PROLETÁŘI VŠECH ZEMÍ, SPOJTE SE!

1986 STŘEDA 16 DUBEN

RUDÉ PRÁVO

ORGÁN ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU KOMUNISTICKÉ STRANY ČESKOSLOVENSKA

ČÍSLO 89 — ROČNÍK 66 (Právo lidu ročník 89) CENA 50 HALÉŘŮ

Zločinná agresívní akce na rozkaz Bílého domu

Americké bombardéry rozsévaly smrt nad dvěma libyjskými městy — Tripolisem a Bengházím ● K nesmyslnému vraždění dal osobně příkaz prezident Reagan — prý ve jménu »práva na sebeobranu«!! ● Značné oběti mezi civilním obyvatelstvem ● Bombardéry startovaly ze základen v Británii ● Svět odsuzuje barbarský útok ● Zasaženy i diplomatické mise Francie, Japonska, Rumunska a dalších zemí

TRIPOLIS/WASHINGTON/LONDÝN (zr, ČTK) — Ve dvě hodiny středoevropského času v noci na úterý zahájilo americké letectvo na osobní příkaz prezidenta USA Reagana barbarskou agresivní akci proti Libyjské džamahiriji. Dlouho předem naplánované bombardování Tripolisu a Bengházi si zatím vyžádalo podle neúplných zpráv sedmdesát obětí na životech a stovky zraněných mezi civilním obyvatelstvem včetně cizinců působících v této zemi. Americké zdroje přiznaly ztrátu jediného letounu.

Minimálně pěti nočních a ranních náletů trvajících patnáct minut se zúčastnilo osmnáct bombardérů F 111, startujících se souhlasem londýnské vlády z amerických základen v Upper Heyford a Lakenheathu ve střední a východní části Anglie. Jejich cílem byl Tripolis. Jak se uvádí ve zprávodajství západních agentur, **Chirakova vláda** napro ti tomu odmítla povolit jejich přelet přes území Francie. Proto letadla nesoucí těžké bomby navádané laserovým paprskem a vážící 225 a 800 kilogramů tankovala za letu nad Středozemním mořem.

V blízkosti zálivu Velká Syrta se k nim připojilo dalších patnáct stíhacích bombardérů A 6 a A 7 startujících z palub letadlových lodí Coral Sea a America tvořících základ šesté americké flotily. Ty bombardovaly Bengházi.

Španělská vláda premiéra Felipa Gonzálese zakázala americkým letadlům, která bombardovala Libyi, přelet vzdušným prostorem země. Informovala o tom španělská tisková agentura EFE s odvoláním na oficiální zdroje. Podle téhož zdroje americké bombardéry pronikly do Středomoří nad Gibraltarským průlivem.

Italský rozhlas informoval, že americký útok proti Libyi byl proveden bez účasti Itálie, a zdůraznil, že žádná cizí letadla, která se podílelo na této operaci, neprolétlo nad italským územím.

Západoněmecká agentura DPA v této souvislosti uvedla, že čtvrtý útok je největší leteckou operací od skončení vietnamské války.

Tuto agresi podnikla vláda Spojených států bez předchozího souhlasu amerického Kongresu. **Reagan se** pokoušel v televizním projevu »zdůvodnit« pirátskou akci zcela nepod-

(Pokračování na str. 7)

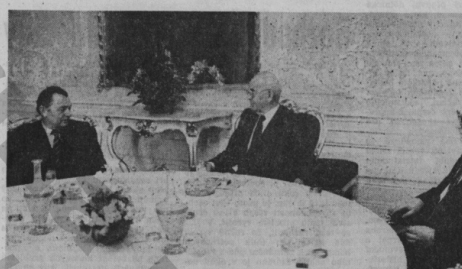

Z přijetí polského hosta na Pražském hradě. Foto ČTK — JIŘÍ KRULIŠ

GUSTÁV HUSÁK PŘIJAL ZBIGNIEWA MESSNERA

Pro všestranné prohlubování spolupráce ČSSR a PLR

Oba představitelé vyjádřili vážné znepokojení nad agresí USA proti Libyi

PRAHA (ČTK) — Generální tajemník ÚV KSČ a prezident Československé socialistické republiky Gustáv Husák přijal v úterý na Pražském hradě v přítomnosti předsedy vlády ČSSR Lubomíra Strougala předsedu rady ministrů PLR Zbigniewa Messnera, který byl v Československu na oficiální přátelské návštěvě.

V srdečném soudruzském rozhovoru se oba státníci navzájem informovali o budování socialismu ve svých zemích a vyměnili si názory na aktuální otázky mezinárodní situace.

S uspokojením shodně konstatovali, že tradiční přátelské Československo-polské vztahy se úspěšně rozvíjejí ve všech oblastech v souladu se závěry přijatými na jednání nejvyšších představitelů obou zemí v roce 1984 v Praze. Současně se vyslovili pro všestranné prohlubování spolupráce a zdůraznili význam jejího upevňování na dlouhodobém základě.

Při výměně názorů na složitou mezinárodní situaci oba představitelé vyjádřili vážné znepokojení nad hrubým a opakovaným narušováním základních norem mezinárodního práva, jak o tom svědčí i poslední útoky USA proti civilnímu obyvatelstvu Libye, které nelze ničím ospravedlnit. Vyzvedli význam a podpořili mírový program Sovětského svazu, rozvinutý na XXVII. sjezdu KSSS, za úplnou a všestrannou likvidaci jaderných a chemických zbraní do konce tohoto století. Znovu zdůraznili odhodlání obou států postupovat v těsném spojenectví se Sovětským svazem a dalšími zeměmi socialistického společenství v boji za odstranění jaderné hrozby, zastavení závodů ve zbrojení a odvrácení jeho rozšíření do vesmíru, za návrat k politice uvolňování napětí a mírové spolupráce.

Přijetí byli přítomni vedoucí Kanceláře prezidenta ČSSR **František Šalda**, velvyslanec Československé socialistické republiky v PLR **Jiří Diviš** a velvyslanec Polské lidové republiky v ČSSR **Andrzej Jedynak**.

V dopoledních hodinách pokračovaly v Hrzánském paláci v Praze rozhovory mezi Lubomírem Strougalem a Zbigniewem Messnerem. Oba představitelé se v jejich průběhu vyslovili k dalším otázkám a námětům, jejichž konkrétnost má přispět k další intenzifikaci čs.-polských vztahů. Závěry dvoudenního jednání předsedů vlád jsou obšírněji rozebrány v komuniké o výsledcích návštěvy polského hosta v Československu. **(Přinášíme je na str. 5.)**

(Pokračování na str. 2)

Na pranýři národů

přitvaceti lety, rovněž pod pláštěm noci, rukama žoldáků chtěli zardousit kubánskou revoluci. Ti, kteří s pokryteckou záminkou »ochrání životy« amerických občanů utopili v krvi revoluci na malém karibském ostrově Grenadě. Ti, kteří zabíjejí cizíma rukama nikaragujské děti, ti si troufají mluvit o právu!

»Chci vyjádřit hluboký vděk spojencům za to, že nás podpořili,« řekl americký prezident. Vypálili tak cejch i těm, na něž padá díl viny za otevřenou agresi. Aby snad nebylo omylu v tom, kam lze vděk za podporu agresivní akce adresován především, přispěchal britský minister zahraniční Howe s neméně cynickým prohlášením, že útok proti Libyi je »legálním aktem sebeobrany«.

Ani další západoevropští spojenci USA, kteří byli zvláštním Reaganovým emisarem o úmyslech Washingtonu informováni, nemohou říci, že o ničem nevěděli. K přípravě vražedné operace mnozí mlčeli. Přitom nebyla cesta prezidentova emisara ničím jiným než zastíracím manévrem. O agresi bylo v Pentagonu a Bílém domě rozhodnuto předtím. Stačí také připomenout »generální zkoušku« z letošního 25. března, kdy válečné lodě americké 6. flotily vypálily rakety proti libyjským plavidlům.

Chorobná touha amerického imperialismu po ovládnutí světa a honba zbrojařských monopolů a celého vojenskoprůmyslového komplexu za ziskem řenou vládnoucí kruhy Spojených států do hazardních dobrodružství. Musí však objektivně respektovat vojenskostrategickou rovnováhu mezi SSSR a USA, a proto se v ducha politiky neoglobalismu uchylují alespoň k vyvolávání tzv. malých konfliktů v různých oblastech světa, k zostřování mezinárodní situace, k blokování politiky mírového soužití a uvolňování.

Co do cílů jde v této politice o hegemonismus, co do metod o státní terorismus, jde o snahu zotročit ty země, které provádějí protiimperialistickou politiku, jde o snahu potlačit národně osvobozenecké hnutí a zastrašit svobodnou vůli národů, které se vymanily z kolonialismu, imperialistického područí. Prostředkem k tomu jsou i nevyhlášené války. Takové, jakou vede Washington již po léta rukama banditů proti afghánskému lidu či proti nikaragujské revoluci. Miliony dolarů jsou určeny protiviádním silám v Kampučii a žoldnéřské organizaci UNITA v Angole.

K těmto nástrojům amerického hegemonismu patří i americká 6. flotila, která byla poslána do Středomoří jako stálá hrozba těm zemím tohoto regionu, které odmítají podřídit se americké politice.

Americká agrese proti Libyi znovu dokládá oprávněnost snah států kolem Středozemního moře učinit z této oblasti pásmo míru a spolupráce. Právě proti těmto snahám po spolupráci, po odstranění konfrontace a po mírovém urovnání konfliktů je zaměřena nynější americká politika. Proto také Washington odmítl nedávný návrh Sovětského svazu, aby byla ze Středozemního moře odvolána 6. flotila a zároveň s ní i sovětské námořní síly.

Spojené státy se nyní ocitly opět na pranýři. Nic na tom nemění ani hysterické pokřiky z Washingtonu, jeho šovinistická a pseudovlastenecká rétorika. Libye neohrožovala a neohrožuje bezpečnost USA, nejednou se distancovala od jí připisovaných teroristických akcí, ale odmítla a odmítá se vzdát práva na vlastní nezávislou politiku. Na její straně stojí právo, na její straně jsou sympatie mnoha národů, mezi nimi i lidu Československa.

Učiníme vše pro splnění cílů roku míru

Dokumenty o čs. zahraniční politice předány v OSN

NEW YORK (Zpravodaj ČTK) — Stálý představitel ČSSR v OSN Jaroslav César předal v pondělí v New Yorku generálnímu tajemníkovi OSN Javieru Pérezovi de Cuellar aide mémoire s výkladem zahraniční politiky ČSSR obsaženým ve zprávě, kterou přednesl generální tajemník ÚV KSČ Gustáv Husák na XVII. sjezdu KSČ.

Týž den stálý představitel ČSSR předal generálnímu tajemníkovi OSN dopis čs. ministra zahraničí Bohuslava Chňoupka z 28. března 1986, který informuje o čs. aktivitě ve prospěch naplňování cílů spojených s Mezinárodním rokem míru.

Dopis čs. ministra zdůrazňuje, že boj za mír je nerozlučně a dialekticky spojen s činností OSN jako kolektivního nástroje lidstva k hledání cest k trvalému a všeobecnému míru.

V dopise se vyzdvihuje plná podpora OSN při upevňování mezinárodní bezpečnosti a při řešení globálních problémů lidstva, které se jí dostalo z tribuny XVII. sjezdu KSČ.

Mezinárodní rok míru, konstatuje se dále v dopise, by se měl stát mobilizujícím činitelem ve sjednocení úsilí států o odstranění překážek na cestě k upevňování míru a bezpečnosti ve světě. Československý lid s nadějemi očekává, že za významného přispění OSN nastane právě v Mezinárodním roce míru zásadní pokrok v úsilí mezinárodního společenství o odstranění jaderného nebezpečí a horečného zbrojení, o zachování a upevnění světového míra a o všestranný rozvoj vzájemně výhodné spolupráce.

ČSSR učiní vše, aby se ideje odmítající jadernou válku, závody ve zbrojení a politiku síly co nejvýrazněji a nejkonkrétněji promítly v rozhodnutí příslušných mezinárodních fór, zejména odzbrojovacích. Budeme usilovat o to, aby se v souští národů prosadily principy komplexní a nedělitelné bezpečnosti lidstva a aby byly vybudovány její nové politické, ekonomické, právní, humanitární i morální základy.

Podmínky pro to byly vytvořeny obnovením sovětsko-amerického dialogu koncem minulého roku a zvláště předtočením dalekosáhlých mírových návrhů v prohlášení generálního tajemníka ÚV KSSS Michaila Gorbačova z 15. ledna t. r., potvrzených z tribuny XVII. sjezdu KSSS.

Za nejvýznamnější mezinárodní událost zařazenou do kalendáře akcí OSN věnovaných Mezinárodnímu roku míru považujeme Světový kongres mírových sil, svolaný na říjen

(Pokračování na str. 8)

Ve dvě hodiny středoevropského času v noci na úterý začala bombardovat americká vojenská letadla, startující z amerických základen v Británii a letadlových lodí America a Coral Sea, cílíní cíle v Libyjské džamahiriji. Náležy na Tripolis a Bengházi si zatím vyžádaly na sedmdesát obětí mezi obyvatelstvem. Snímek je z Tripolisu, kde byla zničena řada budov. Telefoto ČTK

Plná podpora libyjskému lidu

Prohlášení ministerstva zahraničních věcí ČSSR k americké agresi proti Libyi

PRAHA (ČTK) — V časných ranních hodinách 15. dubna 1986 Spojené státy americké podnikly další agresivní čin proti Libyjské arabské lidové socialistické džamahiriji. Cílem útoku amerických vojenských letadel byla především libyjská města Tripolis a Benghází. Náležy si vyžádaly řadu obětí na životech civilního obyvatelstva. Vláda USA se předem připraveného aktu státního terorismu dopustila přes protesty nejširší světové veřejnosti a bez ohledu na názor řady realisticky smýšlejících politiků západoevropských zemí.

Tento ozbrojený útok proti svrchovanému státu je v rozporu se základními normami mezinárodního práva, je výrazem pohrdání Chartou OSN. Pro tuto otevřenou agresi nelze najít žádné ospravedlnění Představuje další nebezpečný krok ke zhoršení situace nejen v oblasti Středozemního moře, ale i pro bezpečnost v dalších oblastech světa. Je projevem militaristického kursu současné americké administrativy, který v praxi realizuje oficiálně vyhlášenou politiku neoglobalismu.

Je odsouzeníhodné, že v době, kdy Sovětský svaz přichází s dalekosáhlými mírovými návrhy, vláda Spojených států rozpoutává vojenský konflikt.

Československý lid a vláda, které spojují s libyjským lidem tradiční dlouholetá pouta upřímného přátelství, zakotvená i ve smlouvě o přátelství a spolupráci mezi oběma zeměmi, co nejrozhodněji odmítají a ostře odsuzují americké barbarské nálety na libyjská města. Československo vyjadřuje libyjskému lidu i jeho boji za obranu a další rozvoj nezávislosti a revolučních vymožeností svou plnou a neochvějnou podporu. Znovu vyzývá americkou administrativu, aby si uvědomila z odpovědné zvážila nebezpečné dopady, které pokračování takové nezodpovědné politiky může mít, a aby zastavila další akce vedoucí k hrubému náletu a vydírání vůči Libyjské arabské lidové socialistické džamahiriji.

□

PRAHA — K protestům se připojila i Světová odborová federace. Přijala s největším rozhořčením zprávu o zločinné agresi Spojených států a odmítla tento čin. S obdobnými prohlášeními odsuzujícími barbarský čin USA vystoupila i Mezinárodní organizace novinářů, Mezinárodní svaz studentů, Ústřední rada odborů, Čs. svaz novinářů, Čs. výbor solidarity s národy Afriky, Asie a Latinské Ameriky, Čs. svaz žen a řada dalších společenských organizací i jednotlivých občanů ČSSR.

□

Vedoucího tajemníka lidového výboru Libyjské arabské lidové socialistické džamahirije **Mohammeda Musbaha Khalifu** na jeho žádost přijal v úterý v Praze náměstek ministra zahraničních věcí ČSSR **Stanislav Svoboda**. Libyjský představitel ho informoval o nové hrubé vojenské agresi USA proti Libyjské džamahiriji. V odpovědi Stanislav Svoboda informoval libyjského představitele o postojích Československého lidu vůči tomuto novému aktu násilí proti libyjskému lidu.

SHROMÁŽDĚNÍ VE VŠP ÚV KSČ V PRAZE

Pozornost závěrům XXVII. sjezdu KSSS

PRAHA (Od našeho zpravodaje) — V úterý se konalo ve Vysoké škole politické ÚV KSČ v Praze celoškolské shromáždění k výsledkům XVII. sjezdu KSSS. Rektor Ladislav Novotný přivítal mezi hosty tajemníka ÚV KSČ Josefa Havlína, vedoucího oddělení ÚV KSČ Miloslava Dočkala, velvyslance SSSR v ČSSR Viktora Lomakina a další hosty.

O významu podnětů XXVII. sjezdu pro naši stranu hovořil ve svém vystoupení soudruh Josef Havlín. **(Výtah z projevu přinášíme na str. 2.)** V diskusi dále vystoupili lektoři Akademie společenských věd při ÚV KSSS M. N. Timochin, S. E. Žilinskij a K. I. Varlamov, kteří hovořili o strategické linii urychlování hospodářského a sociálního vývoje v SSSR, o dalším rozvoji politického systému a socialistické demokracie, zdokonalování masové politické a ideové výchovné práce, rozvoji výchovy a vzdělávání, vědy a kultury po XXVII. sjezdu KSSS. Aktuálními otázkami zahraniční politické strategie KSSS se zabývali K. F. Ključnikov z Institutu společenských věd při ÚV KSSS, K. M. Šcogolev z Vysoké školy stranické v Moskvě podal výklad o přínosu sjezdu k rozvoji leninského učení o straně a růstu její vedoucí úlohy ve společnosti. **(kou)**

Ke státnímu svátku

PRAHA (ČTK) — Prezident ČSSR **Gustáv Husák** zaslal blahopřejný telegram královně **Margrethe II.** při příležitosti státního svátku Dánského království. Při stejné příležitosti blahopřál předseda vlády ČSSR **Lubomír Strougal** předsedovi vlády Dánského království **Poulu Schlüterovi.**

ZÁVĚRY XVII. SJEZDU KSČ DO ŽIVOTA

Rozhodnou především činy

Jihočeský krajský výbor strany v kritickém duchu projednával úkoly kraje

ČESKÉ BUĎEJOVICE (Od našich zpravodajů) — Rozpracováním a realizací závěrů XVII. sjezdu KSČ i usnesení krajské stranické konference se v úterý v Českých Budějovicích zabývalo zasedání jihočeského KV KSČ. Jednání se zúčastnil vedoucí oddělení ÚV KSČ Karel Erbes.

Sjezdové závěry zaměřené na urychlení hospodářského a sociálního rozvoje založeného především na rychlejším zavádění vědeckotechnického pokroku do praxe jsou na jihu Čech středem pozornosti. Jak uvedl ve zprávě předsednictva vedoucí tajemník KV KSČ **Miroslav Slavík**, nyní jde o to, aby kvalitativně nové pojetí ekonomického růstu, jak ho vytýčily i Hlavní směry hospodářského a sociálního rozvoje ČSSR na léta 1986—1990 a výhled do roku 2000, plně pochopili všichni pracující a novými tvůrčími činy přispěli ke splnění letošních úkolů a úkolů celé pětiletky. Znamená to, aby se každý komunista v dluhu stanov strany aktivně podílel na realizaci sjezdových dokumentů a svým příkladem vystupováním získával k obětavější práci i ostatní pracující.

Na zasedání bylo zdůrazněno, že pozvednout účinnost stranického vlivu a ideového působení znamená také rychleji zavádět pořádek, kázeň a disciplínu zejména v těch podnicích a kolektivech, v nichž se rozpisy státního plánu zatím nepíní. Je tomu tak například v ČZM Strakonice, Motoru a Šfinxu České Budějovice, Jihočeských Soběslav a Chemolenu Humpolec. **Průmyslové podniky kraje splnily čtvrtletní plán z celoročního úkolu jen na 24,7 procenta, protože celkem plán nevyužívají své vnitřní rezervy a nedávají dostatečný prostor vědeckotechnickému pokroku.**

Jak připomněl soudruh M. Slavík, mnozí se k závěrům XVII. sjezdu KSČ hlásí jen slovy, a ne činy. Je třeba především začít měnit myšlení a psychologii lidí, styl a metody jejich práce. Nejde zdaleka jen o aktivizaci ředitelů nebo předsedů družstev, ale i mistrů, techniků, kteří spolu s dělníky mohou výrazně napomoci při odhalování přetrvávajících vnitřních rezerv. Nic totiž nebude platné, když budeme zdůvodňovat, proč úkoly nepíníme, stále se jen vymlouvat a omlouvat. Každý komunista si proto musí položit otázku, čím může on sám k řešení nahromaděných problémů přispět. **Hodně musí vykonat i OV KSČ vůči členům k odpovědnosti těch komunistů, v jejichž organizacích se úkoly nepíní.**

V diskusi se hovořilo nejen o zajišťování hospodářských úkolů po XVII. sjezdu strany, ale i o návrhu volebního programu Národní fronty Jihočeského kraje na příštích pět let.

Vedoucí tajemník OV KSČ ve Strakonicích **Josef Bařata** uvedl, že **je čas přestat v okrese s problémy cemi o plnění stanov a začít je důsledně prosazovat.** Řekl, že si je třeba také sebekriticky přiznat, že **se sotím nedaří vést vedoucí hospodářské pracovníky k závazném plnění úkolů.** Za čtvrtletí výpadek v okrese představuje 22 miliónů korun, na čemž se především podílejí ČZM Strakonice. Vedení podniku mu si provést urychlená rozbor situace a přijmout rozhodná opatření. Iniciativou lidí nelze nahrazovat špatné řízení.

(Pokračování na str. 2)

Význam podnětů XXVII. sjezdu a zkušeností KSS pro naši stranu

Vystoupení soudruha Josefa Havlína na shromáždění VŠP ÚV KSČ

XXVII. sjezd KSSS se jak průběhem svého jednání, tak i přijatými závěry hluboce zapsal nejen do historie KSSS a sovětského lidu, ale i do dějin socialistického společenství a mezinárodního komunistického hnutí. Jeho návrhy na řešení nejožehavějších otázek současnosti a vytyčená perspektivní cíle pronikají do myslí a srdcí pokrokového a mírumilovného lidstva na celém světě.

Hlavním politickým výsledkem jednání XXVII. sjezdu KSSS je linie urychleného sociálně ekonomického rozvoje země a upevnění míru ve světě.

Ve schválených dokumentech se zdůrazňuje, že v nynější převratné etapě se znovu projevila věrnost strany marxismu-leninismu, její schopnost hluboce a realisticky hodnotit zkušenosti, nalézat cesty, jak řešit aktuální problémy, překonávat vše, co zastaralo a co se přežilo.

I nadále je základním cílem strany neustálé zvyšování životní úrovně sovětského lidu, učinit jeho život duchovně bohatším a šťastnějším. Proto byla velká část sjezdového jednání zaměřena na řešení ekonomických úkolů s perspektivou rozvoje, na urychlení vědeckotechnického pokroku.

Splnění náročných cílů je podmíněno hlubokou technickou rekonstrukcí národního hospodářství na základě nejnovějších poznatků vědy a současně i adekvátní přestavbou celého řídícího hospodářského mechanismu. Podstata změn je spatřována v prohloubení hlavní pozornosti z dosavadních kvantitativních ukazatelů na kvalitu a efektivnost. Zaměření na neustálý rozvoj výrobních sil je spojeno s rozvojem výrobních vztahů, tj. s rozpracováním hospodářského mechanismu, s aktivní úlohou sociální politiky, s prohloubením sociálních samosprávy lidu a dalších společenských vztahů tak, aby odpovídaly podmínkám, které budou tento rozvoj podporovat a neustále podněcovat.

XXVII. sjezd KSSS poukázal na nutnost naléhavých změn v působení subjektivního faktoru, tj. lidí, na soustavné zdokonalování metod řízení a organizace jejich práce. Zdůraznil myšlenku, že nezbytným předpokladem postupu vpřed je nutnost naučit se pracovat novým způsobem, překonávat zkostnatělost a konzervatismus, vidět situaci takovou, jaké ve skutečnosti je, střízlivě ji hodnotit, vypořádat se s projevy formalismu, pociťovat odpovědnost za svěřený úsek práce.

Ne náhodou se zdůrazňovalo, že náročné programy není možné realizovat, jestliže je nepřijme za své všechen sovětský lid. V tomto kontextu se v Politické zprávě ÚV KSSS XXVII. sjezdu podtrhuje, že tím nejdůležitějším, na co je dnes třeba soustředit veškerou sílu strategického aktivu, je dosáhnout toho, aby každý člověk chápal mimořádný a převratný význam dnešní doby. Všechny i sebelepší plány zůstanou nesplněny, nechají-li pracující lhostejnými, nepodílí-li se vyburcovat jejich pracovní a společenskou aktivitu, energii a iniciativu. To je úkol, který v současnosti patří k nejpřednějším úkolům všech stranických orgánů a organizací, všech komunistů.

Z tohoto hlediska se také sjezd zabýval nutností zásadního zkvalitnění účinnosti ideologické práce. Proces urychlení vědeckotechnického a sociálně ekonomického rozvoje, jeho různé vzájemné se prolínající aspekty — politické, ekonomické, vědeckotechnické, psychologické, sociální a kulturní — nutně vyžadují hlubokou věstřnanou marxistsko-leninskou analýzu a syntézu v hledání adekvátních odpovědí na kvalitatívně nové otázky, které kladе k řešení současná společenská praxe. To je významná objednávka pro společenskovědní frontu.

Využívat výsledků vědy, všech tvořivých sil pro uškeltnilé cíle, vyřešit všechny složité a rozporuplné problémy, které na celý současný svět tíživě doléhají, a uložit si nové, ještě smělejší úkoly — je možné jen v míru. Svět musí válečné hrozby a smrtonosných zbraní, je ideálem socialismu. XXVII. sjezd prokázal stejně jako celá historie KSSS, že strana je i nyní neochvějně věrna tomuto ideálu. SSSR učiní vše, co je v jeho silách, aby se mezinárodní vztahy rozvíjely na základě mírového soužití a rovnoprávné spolupráce všech národů.

XXVII. sjezd, který se konal v leninském ovzduší stranické zásadovosti a náročnosti, dal jasnou odpověď na základní otázky stojící v současnosti před KSSS a sovětskou společností. Úkoly, které vytkl, jsou kvalitativně zcela nové a rozsáhlé. Avšak neobyčejně rozsáhlé jsou i možnosti a předpoklady socialismu. Jeden člověk v závěrečném slově na sjezdu zdůraznil: »Budeme-li se opírat o nevyčerpatelné možnosti a předpoklady socialismu, o živou, tvořivou činnost lidu, dokážeme splnit vše, co jsme si předsevzali.«

XVII. sjezd KSČ se bezvýhradně přihlásil k závěrům XXVII. sjezdu KSSS, k jeho principiálnímu duchu. V Politické zprávě ÚV KSČ XVII. sjezdu KSČ bylo zdůrazněno, že pro nás z toho vyplývá ještě více se učit ze zkušeností leninské strany sovětských komunistů, bezpokojovat se s dosaženým, dbát, aby kritika a sebekritika měly v naší straně vždy domovské právo. Rozhodně je třeba řešit problémy, upevňovat spojení s lidem, netrpět nic, co poškozuje dobré jméno strany a socialismu.

Stojíme na prahu prvního roku 8. pětiletky, která je nástupem k plnění dlouhodobé strategie urychlení sociálně ekonomického rozvoje naší socialistické společnosti. Jejím hlavním úkolem je dovést ekonomiku intenzivního typu založenou na plném osvojení nejnovějších poznatků vědy a techniky. Řešení základních otázek politického a sociálně ekonomického rozvoje Československa bychom nemohli splnit spoléháváme-li pouze na vlastní spojenectví a spolupráce se Sovětským svazem a dalšími socialistickými zeměmi. Jádrem této cílevědomé spolupráce, která se úspěšně rozvíjí ve všech společenských oblastech, je soustavně prověřovaný marxistsko-leninského svazku KSČ a KSSS.

Dosavadní hospodářské styky mezi SSSR a ČSSR dosáhly značného objemu. SSSR už dávno zaujímá první místo v zahraničním obchodním obratu Československa a ČSSR je také důležitým obchodním partnerem SSSR. Nyní je třeba již mnohem dál v těch směrech spolupráce, které slibují co největší efekt, především pak v rozvoji specializace a kooperace ve strojírenství a dalších výrobních odvětvích.

Spojenectví a těsná spolupráce se Sovětským svazem jsou pro naše národy jen revolučním odkazem, výrazem historických zkušeností našeho lidu, ale i objektivně nutnou potřebou, a jíž v procesu integrace opíráme všechny své plány a perspektivy dalšího rozvoje. Jak bylo zdůrazněno na XVII. sjezdu KSČ, mají pro nás důležitý význam závěry XXVII. sjezdu pro zdokonalování našeho systému plánování, řízení a postupného přehodnocení celého hospodářského mechanismu.

Jednání sovětských komunistů a závěry jejich sjezdu, které se dají právem nazvat programem míru a rozvoje, symbolem budoucnosti světa bez válek, světa spolupráce a vzájemného porozumění, prokázalo, jak mohutná je síla myšlenek socialismu, idejí Velkého října, jak přitažlivá je ve světě cesta pokroku a nové společnosti zbavené vykořisťování a útlaku.

V přístupu k plnění vytýčených úkolů a k urychlenému překonávání vyskytujících se nedostatků, které se v mnohém podobají našim, sovětští komunisté se orientují na největší přednost a sílu socialistického zřízení — na aktivitu a iniciativu mas.

KSSS vytyčuje otázku tak, že jedině prostřednictvím správně promyšlené a důsledně realizované ekonomické politiky, rozumné a účinné sociální politiky a neformální politickovýchovné práce lze aktivizovat lidský faktor, bez něhož nemůže být splněn ani jeden ze stanovených úkolů. »Na pořad dne,« hovoří se v Programu, »se dostal úkol všemožného a všestranného zdokonalování socialistické společnosti, plnějšího a efektivnějšího využívání jejích možností a přednostl.«

To si vynucuje energicky a nekompromisně vypořádat se se všemi negativními projevy a malomělostkými přežitky, jež se projevují i v socialistické společnosti, brzdí iniciativu pracujících a oslabují autoritu strany. Vypořádat se s nimi nejen slovně, ale především různými a konkrétními opatřeními.

XXVII. sjezd KSSS a stejně tak XVII. sjezd naší strany uložily náročné úkoly stranickým institucím zabývajícím se vědeckou činností a výchovou kádrů. Cílem této výchovy je vyzbrojit řídící kádry hlubokou znalostí hospodářské politiky strany, teorie a praxe moderního řízení, leninského stylu práce. Vždyť od vedoucích pracovníků požadujeme, aby úspěšně řešili nejen každodenní úkoly, ale aby pracovali koncepčně a perspektivně. Toho mohou dosáhnout jen soustavným prohlubováním znalostí teorie marxismu-leninismu a soustavným seznamováním se stranickými dokumenty a usnesením. V přípravě vedoucích pracovníků je třeba vycházet důsledně z leninského pojetí jednoty politického a odborného růstu a jednoty teoretické a praktické přípravy.

Při řešení aktuálních úkolů, stanovených XVII. sjezdem KSČ a XXVII. sjezdem KSSS, podstatného zrychlení a zvýšení kvality vědeckého pokroku k dosažení kvalitativně nového, vyššího stupně vývoje socialistické společnosti, patří důležitá úloha společenským vědám. Zejména je potřeba soustavně rozpracovávat teoretické otázky urychlení vědeckotechnického pokroku v procesu zdokonalování socialismu, zesílit pozornost rozboru objektivních zákonů a rozporů dnešní doby strany ve všech oblastech, ukazovat, jak strana určuje cesty zdokonalování všech složek činnosti stranických organizací v podmínkách zrychlování temp vědeckotechnického pokroku.

Je potřebné zvláštní pozornost věnovat otázkám socialistického vlastenectví a internacionálního výchovy a problematice osvojení si historických zkušeností, na nichž je nutno pohlížet jako na zobecněnou, teoreticky promyšlenou historickou praxi, jako na jeden z prostředků objektivního poznání a nástroje revolučního přetváření socialní skutečnosti. Zvláště velký politický a teoretický význam mají i poučení vyvozená z porážek a chyb, varující před jejich opakováním. Tvůrčí osvojování historických zkušeností zvláště z bojů proti revizionismu, oportunismu, antikomunismu, buržoazním a revizionistickým falšifikacím, na vyšším stupni historického poznání a tvůrčí zkušenosti mas, v nová historická poučení, v nové politické úkoly, v novou etapu prací a úsilí o opět zpětně v zobecněné podobě nových zkušeností.

Proto jednou z charakteristických zvláštností stran leninského typu je, že kriticky analyzují výsledky své revoluční přetvářející činnosti, své politiky, že neustále zkoumají, hodnotí a využívají zkušenosti, nashromážděné mezinárodním komunistickým hnutím, tvořivě rozvíjejí marxisticko-leninské učení, zabezpečují organickou jednotu revoluční teorie a praxe.

V tomto kontextu spojení sovětských zkušeností socialistické výstavby a zkušeností SSSR se zkoumáním a využitím zkušeností bratrských zemí a stran umožňuje úspěšněji postihnout optimální způsoby řešení společných úkolů, nalézat nejlepší a nejefektivnější cesty překonávání reálných rozporů socialistické výstavby.

Studujeme-li pozorně závěry XXVII. sjezdu KSSS, pak nás nutně vedou k zamyšlení nad dějinami boje naší strany, které ve dnech 14.—16. května oslaví spolu s všekrým československým lidem 65. výročí svého založení jako bojový, organizovaný předvoj dělnické třídy Československa, která přivedla náš lid k vítězství nového společenského řádu — socialismu. Toto významné jubileum je důstojnou příležitostí k všestrannému hlubokému zamyšlení nejen nad slavnou historií naší strany, nad hrdou bilancí její více než půlstoleté obětavé práce, ale je především zdrojem významného poučení, ukazujícího cestu, jak ještě lépe čerpat z nepřeberného bohatství zkušeností pro naši činnost v současných podmínkách. A je víc než symbolické, že naše strana oslaví 65. výročí založení v období, iniciativního plnění závěrů XVII. sjezdu KSČ, jehož jednání a přijaté závěry mají vyraziti historický význam.

Marxismus-leninismus byl a je pro Komunistickou stranu Československa neustále živým zdrojem. V závislosti na tom, jak strana z tohoto zdroje dovedla čerpat a jak respektovala jeho revoluční podstatu v konkrétních historických podmínkách třídních zápasů, tak dosahovala úspěchů.

Komunistická strana Československa dnes představuje velkou politickou sílu, těšící se důvěře lidu a mající autoritu ve společnosti. ÚV KSČ považuje péči o zdravý růst strany, o další zkvalitňování její členské základny, o upevňování její ideové, organizační a politické jednoty, o růst její morální autority za nejpřednější úkol. Povinnost soudrat se v revoluční, morálně čistý profil strany, o dobré jméno komunisty patří k nejzávažnějším v odkazu historie naší strany. Proto důsledněji pracovat se stanovami, osvojovat si jejich upřesněný obsah, přijatý XVII. sjezdem, řídit se jimi v práci ve straně, činnosti komunistů i jejich životě, je příkazem doby.

V současnosti, kdy na všech úsecích zvyšujeme nároky na práci komunistů, je zvlášť důležitá otevřenost v jednání, která zahrnuje pravdivost v hodnocení situace, schopnost vidět nedostatky a chyby, širokou informovanost a pravidelné skládání účtů. Ve stranických orgánech a organizacích je nutné vytvářet podmínky pro širokou účast komunistů na řešení otázek stranické politiky, plnění usnesení, pro širokou konstruktivní výměnu názorů a stanovisek, pro kritickou analýzu jejich dopadu.

Ve stranické práci je nutně bezpodmíněně uplatňovat leninské principy a normy, demokratický centralismus a vnitrostranickou demokracii, prosazovat důsledně kolektivnost vedení a osobní odpovědnost. To vyžaduje zkvalitnit práci a zvyšovat úlohu volených stranických orgánů. Vnitrostranický život je nutno rozhodně zbavovat formalismu, přemíry porad a jednání, aktivitu mířit jedině dosaženými konkrétními výsledky. Závažnou otázkou dostává kritika a sebekritika. Bez ní není zdravého vývoje ve straně a rozvoje činorodé aktivity členstva.

V současném období je důležitým problémem plnění stranických usnesení. Rozhodně je potřebné odstraňovat zneužívání, ať ignorování nekonkrétnost v ukládání úkolů a vyvozování závěrů z nepřijetí usnesení. V celé politické činnosti je nutno zvýšit účinnost kontroly. Bez ní není ani účinného řízení, ani politického vedení a ani uplatňování vedoucí úlohy strany.

Závažným úkolem strany je péče o přípravu, výběr, výchovu a rozmisťování kádrů. S měřítky, která však platila včera, dnes již ovšem nevystačíme. Úkoly vyžadují v jejě větším rozsahu a smělejí vyzvedávat schopné, iniciativní kádry, spojovat vyzrálost zkušených pracovníků se zanícením a odvahou mladých.

Daleko důslednější než dosud musí si však osvojovat marxisticko-leninskou teorii a stranické metody práce.

Komunistická strana Československa, jak potvrdil XVII. sjezd strany, je zárukou dalšího socialistického vývoje v naší zemi, její politika je čestná. Vyjadřuje zájmy pracujících, rozvíjí revoluční odkaz mnoha generací komunistů.

Vždy, když vyvstaly nové úkoly, prokázala schopnost zmobilizovat své síly i síly nejširších vrstev pracujících. Bude tomu tak i při plnění programové linie XVII. sjezdu KSČ a při tvůrčím uplatňování výsledků práce komunistů a lidu strany Sovětského svazu a velikých myšlenek a cílů jejího XXVII. sjezdu.

O přípravě voleb

PRAHA (ČTK) — Za řízení místopředsedy vlády ČSSR **Ladislava Adamce** a za účasti příslušných členů vlády se v úterý v Praze konala porada předsedů ONV a primátora hlavního města Prahy. Byla posouzena příprava voleb do zastupitelských sborů v jednotlivých krajích. Na poradě byl rovněž projednán návrh racionálnějšího uspořádání a řízení organizací v odvětvích školství, kultury, sociální péče, zdravotnictví spravovaných národními výbory a hlavní směry rozvoje jejich prospěšných služeb do roku 1995.

Prosečská NISA, odštěpný závod Zbrojovky Brno, exportuje již osm let své výrobky do Sovětského svazu. Osmdesát procent fotoelektrických snímačů je určeno především pro leningradský elektrotechnický závod EMZ, jehož ředitel Jaromír Hrbáček ze zkušenosti a upřesněných požadavků sovětských jejich spolupráce je rychlejší tempo modernizace řídicích systémů při využití nových poznatků vědy a techniky. Na snímku Anna Němcová, Milada Morávková a Marie Polachová při montáži snímačů.

Foto ČTK — STANISLAV PEŠKA

Rozhodnou především činy

(Pokračování ze str. 1)

Provozní elektrikář **Vladimír Vaněček** z Kovosvitu Písek hovoří o složité práci komunistů v závodě, v němž se výstavba nových provozů zbytečně prodlužuje, kde nejsou k dispozici byty a mnoho dělníků i techniků již podalo výpověď. Z iniciativy ZO KSČ došlo i ke kádrové změně v hospodářském vedení.

Libuše Randová z JZD Budislav v okrese Tábor připomněla, že družstvo čtvrt roku čluší přes patnáct tisíc litrů mléka, je proto včel osobní angažovanosti všech členů družstva tento problém vyřešit. V JZD se také rozhodli, že roční výroba dva tisíce tun tolik potřebných kompostů k zúrodnění půd z rybníčního bahna, kterého je v okolí dostatek.

Vedoucí tajemník ÚV KSČ v Českých Budějovicích **Václav Smitka** připomněl, že na **počest XVII. sjezdu KSČ bylo v okrese přijato množí závazků a poradovných poselství, ale přesto se hospodářské školy nepřihlásily.** To stojí za hluboký rozbor, **je třeba nespokojovat, neoddalovat nazrálé problémy.** Uvedl také, že za českobudějovickém sídlišti Máj dnes žije již přes dva tisíce osob, ale chybějí zde obchody, zpoždění je výstavba základní školy. Kdo to způsobil, prý nikdo neví, protože za daného stavu údajně nemůže nikdo za nic. MěstNV hovoří o tom, že nemá potřebné kompetence, další si hlídají resortní záležitosti, cítí své vlastní zájmy, ale za nepořádek může pokazdé někdo jiný. Je to škodlivá filozofie a je na čase se s ní důsledně vypořádat.

V kritickém duchu se nesly i další příspěvky.

Zasedání KV KSČ zdůraznilo, že při seznamování pracujících se závěry sjezdu je důležité, aby každý pracující člověk přesně věděl, co pro jejich splnění musí udělat na svém úseku a uvědomil, aby nastavení vyročních členských schůzí a konferencí KSČ byla v duchu sjezdového jednání doplněna a zaměřena na řešení klíčových problémů jednotlivých pracovišť. Aby se cíle a závěry sjezdu staly zdrojem konkrétních činů, které náš lid bude posunu zase o kus dál. Proto zasedání KV KSČ schválilo pracovní skupiny z řad předního hospodářského stranického aktivu, který bodou CV a ZO KSČ pomáhat.

Na zasedání KV KSČ navázal celokrajský aktiv stranických a hospodářských pracovníků, který projednal úkoly vyplývající ze závěrů XVII. sjezdu KSČ a postup jihočeské krajské stranické organizace při jejich plnění. **(vář, unt)**

Odkaz revolucionářky

Vyhodnocena novinářská soutěž J. Jabůrkové

PRAHA (Od naší zpravodajky) — Ve společenském sále Paláce kultury se v úterý sešly ženy různých generací, zasloužilé členky KSČ, novináčky, dopisovatelky a spolupracovnice ženského tisku, aby si připomněly 65. výročí založení KSČ, 60. výročí Zuzapisu Rozislavčina a 50. výročí narození komunistické novinářky Jožky Jabůrkové.

Slavnostního setkání, které uspořádaly ústřední výbory Československého a Českého svazu žen a Československého svazu novinářů, se zúčastnili také vedoucí BSP a pionýrských skupin nesoucích jméno její nebo jméno časopisu, jehož byla šéfredaktorkou. Místopředseda ONV ČSSR **Jiřina Trubačová** ve svém projevu ocenila přínos osobností Jožky Jabůrkové pro rozvoj ženského hnutí a naší žurnalistiku. Na shromáždění potom zazněla řada osobních vyznání soudružek, které měly možnost Jožku Jabůrkovou osobně poznat, některá vystoupení ukázala právě na její odkaz dnešku. Při příležitosti výročí byly předány stříbrné a bronzové odznaky ČSSZ a medaile a čestná uznání ČSZ.

Byl vyhodnocen také 16. ročník novinářské soutěže Jožky Jabůrkové. Ceny předal ústřední tajemník ČSSM **Marcel Kolář.** V kategorii ústředního tisku získala první cenu **Dana Jancurová** z časopisu Slovenka, z redaktorů Rudého práva byla třetím místem oceněna **Naďa Adamíčková,** čestné uznání obdrželi **Eva Sadlíková, Zdena Štěpánková** a **Jan Jelínek.** (lou)

Novináři o působení na mladou generaci

PRAHA (ČTK) — Vlivem sdělovacích prostředků na mladou generaci a rozvíjením její aktivity se od úterý zabývá dvoudenní mezinárodní seminář sdělovacích prostředků Československa a zemí socialismu. Spolu s našimi žurnalisty se ho účastní redaktoři mládežnických deníků a pracovníci redakcí vysílání pro děti a mládež rozhlasů a televizí z Bulharska, Maďarska, NDR, Polska, Rumunska a ze Sovětského svazu.

Jak při zahájení semináře uvedl předseda ÚV ČSSN Jan Rička, musí sdělovací prostředky věrovat socialistické výchově mladé generace a jejímu kvalitativnímu růstu nestále maximální pozornost. Proto si novináři vymění zkušenosti, jak lépe a účinněji působit na nastupující generaci.

Z pobytu sovětského hosta

BANSKÁ BYSTRICA/BRNO (ČTK) — V rámci pracovní návštěvy ČSSR zavítal v úterý náměstek předsedy rady ministrů SSSR **Jurij Masljukov** do koncernového podniku Závody výpočetní techniky Banská Bystrica. Doprovázel ho ministr elektrotechnického průmyslu ČSSR **Milan Kubát.**

□

Jurij Masljukov navštívil téhož dne Brno. V doprovodu kandidáta předsednictva ÚV KSČ a vedoucího tajemníka jihomoravského KV KSČ **Vladimíra Hermana,** místopředsedy vlády ČSSR **Ladislava Gerlacha a Milana Kubáta** si prohlédl závod Kancelářské stroje koncernového podniku Zbrojovka Brno.

Účast na společném programu

Zrcadlo úrovně naší vědeckovýzkumné základny

PRAHA (Od našeho zpravodaje) — V československé výzkumné základně pracuje na 1000 pracovišť. To představuje necelé jedno procento z celkového počtu lidí, kteří se ve světě zabývají výzkumem. V sovětských výzkumných pracovištích působí téměř třetina celosvětové výzkumné základny, již také skutečnost vypovídá o nezbytnosti spolupráce se sovětskou vědou.

O výsledcích, záměrech, ale i příčinách, které brání jejímu prohlubování (např. nesladěnost některých předpisů a norem), a o způsobech, jak je odstranit, hovořil v úterý v Domě sovětské vědy a kultury v Praze místopředseda Státní komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj akademik **Ladislav Kubíček** a vědecký sekretář ČSAV akademik **Stanislav Kubík** a přidělenec pro vědu a techniku velvyslanectví SSSR v ČSSR **Nikolaj Češenko** a další sovětští a čs. vědci.

Jedna se v rozsáhlé vědeckotechnické spolupráce se Sovětským svazem, jak uvedl akademik L. Kubíček, řeší společně dvacet prioritních problémů a dalších 526 témat. Z desetí prioritních problémů řešených kooperací ve výzkumu a vývoji se např. vývoj robotů uskutečňuje ve společném vědeckotechnickém sdružení Robot a další dva ve společných laboratořích.

Spolupráce se Sovětským svazem dosahuje přibližně 70 procent z celkového objemu zahraničních styků ČSAV, zdůraznil akademik S. Kubík, přičemž ze obě země soustřeďují na zdokonalování způsobu řízení základních výzkumů. K tomu by měla vytvářet přízeň i nová společná komise pro spolupráci v řízení výzkumu přírodních a technických věd.

O úkolech vědeckotechnického rozvoje, které pro sovětskou společnost vyplývají ze závěrů XXVII. sjezdu KSSS, hovořil N. Češenko. Připomněl, že na rekonstrukci a modernizaci národního hospodářství SSSR se bude rozhodujícím měrou podílet vědeckotechnický rozvoj. Proto je nezbytné využít všech dosavadních zkušeností získaných při dlouholeté vědeckotechnické spolupráci, k urychlení realizace úkolů Komplexního programu vědeckotechnického pokroku členských zemí RVHP do roku 2000. **(mz)**

Pro všestranné prohlubování spolupráce ČSSR a PLR

(Pokračování ze str. 1)

Zbigniew Messner si téhož dne prohlédl některé pamětihodnosti našeho hlavního města. V doprovodu prvního náměstka ministra zahraničních věcí ČSSR **Jindřicha Řehořka,** velvyslance Jiřího Diviše a Andrzeje Jedynaka polský host prodel tzv. královskou cestou a seznámil se s dalšími památnými objekty.

□

V úterý odpoledne se polský premiér sešel s čs. a zahraničními novináři. V úvodu zdůraznil, že ČSSR je pro Polsko druhým největším obchodním partnerem v RVHP po Sovětském svazu, a proto jeho vláda přikládá čs.-polským hospodářským vztahům velkou pozornost. Ocenil velmi dobrou a soudružskou atmosféru jednání se soudruhem Gustávem Husákem a při jednání se soudruhem Lubomírem Strougalem. Kladně zhodnotil pomoc při rozvoji polské ekonomiky po roce 1982 a řekl, že v Praze jednal především o plnění závěrů 41., mimořádného zasedání RVHP, o přípravě dalších mezi podniky obou zemí a o čs. investicích v Polsku.

Na otázku o rozvoji polské ekonomiky připomenul diskriminační opatření Západu v roce 1982, která jen v důsledku restrikcí USA znamenala škody ve výši 15 miliard dolarů. V poslední době se začíná alespoň v západní Evropě projevovat realističtější postoj k PLR. Diskuse, která v PLR probíhá před červnovým X. sjezdem PSDS, se nejen kriticky zaobírá dosavadními výsledky, ale staví i reálné cíle. Důraz klade na zvýšení efektivnosti a kvality práce, na úspory surovin a energie a na zavádění vědeckotechnických poznatků do praxe. Podle dokumentů předložených diskusi se má vyvážit rozvoj v příštích letech rychle nárůstu důchod o 3 až 3,5 procenta.

Pokud jde o spolupráci s ČSSR, soustředí se zejména na elektroniku, elektrotechniku, robotizaci, automatizaci, obrábění strojů, na potravinářský a chemický průmysl. Vedle 19 existujících se připravuje 25 dalších kooperačních smluvních. **(Flk)**

□

Zbigniew Messner ukončil tentýž den oficiální přátelskou návštěvu Československa a odletěl zpět do vlasti.

Na slavnostně vyzdobeném ruzyňském letišti v Praze se s ním, jeho chotí a členy jeho doprovodu rozloučili **Lubomír Strougal,** místopředseda vlády ČSSR **Karel Laco, Matej Lečas, Jaromír Obzina a Rudolf Rohlíček,** ministr hutnictví a těžkého strojírenství ČSSR **Eduard Saul,** první náměstek ministra vnitra ČSSR generálmajor **Alojz Lorenc,** první zástupce ministra národní obrany ČSSR generálplukovník **Karel Rusov,** místopředseda ÚV Národní fronty ČSSR **Tomáš Trávníček** a další činitelé.

Přítomni byli rovněž velvyslanci obou zemí.

Propůjčení Řádu práce

PRAHA (ČTK) — Člen předsednictva ÚV KSČ a předseda vlády ČSR **Josef Korčák** předal v úterý v Praze Řád práce členu ÚV KSČ, místopředsedovi vlády ČSSR a předsedovi České plánovací komise **Zdeňku Krčovi** při příležitosti jeho 50. narozenin.

Vysoké státní vyznamenání mu propůjčil prezident ČSSR za dlouholetou obětavou činnost ve stranických, veřejných a hospodářských funkcích při výstavbě socialismu.

Slavnostního aktu byl přítomen člen předsednictva a tajemník ÚV KSČ **Miloš Jakeš** a další představitelé.

Přátelský rozhovor

PRAHA (ČTK) — Ministr zahraničních věcí ČSSR **Bohuslav Chňoupek** přijal v úterý v Praze velvyslance SSSR v ČSSR **Viktora Ljamkina.** V srdečném a přátelském rozhovoru byly projednány některé otázky vzájemné spolupráce a aktuální problémy současného mezinárodního vývoje.

Mezinárodní jednání odborářů

PRAHA (ČTK) — Třídenní zasedání řídícího výboru Mezinárodního odborového sdružení pracovníků veřejných služeb a příbuzných odvětví bylo v úterý zahájeno v pražském Paláci kultury.

Jak informoval novináře generální tajemník sdružení **Hans Lorenz,** je dů jeho práce aktivně zapojeno 116 organizací ze 46 států s více než 33 miliony členy. Přes polovinu z nich tvoří rozvojové země.

Na zasedání promluvil tajemník ORO **Viliam Kotík.**

SVĚTEM KULTURY

★ *ZASLOUŽILÝ UMĚLEC V. A. SMETANA* zahájuje výstavu *malířské tvorby ve výstavní síni Domu politické výchovy MV KSČ v Praze.* **(kb)**

★ *PLÁN KULTURNÍ SPOLUPRÁCE MEZI ČSSR A KLDR na léta 1986 až 1987 podepsali v úterý v Praze po jednání čs. a korejské delegace náměstek ministra zahraničních věcí ČSSR Roman Nárožný a velvyslanec KLDR v ČSSR Kim Kuang-sop. Plán vytvoří základnu pro oboustrannĕ užitečný rozvoj spolupráce mezi ČSSR a KLDR v oblasti školství a kultury i podmínky pro další prohloubení přátelství a bratrské spolupráce mezi národy obou zemí.*

★ *PŘÁTELSKÁ SPOLUPRÁCE profesionálních a amatérských umělců byl úterní koncert spirituálu, úprav lidových písní a skladeb na lidové texty, který se uskutečnil v Hradci Králové. Na programu se společně s královéhradeckým pěveckým sborem Smetana podílel sólista Národního divadla Karel Fetr, který upravil známé spirituály pro zpěv a klavír.* **(dz)**

★ *LITERÁRNĚVĚDNÝ VÝZKUM v osmé pětiletce byl předmětem úterního jednání pracovníků Ústavu pro českou a světovou literaturu ČSAV v Praze na Strahově, kam pozvali z odborníky z Literárněvědného ústavu Slovenské akademie věd, vysokých škol a tisku. Mluvilo se zejména o úkolech státního plánu vědeckovýzkumných a koncepčních úkolech výzkumu, o potřebě výchovy mladé literárněvědné generace a dalších otázkách.* **(zg)**

★ *PO NEKOLIKALETÉM JEDNÁNÍ byla v úterý v Praze podepsána kulturní a vědeckotechnická dohoda mezi ČSSR a USA. Týká se rozvoje spolupráce mezi oběma zeměmi v kulturních, školských, vědeckotechnických, zdravotnických a dalších stycích.*

(Zprávy RP a ČTK)

Z ČERNÉ KRONIKY

■ **MRTVÝ MUŽ BYL NALEZEN V RYCHLIKU jedoucím v pondělí ze Žilny do Prahy ve stanici Kolín. Čtyřicetiletý muž byl nalezen na podlaze umývárny a vedle sebe ležela zbraň podobná vrzhoně z vojenské kuše. Umývárna byla uzavřena a vyšetřit a otevřít ji průvodčí po upozornění jednoho z cestujících. Totožnost mrtvého, který nastoupil do vlaku v Hranicích na Moravě, se doposud nepodařilo zjistit. Předpokládá se, že spáchal sebevraždu. Motiv jeho jednání je předmětem dalšího vyšetřování. Rychlík byl v Kolíně zdržen asi dvě hodiny.**

■ **V DŮSLEDKU ZÁVADY SE NEOTEVŘEL PADÁK 21letý parašutista při pondělním seskoku na letišti Aerokluhu Svazarmu ve Spišské Nové Vsi. Dopadla z výše asi sedmi set metrů na letiště plocha a utrpěla smrtelná zranění.** **(ja)**

DÁLNOPISEM, POŠTOU, TELEFONEM...

● **MECHANIKA POLYMERNÍCH KOMPOZITŮ** je název mezinárodního sympozia, které bylo v úterý zahájeno v Praze. Třídenní jednání více než sta odborníků z dvanácti států Evropy se soustředí především na polymerní kompozity vhodné pro stavebnictví a strojírenství. **(ma)**

● **STŘÍBRNOU ČESTNOU PLAKETU ČSAV FRANTIŠKA PALACKÉHO** Za zásluhy o rozvoj společenských věd předal v úterý v Praze člen korespondent ČSAV František Valenta, člen prezídia ČSAV, ing. Jaroslavu Jiráskovi, CSc., vedoucímu vědeckému pracovníkovi Ústavu pro filozofii a sociologii ČSAV, při příležitosti jeho životního jubilea.

● **MITINK K 25. VÝROČÍ LETU JURIJE GAGARINA** do vesmíru se konal v úterý v učilišti Stavebních závod Praha. K tvořivému mládí promluvil místopředseda Čs. mírového výboru a předseda České mírové rady Antonín Sisolák. Mitink mladí podpořili návrhy Sovětského svazu na odzbrojení a ostře odsoudili zapálení svobodné Libye americkými agresory.

● **O VÝSLEDCÍCH VÝZKUMNÉHO ÚKOLU** Automatizované systémy řízení jaderných elektráren, který v uplynulé pětiletce úspěšně vyřešil Výzkumný ústav jaderných elektráren v Jaslovských Bohunicích, informuje celostátní konference, která začala v úterý v Tálech v okrese Banská Bystrica. Účastní se jí rovněž odborníci z Maďarska a NDR. **(Zprávy RP a ČTK)**

MEZINÁRODNÍ STYKY

□ **DELEGACE SOVĚTSKÉHO VÝBORU SOLIDARITY SE AFRICKÝMI STÁTY,** vedená členem jeho předsednictva generálmajorem Ivanem Skripkou, která je v ČSSR na pracovní přátelské návštěvě, jednala v Praze s představiteli federálního ÚV Čs. svazu protifašistických bojovníků v čele s jeho předsedou Františkem Mišejem. V úterý přijal delegaci místopředseda ÚV Národní fronty ČSSR Tomáš Trávníček.

□ **MINISTR PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČSSR** Miloslav Boda přijal v úterý v Praze předsedu Státního výboru pro práci a sociální péči Kubánské republiky Joaquina Benavidese Rodríguesa a kubánského velvyslance v ČSSR Maria Rodríguesa Martineze. Při setkání byly projednány otázky spojené se zaměstnáváním a odbornou přípravou kubánských dělníků v československých organizacích.

□ **NA POZVÁNÍ ÚV SSM** přijala v úterý do Československa oficiální delegace Všeindické federace mládeže (AIYF) a Všeindické federace studentů (AISF), vedené předsedou AIYF Laišramem Sotinem Kumarem a generálním tajemníkem AISF Lakšmi Narayanem Thungaon.

□ **MEZIMINISTERSKÁ KONZULTACE** mezi náměstky ministrů zahraničních věcí ČSSR a USA Jaromírem Johanesem a Richardem Burdenem proveden se v úterý uskutečnily v Praze. Předmětem jednání byly otázky bilaterálních vztahů a problémy současné mezinárodní situace. Na závěr konzultací byla R. Ridgwayová přijata ministrem zahraničních věcí ČSSR Bohuslavem Chňoupkem. Podrobně byly prodiskutovány otázky vzájemných vztahů, problematika dodržování a výkyvy mezinárodní situace po setkání na nejvyšší úrovni v Ženevě. Během obou rozhovorů bylo z čs. strany zdůrazněno odsouzení čs. lidu nad útokem ozbrojených sil USA proti Libyi. ČSSR rozhodně odsuzuje tuto agresivní akci, která je hrubým narušením základních norem mezinárodního práva a Charty OSN a kterou nelze ničím ospravedlnit. Konzultace a přijetí se zúčastnili čs. velvyslanec v USA Miroslav Houštecký a americký velvyslanec v ČSSR William H. Luers. **(Zprávy ČTK)**

O kádrové obměně a kádrové práci

Hovoříme s vedoucím tajemníkem severočeského KV KSČ soudruhem Václavem Šípkem

Obměna kádrů. Téma, které nastoluje sám život. I nyní před všeobecnými volbami. Také XVII. sjezd věnoval nemalou pozornost kádrové politice. Zdůraznil růst nároků na politickou vyspělost, pracovní schopnosti i na morální profil lidí, kteří jsou pověřováni odpovědnými funkcemi, na jejich výběr, přípravu, rozmísťování i kontrolu. V Politické zprávě ÚV KSČ byly na sjezdu uvedeny i konkrétní údaje o obměně řídících pracovníků ve straně i na ostatních úsecích od XVI. sjezdu KSČ. Vedoucí tajemník severočeského KV KSČ soudruh Václav Šípek o tom také hovořil v diskusi a uvedl, že na severu Čech došlo v období mezi výročními členskými schůzemi a stranickými konferencemi v letech 1983—1986 k výrazné obměně stranických funkcionářů. Této otázce je věnován i následující rozhovor.

■ Je možné upřesnit, v čem spočívala zmíněná obměna vedoucích pracovníků severočeské stranické organizace?

O těchto věcech zpravidla veřejně nehovoříme, a tak někdy vzniká falešný dojem, jako by u nás v kádrové oblasti nebyl téměř žádný pohyb. I nám kdosi napsal, že na výročních členských schůzích a stranických konferencích došlo podle jeho názoru sotva k desetiprocentní obměně. V samotném kraji, ském výboru dosáhla obměna 47 procent, v deseti okresních výborech v průměru téměř 37 procent a v základních organizacích 23 procenta.

Ze sedmnácti členů předsednictva a sekretariátu krajského výboru je dnes více než třetina a z vedoucích tajemníků OV KSČ dokonce plná polovina těch, kteří vykonávají funkci méně než dva roky. Z padesáti tajemníků okresních výborů a předsedů okresních kontrolních a revizních komisí KSČ zvolených na okresních konferencích v roce 1983 zůstalo ve svých funkcích jedenadvacet, to znamená méně než polovina.

Ve funkci předsedů základních organizací KSČ zůstala po výročních členských schůzích nově pracovat šestnáct procent soudruhů a soudružek. Přitom v okresech než dvě třetiny předsedů vykonávají funkci méně než pět let.

■ Považuješ tak velkou obměnu ve funkcích za zdravou, správnou a prospěšnou?

Obecně nikoliv, ale v daných konkrétních podmínkách naší severočeské krajské stranické organizace ano. Uvedl jsem na XVII. sjezdu, že jsme s podporou ústředního výboru řešili a dosud řešíme určitý generační problém. Mnozí ze soudruhů, kteří nastoupili do funkcí po krizovém období, ve funkcích zestárli, dosáhli důchodového věku. Důstojně jsme se s nimi rozloučili, poděkovali jim za jejich obětavou a svědomitou práci a také ji podle zásluh ocenili. Jiní, vesměs mladší soudruzi, se po jejich boku ve funkcích osvědčili, získali zkušenosti a byli plnohodnotně zařazeni do odpovědných funkcí. Byli však i takoví, jejichž další setrvání ve funkci nebylo ke prospěchu věci. U některých se začalo projevovat rutinérství, jiní se ve funkci neosvědčili, nezvládli uložené úkoly a byli i takoví, kteří důvěru, jež jim byla dána, zklamali.

■ Jak postupujete v případech, kdy odpovědný pracovník funkci, jak se říká, „nenesel"?

Diferencovaně, odpovědně, ale přísně. Neděláme ovšem kádrovou politiku podle anonymů. Na pomluvy a očerňování poctivých a osvědčených funkcionářů nedáme. Z prověřovacích provinění však vyvozujeme závěry. Například tajemníkovi OV KSČ v České Lípě byl za jeho přestupky udělen stranický trest a nedostatky mu byly otevřeně a ostře vytknuty při jeho komplexním hodnocení. Další dva tajemníci — v okresech Liberec a Teplice — byli odvoláni z funkce a zařazeni na jiná, méně odpovědná pracoviště. A tajemník prvé politickoorganizační práci chomutovského OV KSČ byl s ohledem na závažnost jeho provinění nejenom stranicky potrestán a odvolán z funkce, ale byl dokonce propuštěn ze stranického aparátu. S nemenšími nároky budeme přistupovat i k funkcionářům a řídícím pracovníkům v mimostranických orgánech.

■ V čem spatřuješ přínos kádrových změn, které jste v Severočeském kraji uskutečnili?

Ačkoliv jsme provedli v poslední době poměrně hodně kádrových změn, nikdy nám nešlo o to, dělat změnu jen pro změnu. Správně bylo na sjezdu zdůrazněno, že kádry nelze hodnotit mechanicky jen podle věku. Rozhodující pro výkon funkce je především výkonnost a schopnost plnit úkoly. Vždy jsme dbali, aby nové zvolení soudruzi byli na funkci v současném období připraveni, měli předpoklady dalšího růstu a poskytovali záruku odpovídající kompetentnosti. Pochopitelně nevyvarovali jsme se chyb a v některých, i když v ojedinělých, případech musely předsednictvo KV KSČ provést korekci svých rozhodnutí. Vcelku však můžeme konstatovat, že provedené kádrové změny byly ku prospěchu a byly stranickou i nestranickou veřejností přízivě přijaty.

Řadu změn ve funkcích tajemníků okresních výborů jsme uskutečnili proto, abychom zkušenými stranickými pracovníky mohli postilt úsek národních výborů nebo oddělení krajského výboru. Vesměs jde o mladší, perspektivní soudruhy, kterým chceme umožnit další růst a cílevědomě je připravovat pro výkon nejodpovědnějších funkcí v okresech i v kraji.

Máme s touto praxí dobré zkušenosti. Všech pět nových vedoucích tajemníků OV KSČ, kteří nastoupili do funkcí v posledních letech, má za sebou praxi v krajském výboru, kde působili převážně jako vedoucí oddělení a v práci se plně osvědčili.

Podařilo se nám tak omladit vedoucí sestavy v okresech i v kraji při zachování nezbytné kontinuity. Ve funkcích tajemníků okresních výborů a vedoucích oddělení je dnes v našem kraji dostatek věkově mladších soudruhů. Při jejich výběru do funkcí jsme kromě jejich politických a odborných kvalit zvláštní pozornost samozřejmě věnovali morálně politickému profilu. Dbáme na to, aby do odpovědných stranických funkcí přicházeli opravdoví komunisté, strana oddaní, čestní, pracovití, bezúhonní, morálně a charakterově pevní lidé s přirozenou autoritou.

■ Ve svém diskusním příspěvku na XVII. sjezdu jsi podpořil myšlenku o potřebě zdravé stability kádrů. Současně jsi však uvedl, že příliš dlouhodobé setrvávání ve funkcích na úrovni okresu a kraje se neosvědčuje, protože to vede k rutině a stereotypu, k nechuti řešit věci nové a přistupovat k nim kriticky. Čím to odůvodňuje?

Strana v každé době potřebuje mnoho schopných, politicky vyspělých, prověřených a zdravých a morálně pevných kádrů. Po pravdě řečeno nikdy jich není nadbytek, přičemž požadavky na ně stále rostou. I funkcionáři jsou však lidé. Mají své přednosti, chyby i nedostatky. Proto jejich výchově a přípravě pro funkce musíme věnovat na všech úrovních velkou pozornost a naučit se s kádry dobře hospodařit. Vždyť jde opravdu o zlatý fond strany.

Výrazně vzrostla úroveň všeobecného i politického vzdělání našich funkcionářů. To však samo o sobě nestačí. Zdánlivě vzdělání nenahradí zkušenosti a konkrétní znalost podmínek, bez nichž se funkcionář neobejde. Příliš častá obměna není proto dobrá ani u předsedů základních organizací. Volit někoho do funkce jen pro jedno období považuji, až na výjimky, za příliš velký luxus a neprozíravost.

Jsem toho názoru, že existuje určitá optimální doba pro výkon funkce, které se v rozličných funkcích v krajském měřítku pohybuje od dvou do čtyř volebních období, to znamená pět až deset let. Přitom pochopitelně existují i u nás výjimky obecného rázu. Optimální stability kádrů je nezbytným předpokladem jejich růstu pro vyšší, odpovědnější funkce. Musíme však dále sledovat, aby stabilita nepřerostla ve stagnaci, pro niž je příznačná strnulost, šablona, nechuť řešit nové věci, přistupovat k nim kriticky. Nemůžeme připustit, aby funkcionář měl svázány ruce různými osobními vazbami, které se za léta kolem něho vytvoří.

■ Co by to tedy mělo prakticky znamenat?

Vůbec nemám na mysli nějaký schematický rotační princip. I my máme v kraji soudruhy, kteří vykonávají funkce 15 i více let. Jsou vesměs v předdůchodovém věku a bylo by nesmyslné je nyní přerazovat na jiná pracoviště. Takovou otázku budeme řešit v souvislosti s jejich odchodem do důchodu. Na druhé straně považujeme za potřebné zvýšit mobilitu stranických, ale i jiných funkcionářů. Každý, kdo vstupuje na dráhu stranického pracovníka, si musí být vědom, že stranické funkce (a mělo by to platit i o jiných) se nepřidělují do penze.

Patřilo k základním rysům stranického funkcionáře, že bez velkých výmluv odcházel vždy pracovat tam, kde ho strana nejvíce potřebovala. Požadujeme tuto mobilnost i od současné generace stranických funkcionářů. Nastupují-li do funkcí v mladším věku, měli by vždy počítat s tím, že po čase bude i v zájmu jejich dalšího růstu potřebné, aby přešli pracovat jinam, z okresu na kraj, z kraje na okres, na jiný úsek nebo na tutéž funkci v jiném místě.

■ Co nyní? Jak chce krajský výbor v kádrové práci dále postupovat po krajské konferenci a po sjezdu?

Ačkoliv jsme provedli opravdu vysokou obměnu stranických funkcionářů, nemůžeme ani nyní kádrové otázky odsunout do pozadí. Výrazně se soustředíme hlavně na výchovu a přípravu mladých funkcionářů, abychom v budoucnu mohli při kádrové obměně postupovat plynule, systematicky, bez větších výkyvů.

Pro předsedy základních organizací organizujeme v naší krajské politické škole pravidelně měsíční kursy. Plánujeme je tak, aby předsedové všech rozhodujících organizací takový kurs se speciálním zaměřením absolvovali v každém mezisjezdovém období.

Nemenší pozornost budeme věnovat teoretické i praktické výchově členů vedení stranických výborů a pracovních stranického, ale i státního, hospodářského a jiného aparátu. Řekl jsem na sjezdu, že styl práce, který vede pracovníky aparátu k úřadování, dělá z nich úředníky, není leninským stylem. Komunistický funkcionář, ať pracuje kdekoli, se nemůže zmínit v byrokrata, kancelářského úředníka. Naopak, musí si organizovat práci tak, aby byl co nejvíce mezi lidmi, v základních organizacích, na pracovištích, znal jejich stanovisk a problémy, žil jimi a přihlížel k nim ve své každodenní práci. Proto jsme k otázkám leninského stylu práce, k překonávání nesprávných návyků v činnosti aparátu strany již krátce po XXVII. sjezdu KSSS zorganizovali také pracovní porady vedoucích oddělení krajského výboru, porady jednotlivých oddělení i všech pracovníků krajského výboru. A přijímáme v tomto směru i řadu konkrétních opatření ke zkvalitnění práce. Jde nám o to, dosáhnout i v naší práci obratu v myšlení a v přístupech tak, abychom závěry XVII. sjezdu mohli uvádět do života co nejdůrazněji.

Děkuji za rozhovor.

VÁCLAV PERGL

ZA PŘÍSLUŠNÍKY BEZPEČNOSTI V BROUMOVSKÉM VÝBĚŽKU

Pro klid svého obvodu

Kriminální statistiky tady nejsou zdaleka tak výrazné jako v průmyslových aglomeracích. A přesto mají broumovští příslušníci sboru národní bezpečnosti co dělat, aby zvládli všechny starosti, které na sebe spolu s uniformou vzali. Jejich obvod ze tří čtvrtin lemují hranice, jsou zde závody, významný železniční uzel a především lidé žijící v Broumově a dalších třinácti obcích i na samotách.

S náčelníkem obvodního oddělení Veřejné bezpečnosti majorem Janem Markem procházíme městem: je hezky, jaro už nakouklo i do Broumovského výběžku, kraje textiláků, kde dříve nebylo snadné živobytí. »Dnes se tady lidem žije dobře,« pochvaluje si náčelník. »Mají možnost slušných výdělků, opět po letech se pozvedá kultura i sport. Máme z toho radost. Spokojenost, bohatý společenský život nakládřil mnoho vah v náš prospěch. Kriminalita, výtržnosti, vandalství se mnohdy rodí právě z nudy, z pocitu marnosti.«

Zastávka na náměstí Míru je jenom potvrdila jeho slova. Předseda ing. Karel Gabriel, činorodý a rozhodný člověk, se zápalem vysvětluje záměry, s nimiž se počítá v novém volebním programu. Více než kdy dříve se v něm myslí na volný čas mládeže, na kulturní a sportovní zařízení, klubovny, kroužky.

Vedle výchovy, předcházení trestné činnosti, trpělivého přesvědčování je však třeba ještě dost často odstranit slabiny, k důraznějšímu připomenutí zákonů. Loni například příslušníci Bezpečnosti řešili v obvodě přes tisíc přestupků, více než stokrát měli co do činění s opilci — a takový nocleh na protialkoholním stanici v Náchodě přijde i s vyčítovanou cestou a pokutou na národním výboru pěkně draho, až na tisíc korun.

»Vážím si slušných, poctivých lidí,« podotýká soudruh Marek. »A jsme dostatečně rozhodní, když je ohrožen veřejný pořádek, zdraví občanů či majetek. V tom cítíme podporu. Lidem není jedno, jestli někdo sedí opilý za volant, nebo „jen" převrací popelnice, rozbíjí značky...«

S náčelníkem, jeho zástupcem nadporučíkem Zdeňkem Janečkem a nadporučíkem Milanem Kolářem sedíme do žlutobílého žiguliku a jedeme se trochu rozhlédnout obvodem. Ač rozdílní věkem, zkušeností mají všichni tři na rozdávání. Jan Marek už překročil padesátku a dnes řídí několikátý rok oddělení, které se výstižky řadí k těm nejlepším v okrese Náchod. Dobře ví, že základem jsou důkladně odborné znalosti, ale také vysoká morálka, kázeň. Jeho kolektiv, byť v průměru věkově nepřesahuje třicet let, tyto vlastnosti má.

Zdeněk Janečka, který právě nyní s jistotou vede vůz po úzké silnici, spojil svůj život se službou v SNB s prostou samozřejmostí. Tak jako jeho táta a bratr. »Měl jsem výhodu,« říká Zdeněk. »Hned od začátku jsem věděl, že to není jako v kině, že práce s lidmi je těžká, složitá.«

Milan Kolář se přistěhoval před pěti lety z Chrudimi. Nyní se chystá na vysokou školu. Bohaté praktické znalosti mu při studiu jistě pějdou a dobu strávenou jako vědomí, že bezpečnostní služba je ryze kolektivní při naprosté spolehlivosti každého jednotlivce. Jinak se prostě nedaří.

Říká se tomu týmová práce. Jako v jednom z posledních případů. Z broumovské nemocnice v sobotu v noci zavolali, že tam přivezli z Meziměstí zle pohodaného člověka. Okni byl jediný co nejrychleji dopadnout pachatele. Začalo v deset hodin večer a první fázi dokončili v neděli před pátou ráno. Obviněný měl řadu úkonů, které jsou více dány předpisy, ale vždy jsou jiné, neopakovatelné. Na opočínské stezce jenom pár chvil, zastavit se ráno doma na něco teplého, umýt, možná trochu zdřímnout. Pátrání skončilo v neděli při polednem — pachatel je ve vazbě.

Projeli jsme teprve pár kilometrů. Ale vzpomínek, zapadlých i těch čerstvých, vztahujících se ke konkrétním místům a lidem, je na desítky. Většinou jsou vážné, některé smutné a tragické. Tady pod srázem našli až po několika hodinách vůz plně obsazené svatebčany. Už jim nebylo pomoci. Vyšetřování ukázalo, že řidič před jízdou pil.

Mějme budovu pohostinství. Na omítce by se ještě možná nalsy stopy po nedávné havárii. Tak skončila honička doslova o život. O život příslušníka, který stavěl kradené vozidlo. Zloději byli odhodláni ke všemu a člověk v uniformě se jim stal nevítanou překážkou, kterou se rozhodli prostě smést ze své cesty. Díky jeho dobré reakci neuspěli. Uspěli však pronásledovatelé a za pomoci náhodných svědků byli dopadli skutečné druhy, kteří utíkali od havarovného vozu. Dokonce pak měli co dělat, aby pachatele před rozzlobenými občany uchránili. Rozsudek přece vynese soud.

Usměvavější příběh o snídani za tisíc korun. Pořídili si ji po říšmu rozjarici, kteří kráčeli z restaurace na Střelnici. Skládala se z pěti slepic Leghorn. Zvláště dle se vyznamenal pes Beno a příslušníci Vladimír Kolísko se Zdeňkem Portlem. Vypátrali pachatele v Heřmánkovicích — už po snídani.

Událost stihla událost. Loni, letos, každý den. Objasnili sérii vloupání do chat, bytů, krádeže v obchodech. Celkem třicet šest trestných skutků. Odvedli Tentokrát se vyznamenal pes Beno a příslušníci Vladimír Kolísko se Zdeňkem Portlem. Vypátrali pachatele v Heřmánkovicích — už po snídani.

»Nejsme na to všechno sami,« říká major Jan Marek. »Zvláště desítky pomocníků Veřejné bezpečnosti, kteří obětavě pomáhají střežit klid a pořádek. Jednotky Pv VB broumovského obvodu se již léta umístují v okresní soutěži na čelných místech. Jaroslav Linhart, Václav Bazrot, Miloslav Horčička, Jan Vaňura, Jan Hejna, Jan Vít, Josef Palhoun, Jan Krsek, Josef Frydrych, Jan Kulda a mnoho dalších jsou spolehlivou a vždy připravenou oporou broumovských příslušníků.

Vracíme se zpět na oddělení. Vládne tu čistota a organizovanost, prostě pořádek. Do služby nastupují čerstvé síly, lidé, kteří si zvolili toto povolání s vědomím, že nebudou počítat hodiny, že budou ochotni a také schopni odvést svůj díl poctivé práce, jejíž výsledky střežíme-li nás asi ani nevnímá. Je přece samozřejmá.

KAREL WALTER

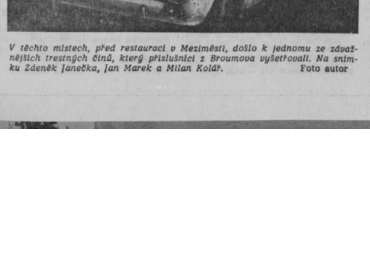

V těchto místech, před restaurací v Meziměstí, došlo k jednomu ze zdařilejších trestných činů, který příslušníci z Broumova vyšetřovali. Na snímku Zdeněk Janečka, Jan Marek a Milan Kolář. Foto autor

Téměř sto žen pracuje v radničkém n. n. Rukavičkářské závodu Dobříš. Na počest XVII. sjezdu KSČ zpevnily svůj socialistický závazek pro letošní rok a z ušetřeného materiálu a energie zajistí navíc dodatečně produkci dvaadvaceti tisíc kusů rukavic a vložky do nich v hodnotě pěti miliónů korun. Na šití rukavicových vložek pracuje 60 žen. Vpravo mistrová Jaroslava Karlíčková.

Foto ČTK — JIŘÍ VLACH

K STÉMU VÝROČÍ NAROZENÍ ERNSTA THÄLMANNA

Život a odkaz revolucionáře

Velikost historických osobností spočívá v tom, že své nadání a svou energii daly plně do služeb společenského pokroku, že prohlašovaly a vyjadřovaly potřeby, cíle a tužby dělnické třídy. Jestliže vzpomínáme na velké postavy mezinárodního komunistického hnutí a ocenujeme jejich život a dílo, není to v rozporu s naším přesvědčením, že dějiny netvoří jednotlivci, ale masy. Mezinárodní komunistické hnutí se může právem pyšnit řadou vůdců, kteří se stali dědictvím nejenom svých tříd a osobnostmi milovanými miliony pracujících a současně zuřivě nenáviděnými v imperialistických kruzích.

Mezi takové osobnosti patří i soudruh Ernst Thälmann, dělnický vůdce, předseda Komunistické strany Německa, jeden z nejvýznamnějších revolučních politiků našeho století. Jeho jméno se stalo symbolem bojovnosti, odporu proti revolučním a pokrokových sil Německa proti fašismu a dobyvačným choutkám německého militarismu.

Narodil se 16. dubna 1886 v sociálně demokratické rodině. Jako sedmnáctiletý vstoupil do sociálně demokratické strany a rok poté se již jako odborový funkcionář zúčastní dělnických bojů a masových stávek. Ze tuto činnost byl nejednou pronásledován, často byl první mezi propuštěnými z práce. Válka upevnila jeho přesvědčení, že mír je možný jen tehdy, jestliže proletariát zabrání tomu, aby stát byl řízen zbrojaři a junkery.

Také v životě Ernsta Thälmanna představovala zásadní mezník Velká říjnová socialistická revoluce, která rozdrtila mýtus o věčnosti světového kapitalistického panství. S vítězným první proletářské revoluce v Rusku kontrastovala zrada pravicových vůdců sociální demokracie v listopadové revoluci v Německu, která pomáhala krvavě potlačit vzmachy revolučního hnutí dělnictva v této revoluci. Tyto události v osmnáctém roce ukázaly, jak osudovou byla pro německý proletariát skutečnost, že nemá ve svém čele politickou sílu, která by byla schopna ho vést k uskutečnění sociálické revoluce.

Již tehdy Ernst Thälmann pochopil, že sociálnědemokratická strana Německa vidělí Thälmann sílu, která by mohla sjednotit dělnickou třídu na protimperialistické základně, jako předseda hamburské organizace Nezávislých sociálních demokratů (USPD) prosadil na sjezdech této strany v letech 1919 a 1920, že USPD přijala podmínky ke vstupu do Komunistické internacionály a sjednotila se s KSN. Ernst Thälmann byl na slučovacím sjezdu zvolen do předsednictva Komunistické strany Německa. Ve vypětím průmyslovém státě v Evropě, státě, který byl doménou buržoazie, junkerstva a jehož dělnické hnutí bylo ovlivňováno opportunistickou reformistickou politikou sociální demokracie, vznikla jednotná leninská strana.

Komunistická strana Německa však ještě musela revolučně vyrůst z prvých pokusů bolševizace. Ernst Thälmann patřil v zápase proti sociálně demokratickým přežitkům opportunismu a reformismu i proti sektářskoděvčáckým tendencím k předním bojovníkům. Když byl roku 1925 zvolen do čela strany, byl to projev důvěry, kterou si získal právě v zápase o vybudování leninské strany svými zásadovými postoji, skromností, pracovitostí a smyslem pro spravedlnost. Pod jeho vedením vyrostla KSN v nejmasovější sekci Komunistické internacionály v kapitalistických zemích s několikamiliónovou základnou vůlstvu. Oporou mu v tomto zápase byl Sovětský svaz a Komunistická internacionála, k jejímž předním pracovníkům patřil a jejíž práce se aktivně zúčastňoval. Thälmann se tak stával nejen vůdcem německého proletariátu, ale i mezinárodně uznávaným autoritou.

Ernst Thälmann jako jeden z prvních politických vůdců poznal narůstající fašistickou hrozbu v Německu a narůstající válečné nebezpečí. Záhy také rozpoznal, jak fašismu čelit. Soustavně usiloval o vytvoření akční jednoty dělnictva, o vytvoření antifašistické jednotné a lidové fronty všech demokratických sil.

V tomto duchu vedl i svou kandidaturu na prezidentský úřad v roce 1932. Vyvrcholením tohoto úsilí byl návrh k vytvoření Antifašistické akce, v níž by sjednocené síly dělnictva a pokrokových demokratických sil uzavřely fašismu cestu k moci. I když se na mnoha místech podařilo této jednoty dosáhnout, odpor pravicového vedení sociálně demokratické strany znemožnil vybudovat včas potřebnou širokou antifašistickou lidovou frontu, jež by mohla zabránit hrozící tragédii německého národa.

Nebylo proto divu, že nacisté okamžitě po uchvácení moci zahájili štvanici na obávaného vůdce KSN. Uvědomovali si, jak velká je jeho autorita a jeho mimořádná organizační schopnosti. Obávali se přechodu KSN do ilegality a udržení její akceschopnosti. 3. března 1933 se jim podařilo Thälmanna zatknout. Přes dva roky pracovali nacisté na obžalovacím spise, kterým měla být Thälmannovi dokázána velezrada. Žádný proces se však nekonal, protože se nacisté obávali, aby obžalovaný Thälmann sám nevystoupil s žalobou proti fašismu.

Od uvěznění se osud Ernsta Thälmanna stal věcí nejen německých komunistů, ale všech pokrokových lidí na celém světě. K boji za jeho záchranu vyzvala Mezinárodní rudá pomoc. Mezinárodní dělnická pomoc a Rudé odbory. Na schůzích, shromážděních a demonstracích byly v celé Evropě přijímány protestní rezoluce, žádající osvobození Thälmanna. Jeho osvobození žádali i představitelé různých pokrokových organizací a představitelé světové kultury, jako Maxim Gorkij, Henri Barbusse, Romain Rolland, Martin Andersen Nexö, Heinrich Mann a další. Evropský protifašistický sjezd v Paříži v červnu 1933 označil boj za Thälmannovo osvobození za jeden z hlavních směrů aktivizace pokrokových sil proti nástupu fašismu. Thälmannovo jméno se stalo symbolem internacionální jednoty proletariátu a všech antifašistických demokratických sil.

Jedenáct let a pět a půl měsíce strávil Ernst Thälmann ve vězeních gestapa v přísné izolaci. Zlomit se ho však nepodařilo. Vůlí pevně na morální a vojenskou sílu prvního socialistického státu světa, Sovětského svazu, a na sílu sporých států a národů v protihitlerovské koalici. V době, kdy fašisté poznali, že se blíží konec jejich panství, dal Hitler osobně rozkaz k jeho zavraždění. Thälmann byl zastřelen v noci ze 17. na 18. srpna 1944. Nacisté měli takové obavy z popularity jeho osobnosti, že jeho smrt oficiálně připsali následkům leteckého náletu na Buchenwald.

□

Jedním z nejvýznamnějších úseků boje proti fašismu a za upevnění solidarity mezi německou a československou dělnickou třídou i ostatními pokrokovými silami našich národů byl boj za záchranu života Ernsta Thälmanna. Thälmannovo jméno zřetelněnovalo vůli nejlepších sil německého proletariátu nekapitulovat před fašistickým terorem, bojovat až do konce za svržení panství nacismu. Komunistická strana Československa od počátku postavila do čela širokého proudu antifašistických akcí, rozvinutých v celé Československé republice a strhávajících ve stále větší míře i nekomunistické vrstvy obyvatelstva.

Pro komunisty byla aktivní účast v thälmannovských akcích jedním z prvořadých úkolů. Vedení strany jasně prohlásilo, že »... není komunistou, kdo nebojuje a neorganizuje boj solidarity s německým proletariátem, kdo neorganizuje masové akce proti fašistickému teroru a za osvobození Thälmanna a ostatních revolutních vězňů z fašistických kriminálů. Proto je třeba napnout všechny síly, abychom byli hodni názvu „komunista"«.

Přes záporný postoj reformistických předáků a zákazy ze strany státních úřadů dosáhla thälmannovská akce v březnu 1934 svého vrcholu. Souhlas s výzvou ÚV KSČ k boji za záchranu Thälmannova života vyjádřili účastníci protifašistické konference v Nýřanech, konference zástupců ostravských závodů a šachet, účastníci demonstrací a protestních stávek v Humenném, Levoči, Popradu, Bratislavě, Brně, Karviné, Liberci, Jihlavě a řadě dalších míst. Na zdech a kontrolních továrnách, veřejných prostranstvích a skalních stěnách v Krušnohoří a Krkonoších se objevovaly nápisy s hesly žádajícími svobodu pro Thälmanna. Letáky a ilegální brošury byly předávány německým turistům, nebo pašovány pomocí spojek do Německa. Na plovoucí předměty vystlané po Labi byla malována hesla a propagační nálepky se objevovaly na kolech, autech, obchodech spod.

Do konce roku 1934 se postavily za žádost o propuštění Thälmanna formou podpisových akcí a účastí na lokalizovaných manifestacích akcích desetitisíce československých občanů. Boj o záchranu Thälmanna naše své vyjádření i v týdnu solidarity od 18. do 24. března 1936, který byl uspořádán v rámci přípravy k 50. Thälmannovým narozeninám. Tisíce bibliopřípisů pohlednic, telegramů a dopisů bylo odesláno do Německa. Opět se objevily stovky nápisů a plakátů v našich městech a vesnicích. Československý proletariát vyjádřil svou solidaritu s bojem německých komunistů proti fašismu.

Boj o Thälmannův život se stal neodmyslitelnou součástí boje proti nástupu fašismu ve třicátých letech. Tím, že v konkrétních akcích spojoval české i německé antifašisty různého politického přesvědčení, se stal zároveň i významnou součástí boje za jednotnou a lidovou frontu. Pomohal furcovat svědomí všech pokrokových lidí a ve spojení s hnutím v ostatních evropských zemích přispěl k odvracení bezprostředního nebezpečí. Byl rovněž důkazem uvědomělého internacionálního rozhodujícího části československé dělnické třídy.

□

Ani zavražděním Ernsta Thälmanna nemohly temné síly fašismu zabránit tomu, aby se jeho odkaz — již nikdy válku a fašismus! — nestal heslem miliónů lidí. Po válce se naplnilo i Thälmannovo úsilí o dosažení jednoty německé dělnické třídy, když se v dubnu 1946 na území dnešní NDR spojili komunisté a sociální demokraté. Vznikla tak, jednotná socialistická strana Německa, která za pomoci všech pokrokových sil prosadila zásadní antifašistické revoluční demokratické reformy, vytvořila program socialistických společenských přeměn a v čele pracujících vykročila k jeho plnění. Na území Německa vznikl stát dělníků a rolníků, první německý mírumilovný socialistický stát, jako naplnění dávné tužby průkopníků socialismu v Německu.

ANTONÍN FALTYS

OHLAS NA ČLÁNKY V RUDÉM PRÁVU

Ozve se výrobce?

Hazard se zdravím — pod tímto titulkem jsme 13. března uveřejnili v RP poznámku, ve které jsme na podnět našeho čtenáře z Krnova kritizovali závod 08 podniku Závodní Trenčín v Moravském Jánu za nekvalitní výrobek. Dále jsme poukázali na špatnou kvalitu potravinářských výrobků vůbec, konkrétně na hrubé porušování norem. Na článek zareagoval náš čtenář K. Blažha z Turnova. Jak vyplývá z jeho dopisu, postrádá v článku informaci, jaké opatření v zájmu ochrany spotřebitele byla a bude podniku pracovníci potravinářského průmyslu.

Odpovědí na tuto otázku by se rádi dovídali i další čtenáři. Poznámka dala podnět na její zodpovězení mnohým pracovníkům — ze závodu v Moravském Jánu, podniku Slovlik v Trenčíně, z masokombinátu v Trnavě, Trenčíně a v Komárně, ale i z dalších konkrétně jmenovaných potravinářských podniků a závodů včetně nadřízených orgánů. Zel, zatím žádná odezva z jejich strany...

Na špatnou kvalitu potravinářských výrobků poukázala i následující prověrka ÚKKK KSS ve stranických organizacích Masného průmyslu na Slovensku, kterou se uskutečnila v druhé polovině minulého roku (první prověrka byla v roce 1982). Vyplynulo z ní mj. že vůči vedoucím pracovníkům závodu v Kači, Komárně, Trenčíně, Trnavě, Vrútkách, Žilině a Půchově nevyvodily nadřízené orgány žádné závěry, i když zmíněné závody v letech 1984 až 1985 opakovaně nespínily stanovené hygienické postupy! Prověrka též ukázala, že ZO KSS generálního ředitelství Masného průmyslu v Bratislavě sice v červenci 1985 kritizovala neutěšenou situaci s masnými výrobky, ale převážně bez stanovení osobní odpovědnosti, nedresně...

I to je svým způsobem odpověď našemu čtenáři. Zel, ne ta nejlepší.

FRANTIŠEK MUCHÁ

Není místa pro sebeuspokojení

Váh se postupně znovu mění ze stoky v řeku

Ať si skeptici říkají, co chtějí; opravdu bodě se v posledních letech událalo pro čistotu Váhu, po Dunaji nejvýznamější slovenské řeky. Jen od roku 1980 tu přibyly velké čističky odpadních vod v Ružomberku a v Žilině, menší v Trstené, rekonstrukcí bylo zkvalitněno čištění odpadních vod v Dubnici a Čadci. Řada nových čističek je rozestavěna, starší se modernizují. Jsou to výrazné kroky k kritické situace, jež tu ještě donedávna hrozila.

Zápas o čistotu Váhu a jeho přítoků však není ještě zdaleka vyhrán. Nejhavlí jen ve Ružomberku. Jedna část povodí Váhu registruje Slovenská vodohospodářská inspekce více než 1330 znečištění a tento počet stále roste.

Plusy a minusy

Hlavními zdroji znečištění Váhu ve Středoslovenském kraji jsou města Liptovský Mikuláš, Martin a Žilina. Do kategorie tzv. rozhodujících zdrojů znečištění jsou zařazeny největší průmyslové a zemědělské organizace, které využívají vody Váhu a jeho přítoků. Právě na omezení negativního vlivu těchto zdrojů je zaměřena naše ekologická politika.

Výsledky říkají, že je to správná cesta. Měřením je dokázáno, že například v kontrolním říčním profilu u obce Hubová, to je pod novou čističkou odpadních vod v Ružomberku, klesla ioní biochemická spotřeba kyslíku za pět dní. (BSK5), což je hlavní ukazatel organického znečištění, na devět a pět miligramů kyslíku na litr vody, proti více než čtyřiceti miligramům v roce 1981. Mírně převážející kleslo obsah nerozpustných látek. Z 96 miligramů v litru na asi sedmdesát, když norma předepisuje horní hranici 40 mg na litr vody. Jsou to jistě dobře svědčící, ze v tomto profilu, který patří k nejzatíženějším nečistotám i celého toku Váhu, došlo k výrazné kvalitativní změně. (Připustné množství BSK5 je sedm mg kyslíku na litr vody.) Koncem minulého roku se výrazně zvýšila kvalita vodě pod vodním dílem Hričov, když na novou čističku odpadních vod byly propojeny kanalizační sběrače z podniků Chemicelulóza a Slovena v Žilině.

Budování čističek odpadních vod (ČOV) je investičně náročné. Výsledky však říkají, že jde o ročně vynaložené peníze. Proto se rozšiřuje a modernizuje ČOV v Liptovském Mikuláši v celkovém nákladu více než 117 milionů korun, která zlepší kvalitu vody v přehradním jezeře Liptovská Mara, připravuje se výstavba ČOV pro městský komplex Martin–Vrútky s plánovaným začátkem budování v roce 1988.

Budování ČOV v povodí Váhu dopravázejí i některé negativní jevy. Především se opožďování výstavby. V letech 1981 až 1983 měly být odevzdány do užívání nové či rekonstruované čističky v Púchově, Považské Bystrici, Bytči, Turčianských Teplicích, společná ČOV pro Trstenou, Tvrdošín a Nižnou na Oravě i v Dolném Kubíně. Vinou těchto zpoždění je zdlouhavá a podle poznatků vodohospodářských inspektorů ne vždy dostatečná kvalita. Jiným zárubem problémů je nekomplexní výstavby. Tak v uvedených bývých zařízeních v Ružomberku i v Žilině bez propojovány i likvidací čistírenských kalů. Ružomberské zařízení je poruchové a nestačí kapacitně zpracovat nerozpustné látky. Proto si část z nich v opětovné vypouští do Váhu. V Žilinské ČOV se kalové hospodářství začíná stavět letos a to znamená, že do roku 1990 musejí i tady zachycené nerozpustné látky vypouštět do řeky. Problém je tím výraznější, že není dořešeno, kam vlastně kal použít. Ve starém korytu Váhu, kde je nízký průtok vody, znamená vypouštění kalů nebezpečné ohrožení vodních živočichů. Nabízejí se dvě řešení — buď zvýšit průtok ve starém korytě s následným snížením energetické kapacity středohvězské kaskády, anebo přečerpávat kaly do elektrárenského kanálu, což si však vyžádá investiční náklady, a po delší době se zde mohou kaly začít usazovat, což též ovlivní energetický provoz. Dilema, které až dostatečně bodálo vlastní hospodářství by přinesio, je také třeba řešit urychleně.

Jak dál?

Ať jíž jsou opatření na čištění odpadních vod jakkoli rozsáhlá, jistě je, že Váh stěží bude onou průzračnou, křišťálově čistou řekou, jak je opěvovali básníci. I vyčištěná voda odpadající normám spotřebujícím život v řece, může být a často i je tmavá, zpěněná a nepěkně esteticky. Vypívá to z využívaných technologií v průmyslových podnicích, především v celulózkách. Proto i samí spotřebitelé a uživatelé vody musí mnohem více pomoci v další zkvalitnění životního prostředí. Například v Severoslovenských celulózkách a papírnách v Ružomberku musí do roku 1987 vyřešit problém mechanického předčištění a snížení teplot odpadních vod. Tím napomohou zvýšit účinnost čištění v ČOV. Zbarvení vody však negativně ovlivňuje technologický postup bělení celulózy chlórovými přípravky, které se biologicky nedají čistit.

Po rychlém řešení volají i další otevřené problémy. Především to je otázka likvidace a využití odpadů z velkofarem prasat, které jsou v Povádí obýcejně umístěny v nevhodném kopcovitém terénu, bez vyřešených kanovek. Vyvážení mokrá hnojůvky na pole ve svazích způsobuje často plošné havarijní znečištění vodních toků.

Neméně závažné je znečištování vody anorganickými látkami, které se rovněž v současných čističích zařízeních nedají zachytit. Například norma říká, že pro zavlažování se může využívat jen vody obsahující maximálně jeden gram soli v litru vody. Vážná voda se tomuto limitu sice pomalu, ale neustále blíží. Přesolení vod má na svědomí vypouštění nečištěných vod z tepláren, které se mění kuchyňskou soli, ale i tolikrát už kritizované solení zimních komunikací či některé strojírenské technologie. Říkáme-li tedy, že Váh se postupně, díky cílevědomému úsilí kompetentních orgánů, mění opět v živou řeku, je to konstatování podstatné, vzbuzující optimismus. V žádném případě však ještě nemáme důvod k sebeuspokojení.

MIROSLAV ZEMAN

Pstruh jako indikátor

Zkušenosti brněnských výzkumníků s ochranou vod

Denně spotřebujeme více než pět miliard litrů vody a na konci tisíciletí to bude ještě o polovinu více. Proto ochrana vodních zdrojů před znečišťováním nálezí k nejdůležitějším bodům ekologického programu. Mnoha podnikům se zatím vyplácelo tradiční pokuty za vypouštění odpadů do řek, protože jsou vysoké jen zdánlivě, představují totiž pouze zlomek nákladů na pořízení čistící stanice.

To však společnosti mnoho nepřinese. K podnikům, které na důraznější popud nečekají, patří i Vertex v Litomyšli. S čištěním odpadních skiářských emulzí zde mají už letité zkušenosti také zásluhou pracovníků pobočky Výzkumného ústavu vodohospodářského v Brně, s jehož vedoucím vědeckotechnickým pracovníkem ing. Janem Jadrným jsme hovořili.

■ **V čem spočívala obtížnost čištění odpadních vod ve Vertexu?**

»Vyrábí skiéněnu přízi. Vlákno o síle lidského vlasu je spletáno z devadesáti až z dvou set mikrovláken. Potřebné vlastnosti, zejména pevnost a ohebnost, získává povrchovou úpravou speciálními kapalinami, kterých závod Litomyšl připravuje několik desítek druhů. Po použití odtékají jako odpadní skiářské emulze. Obsahují oleje, mazadla, kíh, lepidlo, paraffin i další látky a přísady. Emulze byly vyváženy do laguny ve volné přírodě. Po jejím naplnění hrozilo zastavení provozu. Před námi tedy byl úkol vyřešit technologii zneškodňování odpadu, navrhnout čistírenské zařízení a přitom jednat neobyčejně rychle.«

■ **Jak se záměr podařilo splnit, když vypouštění odpadních vod bylo možné pouze do říčky Loučné, která je jedinou známou lokalitou ČSSR, kde nalezneme kanadského pstruha?**

»Na základě intenzívního laboratorního a poloprovozního výzkumu jsme navrhli využít jíovitou hornínu bentonit, která je schopna na sebe vázat nečistoty. Sráženi přímésí probíhá v reaktoru za ohřevu. Vyčištěná voda prochází výměníkem tepla do jímky, kde se neutralizuje loužením sodným. Bentonitový kal vyvážejí zemědělské podniky na pole ke zvýšení schopnosti půdy vázat vodu. Užitek je tedy oboustranný. Přitom vybudování čistírny trvalo pouhý rok a náklady byly nižší než pět miliónů korun. Odpadní voda, zbavená všech škodlivin, je čirá a bezbarvá a připomíná pitnou vodu. Její kvalita potvrzuje právě zmíněný kanadský pstruh. Je nejpřísnějším přírodním indikátorem čistoty v říčce Loučné. Na podkladě uvedených zkušeností a výsledků byla vybudována čistírna stejného typu také v závodě Vertex Hodonice, avšak s dvojnásobnou kapacitou. Výstavbu rovnocenného zařízení připravují i ve Skioplastu Trnava.«

■ **Kovoobrábění není mysliteině bez chladicích a mazacích kapalin. Olejové emulze vznikají také při odmašťování motorových součástek. Vaše pobočka byla pověřena vytvořením i tohoto úkolu. Jsou výsledky srovnatelné s čištěním v textilikách?**

»Uvedené emulze patří mezi nejnebezpečnější průmyslové odpady. Jestliže se v surovém stavu dostanou do řeky, okamžitě likvidují vše živé a tím i samočistící biochemický proces. Ve spolupráci s Výzkumným ústavem chemických zařízení v Brně jsme vyvinuli univerzální demulgační čistírnu pro olejové emulze. V ní lze dosáhnout při použití určité modifikace technologického procesu čištění i toho, že veškeré množství vyčištěné vody se vráceno zpět do výrobního procesu. Takové čistírny byly již realizovány v závodech Strojtexu v Novém Městě nad Váhom a Motor ve Vodňanech. Nejčastěji používanými technologiemi je dvoufázový kyselý způsob s dočištěním pomocí bentonitu. Dnes už pracuje 110 takových účinných čistíren, které jsou zárukou, že nebude přivýzvat mrtvých úseků vodních toků. Schopnosti bentonitu jsme upatnili rovněž při odstraňování zbytků toxických těžkých kovů a funkčních přísad, které obsahují odpadní vody z povrchové úpravy kovů. Stále dokonalejší pokovování vyžaduje speciální přísady, které znemožňují odstranit nečistoty běžnými neutralizačními technologiemi. Jemnou nesudiitelnou sraženinu lze zlikvidovat právě působením bentonitu, na jehož povrchu vyvločkuje. I tento postup již prověřila praxe, a proto je rychle rozšiřován.«

Děkujeme za rozhovor.

VLADIMÍR PLZÁK

Chybí v podnicích zájem?

Při ochraně životního prostředí se požaduje spolupráce

Naléhavým úkolem současnosti a celé osmé pětiletky je tvorba a ochrana životního prostředí. To vyžaduje lepší využívání finančních i hmotných zdrojů, místních možností a rezerv na uspokojování potřeb občanů i v péči o zdraví, ochranu a zvelebování životního prostředí. Část volebního programu NF v obci Žádielske Dvorníky na letá 1986—1990 je orientována na zlepšení stavu na tomto úseku.

Občané a společenské organizace NF se zavázali odpracovat 28 400 brigádnických hodin při čištění místního potoka, při likvidování vrovňových smetišť. Vysazením okrasných keřů a květů přispějí ke zkrášlování životního prostředí, poskytnou brigádnickou pomoc Státním lesům při zalesňování, zabezpečí udržování naučné stezky. Podělí cesty vyčistí prostory od vysčlých starých stromů, zabrání zapleveláni navštěvovaných úseků v Žádielské dolině.

Při zabezpečování zdravého životního prostředí pro naše občany jsou před naší základní organizací KSS a orgány MNV nemalé úkoly. Na území obce Žádielske Dvorníky jsou průmyslové závody Cementárna Turianske Podhradie, lom VSZ Včelárce, Cevaservis Turianske Podhradie, dvě střediska Inženýrských staveb Košice. Některé akce mohou být realizovány až po sdružení finančních prostředků z těchto závodů.

Závažným problémem v obci Žádiel je zásobování obyvatelstva pitnou vodou. Ve veřejných studních je voda hygienicky závadná. Velmi těžko se vysvětluje občanům, že v obci nemůže být vodovod z důvodu nízkého počtu obyvatelstva (obec má 240 obyvatel), když se na jejím území nacházejí přamny s kvalitní pitnou vodou, z nichž závody čerpají pro vlastní průmyslové účely, a nespotřebované voda odtéká volně do místního potoka. Jmenované závody prostřednictví žádných přispěvky na zvelebování obce a plnění volebního programu Národní fronty. Vybízejí se jednáním o otázce sdružování finančních prostředků, neprojevují zájem o spolupráci s MNV.

Pozitivně hodnotíme odpovědný přístup jednotného zemědělského družstva Nová Bodva při sdružování prostředků, protože poskytne bezplatné mechanismy při výstavbě místního vodovodu v Žádielu.

Dalším závažným problémem je znečišťování ovzduší cementárnou, z níž padá prach i na chráněnou krajinnou oblast Žádielského doliny, neobyčejně bohatou na přírodní krásy, která je navštěvovaná nejen domácími, ale i zahraničními turisty. Cílem základní organizace KSS i orgánů MNV je nadále zabezpečit ochranu přírody, ale i to, aby návštěvníci odcházeli spokojeni a s pěknými vzpomínkami na přírodní krásy Žádielské doliny.

MARGITA BÁBÁŠOVÁ,
tajemnice MNV
Žádielske Dvorníky

Mostecko bude pěkný kraj

Jedním z podniků, který je svou výrobní činností nucen devastovat půdu, je koncern Severočeské hnědouhelné doly v Mostě. Zeptali jsme se jeho generálního ředitele ing. Miroslava Bauera, CSc., jak koncern v souvislosti s důsledky těžby řeší a nadále bude řešit otázku životního prostředí.

»Těmto otázkami se zabýváme současně s dlouhodobými plány rozvoje revíru. Vedle vlastních profesionálních báňských problémů musíme svazovat naše úvahy o budoucnosti především s územním řešením.«

Co to znamená? Výstavba lomu trvá zhruba deset až patnáct let. To předurčuje rozsah předstihu. Plánovači budoucnosti musí být ustavičně nejméně patnáct let vpředu, tímto faktem musí být poznamenána jejich koncepční práce. V dlouhodobých koncepcích se už uvažuje nejen o tom, co bude třeba na začátku třetího tisíciletí.

S touto koncepcí souvisejí otázky životního prostředí. Je dejme opět slovo soudruhovi ing. Bauerovi, hrdinovi socialistické práce.

»Lom není továrna, jednou provždy umístěná na jednom místě. Je pracoviště, jež se ustavičně mění, den za dnem, měsíc za měsícem postupuje kupředu. Ustavičně před sebou zabírá novou půdu a za sebou zanechává zdevastovaný terén. Protože to od prvního dne, kdy jsem se ujal funkce generálního ředitele SHD, postavil jsem do popředí otázku rekultivace. V centru našeho zájmu je trvalé ústí, jak minimalizovat negativní vliv těžby.«

Revír pracuje ve čtyřech pánevních lomech. Jsou to Ležáky severní, Chomutovska, Tepličku a Ústecku. Proto se generál rekultivace projednává na úrovni okresních národních výborů, pak v radě KNV. Nakonec je určen základní program pro následující pětiletku.

»Podle plánovaných postupů porubních front určíme místa, která se musí uvolnit — tak dochází i k likvidaci obcí — a naopak tam, kde provoz končí, určujeme místa pro rekultivaci. Přitom rozhodneme, jaký způsob rekultivace použijeme: zemědělský, lesní, vodohospodářský nebo přímětský. Stavíme do popředí rekultivaci zemědělskou. Na svýspkách a svazích jsme v uplynulých dvanáct letech vysázeli miliony různých stromů a keřů, zejména na Teplicku v Modlanech, v Kaňkově a na dalších místech v kraji.«

V posledních letech se vytvořila rekreační vodní nádrž v místech bývalého malého lomu Benedikt. Je to dnes oblíbené místo pracujících z okolí Mostu. Pro osmou pětiletku je naplánována přeměna starého lomu Vrbenský na novou velkou vodní plochu. V sedmé pětiletce bylo to vráceno rekultivaci na 1700 ha ploch.

»Je třeba říci, že v minulých letech byl bohužel z technologických důvodů zábor větší, než jsme byli schopni vrátit. Avšak v blízké budoucnosti tomu bude naopak — více už budeme vracet než zabírat.«

Mnoho lidí se domnívá, že při záboru půdy přichází nazmar ornice. K ničemu podobnému nedochází. V grafickém díle, který podáváme, se ornice skrývá a zavází se na rekultivovaná pole. V posledních letech SHD každým rokem vybudovává 3 hektary orné půdy pro vlastní rekultivačním práce na dva miliony kubiků ornice nebo jí předaly zemědělským družstvům a státním statkům, které je použily na těch polích, kde byla nižší výnosnost.

»Celá léta se zaměřujeme na to, abychom snižovali zápary na lomech. Ty vyvěrají z míst, která v minulosti byla rubána hlubinnými doly komorovámi. Dnes se dvě třetiny porubních front lomů nalézá v místech, jež byla dobývána hlubinně. Usilujeme o to, abychom zlepšili čistotu ovzduší v blízkosti lomů. Ve veřejných studních je voda hygienicky závadná. Velmi těžko se vysvětluje občanům, že v obci nemůže být vodovod z důvodu nízkého počtu obyvatelstva (obec má 240 obyvatel), když se na jejím území nacházejí přamny s kvalitní pitnou vodou, z nichž závody čerpají pro vlastní průmyslové účely, a nespotřebované voda odtéká volně do místního potoka. Jmenované závody prostřednictví žádných přispěvky na zvelebování obce a plnění volebního programu Národní fronty. Vybízejí se jednáním o otázce sdružování finančních prostředků, neprojevují zájem o spolupráci s MNV.

Pozitivně hodnotíme odpovědný přístup jednotného zemědělského družstva Nová Bodva při sdružování prostředků, protože poskytne bezplatné mechanismy při výstavbě místního vodovodu v Žádielu.

Dalším závažným problémem je znečišťování ovzduší cementárnou, z níž padá prach i na chráněnou krajinnou oblast Žádielského doliny, neobyčejně bohatou na přírodní krásy, která je navštěvovaná nejen domácími, ale i zahraničními turisty. Cílem základní organizace KSS i orgánů MNV je nadále zabezpečit ochranu přírody, ale i to, aby návštěvníci odcházeli spokojeni a s pěknými vzpomínkami na přírodní krásy Žádielské doliny.

MARGITA BÁBÁŠOVÁ,
tajemnice MNV
Žádielske Dvorníky

I KDYŽ NECHTĚJÍ KONKUROVAT VINAŘSKÝM OBLASTEM

Nikdo snad nepochybuje o tom, že průmyslová revoluce, nástup epochy, v níž věda a technika sehrávají klíčovou roli, přinesla člověku mnoho dobrého a kladného. Tyto výhody však jsou, žel, provázeny nechtěnými důsledky, ohrožují zdravé životní prostředí člověka, změnami, které jsou tak náhlé, že si za dobu trvání vědeckotechnické revoluce člověk v sobě nedokázal dosud vyvinout proti nim dostatečnou ochranu.

Proto je tak přímo životně důležité, aby tam, kde dochází k narušování vztahů organismů k prostředí, v němž žijí, se prováděl dbalo o urovnávání těchto vztahů.

VYBERTE SI V PRODEJNÁCH NOVIN

Komunistka Jožka Jabůrková

K nedožitým devadesátinám významné novinářky

Devadesáti let by se letos 16. dubna dožila Jožka Jabůrková, komunistická novinářka, obětavá pracovnice v ženském a tělovýchovném hnutí. Když o ní hovořil Klement Gottwald, zdůrazňoval její hlubokou lásku k národu, nikdy neutuchající zanícení pro věc dělnické třídy, neslomnou důvěru v Sovětský svaz a vroucí poměr k práci.

Jožka Jabůrková se narodila v Ostravě-Vítkovicích. Vyrůstala v nesmírně těžkých podmínkách, ve třiácti letech osiřela a musela se životen trvale pracovat. Byla sluškou, dělnicí ve Vítkovických železárnách, pomocnou kancelářskou silou. Za první světové války se přestěhovala do Prahy, kde začala pracovat jako tovární dělnice. Hledání cest k osvobození pracujícího člověka ji přivedlo až k dvěma lidem, kteří byli v době revolučních dělníků. Stala se členkou sociálně demokratické mládeže, aktivně pracovala v proletářské tělovýchově. V roce 1921 vstoupila do Komunistické strany Československa. Brzy také začala přispívat do různých strana-nických novin a časopisů. Svou činností nekompromisně vystupovala proti pravicovému oportunismu, za prosazení revoluční, bolševické linie v KSČ. Kráčce po V, sjezdu strany v roce 1928 byla pověřena řízením časopisu Rozsévačka.

Při plnění povinností, kterými Jožka Jabůrkovou pověřovala strana, procestovala téměř celou republiku. Byla častým hostem ostravských hornků, žižkovských či kolínských proletářů, besedovala s dělníky na Slovensku. Na strádách Rozsévačky, kterou vedla téměř deset let, odhalovala falešné pozlátko »demokracie« buržoazní republiky. Vštěpovala proletářským ženám třídní uvědomění, učila je proletářskému internacionalismu. Ve svých článcích často reagovala i na nejdůležitější světové události. Psala o životě v Sovětském svazu. Současně odhalovala nebezpečí fašismu, ukazovala, že s fašismem zbraní proti této hrozbě jsou pevně sjednocené řady všech pokrokových lidí.

Nacisté se jí za to krutě odplatili. Krátce po 15. březnu 1939 byla zatčena a pak vězněna na Pankráci, v Drážďanech, v Ravensbrücku.. Útrapy, vězeňská tělesná zdatnost, nedostatek jídla, minimální hygiena však nepodlomily jejího ducha. Věřila v porážku fašistického Německa, ve vítězství Sovětského svazu — a to jí dodávalo nesmírnou odvahu a sílu. V Ravensbrücku se stala jednou z hlavních osobností mezinárodní ilegální komunistické organizace. Nešnavně pomáhala všude tam, kde jí to možnosti a síly dovolovaly. Vyvolávala spolusvěžkyňkyně výzvam jednoty, solidarity, vštěpovala jim víru ve vítězství. Těžká nemoc však nakonec zvítězila. 31. července 1942, na chladné podlaze betonového bunkru táborového vězení v Ravensbrücku, zemřela.

JAROSLAV TOMČÍK

Pěkně do řady

Na adresu ČSAD se nejednou nakupí až nečnosně mnoho výtek a stížností. Řidičům autobusů ČSAD někdy není opravdu lehké žít. Zejména v pondělí ráno a v pátek odpoledne. Tehdy je hotová kalvárie při nastupování nejen ve výchozí stanici — obvodovém autobusovém spoje. Pokud neméte pořádný kus bezohlednosti a ostré lokty, do toho svoříte nervy a ještě k tomu dostanete. Takového poznatky zřejmě nejsou ničím novým. Bohužel, studentů, neboť především oni v uvedeném čase spěchají, čestují, v okamžiku zapomínají na zásady slušného chování a úcty k starším lidem. Nedávno jsem byl svědkem neobyčejně nepříjemné příhody stařenky na benskobystrické autobusové stanici. Dostala se do »kleští« houfu mladých cestujících, kteří podnikali frontální útoky na dveře autobusu, snažíce se silou-mocí protlačit se dovnitř. Stařenku div že »neslisovali«. Až po zřetelném zásahu ostatních starších lidí se mladící dali jaký také říci.

Zvyk je prý železná košile. Ale i ta se dá přetrhnout. V Bratislavě, Nitře a v některých dalších městech podobně scény před nastupováním do autobusů nevidím. Proč? Cestující si postupně zvykají čekat na autobus pěkně v řadě, jako například v obchodě. A nejednou je po tlačenici, strkání, sténání...

Pravda, Bratislava č. 55/86

NAPSALI ...

PŘEDPOVĚĎ POČASÍ

VE STŘEDU bude v Čechách obláčno s ojedinělým deštěm, na Moravě polojasno. Ranní teploty nižší až 1 st., místy mrazíky, odpolední teploty 11 až 14 st. Jihovýchodní vítr 4 až 7 m/s, na Českomoravské vrchovině 10 až 15 metrů za sekundu.

V SSR bude převážně polojasno. Ranní teploty 3 až -1 st., v horských dolinách a na východě kolem -3 st. Odpolední teploty 13 až 17 stupňů. Jihovýchodní vítr 3 až 6 m za sekundu.

VE ČTVRTEK A V PÁTEK bude v ČSR většinou oblačno, místy slabé přeháňky, zejména v Čechách Občas přechodně i polojasno. Ranní teploty 3 až 7 st., odpolední teploty 12 až 16 st., na Moravě ve čtvrtek místy až 18 st.

Na Slovensku bude převážně polojasno. Ve čtvrtek na jihozápadě a v pátek na celém území Slovenska velká oblačnost, přeháňky, ojediněle i bouřky. Ranní teploty 6 až 2 st., v horských dolinách ve čtvrtek ještě kolem nuly. Odpolední teploty 14 až 18, v pátek 11 až 15 st.

Ve čtvrtek vychází slunce v 6.04 a zapadá v 19.56 h, měsíc vychází v 10.55 a zapadá v pátek ve 4.00 hodiny.

POČASÍ V EVROPĚ ve středu ve 14 hodin: Moskva — zataženo, 2 st., Varšava — skoro jasno, 8 st., Berlín — obláčno, 14 st., Praha — polojasno, 15 st., Vídeň — obláčno, 13 st., Budapešť — skoro jasno, 10 st., Bělehrad — polojasno, 11 st., Bukurešť — obláčno, 10 st., Sofie — obláčno, 13 st., Lublaň — obláčno, 8 st., Paříž — obláčno, 11 st., Řím — zataženo, 14 st., Mnichov skoro zataženo, 13 st., Stockholm — polojasno, 1 stupeň.

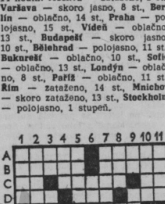

NAŠE POKLADY (4)

Cenným uměldem Českého muzea grandtu v Třebenicích je soupravě grandtovských Sperků, která patřila Ulrice ... (Hajenka), poslední lásce J. W. Goethe.

VODOROVNĚ: A. Muzské jméno; samec domácího zvířete. — B. Organismus vyžadující vzdušný kyslík; útok. — C. Iniciály filmového herce Schránila; člověk s vadou řeči; označení letadel Salvadoru. — D. Tělocvičný prvek; Spatnost; nerozhodný souhlas. — E. Sibiřská řeka; jméno livice. — F. Tajenka. — G. Ostrý zápor; ochotně. — H. Vyhynulý pštros, SPZ okresu Trnava; starý lidový tanec. — I. Pronát; kvétina; Lékařská služba. — J. Napinit; horko. — K. Strofa; obyvatel jedné ze sovětských republik.

SVISLE: 1. Pražská čtvrť, latinsky »hora«. — 2. Radostno; zdob. — 3. Člen evropského národa; pronásledování; asijské ženské jméno. — 4. Vytondíto; stropy (nářeč.); jižní oceán. — 5. Vojenská vozba; jsoucnost (z lat.). — 6. Pomluva. — 7. Nemluvně; francovka. — 8. Značka vysavačů; knižní zkratka; německý »orel«. — 9. SPZ okresu Rakovník; zkušený člověk (slang.); MFZ Madagaskaru. — 10. Lidový pěvec; nezlomné. — 11. Jméno básníka Ovidia; přítel Sherlocka Holmese.

Pomůcka: ENTITA; RM. (lra)

ROZLUŠTĚNÍ MINULÉ KŘÍŽOVKY

I KDYŽ NECHTĚJÍ KONKUROVAT VINAŘSKÝM OBLASTEM

Nikdo snad nepochybuje o tom, že průmyslová revoluce, nástup epochy, v níž věda a technika sehrávají klíčovou roli, přinesla člověku mnoho dobrého a kladného. Tyto výhody však jsou, žel, provázeny nechtěnými důsledky, ohrožují zdravé životní prostředí člověka, změnami, které jsou tak náhlé, že si za dobu trvání vědeckotechnické revoluce člověk v sobě nedokázal dosud vyvinout proti nim dostatečnou ochranu.

Proto je tak přímo životně důležité, aby tam, kde dochází k narušování vztahů organismů k prostředí, v němž žijí, se prováděl dbalo o urovnávání těchto vztahů.

Jedním z podniků, který je svou výrobní činností nucen devastovat půdu, je koncern Severočeské hnědouhelné doly v Mostě. Zeptali jsme se jeho generálního ředitele ing. Miroslava Bauera, CSc., jak koncern v souvislosti s důsledky těžby řeší a nadále bude řešit otázku životního prostředí.

»Těmito otázkami se zabýváme současně s dlouhodobými plány rozvoje revíru. Vedle vlastních profesionálních báňských problémů musíme svazovat naše úvahy o budoucnosti především s územním řešením.«

Co to znamená? Výstavba lomu trvá zhruba deset až patnáct let. To předurčuje rozsah předstihu. Plánovači budoucnosti musí být ustavičně nejméně patnáct let vpředu, tímto faktem musí být poznamenána jejich koncepční práce. V dlouhodobých koncepcích se už uvažuje

SRDA 16. DUBNA 1986

PRAŽSKÁ DIVADLA

Národní: Libuše 19. — Nová scéna: Víc Makropulos 19. — Smetanovo: Sylvar 19. — Na Vinohradech: Generálka 19.30. — J. Burian: Ubohý manžel (za Pařízka) 19.30 — S. K. Neumanna: Divadlo rozhlasových malů 19.30 (foyer). — Laterna magika: Jednoho dne v Praze... 20. — Hybernia: Ptáci jsou tady 19.30. — ABC: Rozervané aneb Zenichem z ídy 19.30. — Bokoko: Generální zkouška 19.30. — Semafor: Jonáš 19.30. — ABC: Realistické Cáry na dlani 19.30. — Semafor: Jonáš 19.30. — Vlašská: Antidětí řeči 18.30 — Jak to šlo 22. — Jiřího Wolkra: Sublimní lidé — Kouzka: Sluníčko dobrý ředitel 9. — Albatros: Kdopak by se vlka bál 9.15. — Hedbý: Tulák po hvězdách 19.30. — Kleperovo: Korzex 19.30. — Studio Typ: Nejsou zvonkové chlapci 19.30. — J. Cimrmana: Dobrý severního pólu 19.30. — Divadlo na Zábradlí: Ptáci 19.30. — Branické: Sepsy nebrány duc 20. — Malá scéna: Pohodlní sáli: Frémdra 19. — Hudební sál: E. Filarova sólová swing 21.30. — Rubín: Obraz M. Blaskovičtse 19.30. — DEBK: Pavel a Palac 19.30. — Rokk: Petynce: Spirituál kvintet 19.30. — Jeanine klub: Minimalismus a hudbě 19.30. — Atrium: Collegium flauto dolce 19.30. — Divoký: Divoký v JC- 20. — Eden: Folk v Edenu 19. — VS klub v Řeznické: Jazzman-combo 19.30. — Kabaret U Fleků: Flekoleporelo 18.30.

KRAJSKÁ DIVADLA

KLADNO — I. Průchy: Matka 10. — Mladá Boleslav: Romance na ostrku řeky 19.30. — J. TRÁNAM — Krajské: Meridián 17. — KOLÍN: Krajské: Vicinka 27.30. — ČESKÉ BUDĚJOVICE — Jihočeské: Pionýrovo 19.30. — LIBEREC — Severočeské: Rafan 17. — Komorní: Srpnová neděle 19. — KARLOVY VARY — V. Nezvala: Drazí Tchoři 19.30. — CHEB — Západočeské: Padalo lišta 19.30. — Malá scéna 19.30. — OSTRAVA — LABEM — Státní: Sluška paní, Chytračka 19. — Cinoherní studio: Příběhy v Dekameronu 19. — LIBEREC — F. K. Šaldy: Marta 19. — HOST — Krajských: Slovácká princezna 19.30. — HRADEC KRÁLOVÉ — Vítězného Února: Ten na Vinnetou 19.30. — PARDUBICE — Východočeské: Rafan 17. — BRNO — Bratří Mrštíků: Sabyšlená reportáž 19.30. — Divadlo pop-instrumentálu 19.30. — Janáčkovo: Perda Mravenec 14.30. — Zkrocení zlé ženy 19. — Mahenovo: Ptáci 19. — Malá scéna: Stěhování Matti 19. — Reduta: Ranní Sklepy 19. — Bubnování: Sirenhlaf 19.30. — Satirické: Zojčin byt 10. — GOTTWALDOV — Pracujících: Čertův švagr 10.

ROZHLAS

■ **PRAHA:** 8.05 A lída bděl... — 9.05 Vyslání pro nejmenší — 10.00 Na středečním klubu — 12.04 K dobré hladě — 12.45 Vyslání pro zemědělce — 13.03 Pohlaví Rosice — 14.00 Zprávy — 15.00 Hrajeme první smíně — 16.00 Spotnik — 16.30 Makrofórum — 18.15 Hajsja — 18.30 Hudební novinky — 19.30 Jablonecké Jablonecké — 20.00 Hrajte Smetanu — 21.05 Rozhlasu v Praze — 20.50 Kolotoč — 21.45 Dobrojtí dobrou, dobrojtí dobrou — 22.15 Pokračování — 22.15 Komorní noktorno — 22.40 Písně a šansony — 23.00 Noční koncert.

■ **VLTAVA:** 9.30 Vzdělávame se rozhlasem — 10.35 (s) Klenotnice zahraničního folklóru — 11.30 V. Šiskáček Zara Pulpóra krásné dny... (Pra) — 12.30 (s) Poledni koncert — 14.00 (s) Cesty za folklórem — 14.00 (s) Ozvěnů hudební minulost — 14.30 (s) Vokální koncert — 15.10 Zadáno pro lidové školy umění — 16.00 (s) Rytmy a tance — 17.30 (s) Přítomnost v poezii — 17.30 B. MacDonaldová: Co život dal a vzalo na podzimní — 18.00 (s) Krásy hudebních mistrů — 19.00 Vzdělávame se rozhlasem — 20.00 (s) Jazzová setkání — 20.45 D. F. E. Auber: Fra Diavolo (opera) — 23.00 (s) Hudební revue.

TELEVIZE

I. PROGRAM

7.50 Vyšlémé témat písemné maturitní zkoušky z jazyka ruského
8.50 Zprávy
9.00 Vysílání pro mateřské školy
9.30 Dobrý den, (3.). Britský televizní seriál
10.40 Perspektivy
11.30 Knihy pro vás
11.25 Zprávy
12.00 Tisícovka od 11.30 do 12.55
12.55 MS V LEDNÍM HOKEJI
Přímý přenos utkání Finsko—ČSSR
15.00 Zprávy
15.30 Pro zvonění
15.50 Generace roku 2000 (Brno)
16.35 Ulice (3.)
16.35 Dukla Praha—Dynamo Kyjev. Přímý přenos závěrečného semifinálového utkání PVP v kopané
18.00 Večerníček. Znovu u Spejbla a Hurvínka
18.10 Podzimní zápisník
19.30 Televizní noviny
20.00 Kronika našeho života — rok 1962. Dokumentární seriál
20.30 Poradce (4.). Závěr britského televizního seriálu
21.25 Obzory za dvořeva a obětavosti (5.)
23.30 Vzpomínka na Aloise Palouška
22.05 Přehlídka krásy a pohybu (Košice)
23.05 Zprávy

II. PROGRAM:

16.15 Zprávy
16.20 Pro zvonění
16.50 O vědě a technice (Bratislava)
17.20 Svět socialismu (Bratislava)
17.55 Odkaz (Brno)
18.20 Azimut
18.00 Cvičme v rytmu (Bratislava)
19.10 Knihy pro vás
19.20 Večerníček. Znovu u Spejbla a Hurvínka
19.30 Televizní noviny
20.00 MS V LEDNÍM HOKEJI
Záznam části utkání Finsko—ČSSR v Moskvě (Bratislava)
21.20 Aktuality
22.00 Zá hodin ve světě
22.30 Sv. Vavřince. Italské filmové drama
23.55 Závěr vysílání

BRATISLAVA, KOŠICE — II. PROGRAM:

16.15 Zprávy — 16.20 Kamera na cestách — 16.50 O vědě a technice — 17.20 Svět socialismu — 17.55—19.00 Praha — 18.10 Večerníček — 19.30—22.10 Praha.

SSSR:

17.30 Zprávy — 17.50 Dokumentární film — 18.00 Sovětský o Americe — 19.30 Novoři naší zpravodajové — 14.00 Zprávy — 14.10 Film o Sylvu — 14.25 Pro šestnáctileté a starší — 15.20 Polka těchto dnů — 15.30 Hudební film — 16.00 Dílnický aktiv — 16.45 Deset ve světě — 17.00 Ernest Thälmann a jeho lidé — 18.00 Televizní noviny — 18.40 PVP v kopané — semifinále — Dukla Praha—Dynamo Kyjev — 21.10 Dnes ve světě — 21.35 Anna Pavlovová — 1. část filmu — 23.10 Zprávy — 23.15 Setkání s Arkadijem Rajkinem.

NDR:

I. PROGRAM: 10.00 Zahrady Finzi Continiové — film — 11.20 MS v lednim bobeji — 16.10 Zprávy — 16.15 Lékárna budou — 16.25 Poločas — 18.50 Večerníček — 19.00 Sedmdesát panny a nebeský slíz — obsery na australském poušti — 19.30 Televizní noviny — 20.00 Dnes Berlín —

OZNÁMENÍ

● **INTURIST, generální zastoupení v ČSSR a Palác kultury Praha vás zvou do výstavy k Mezinárodnímu roku míru Sovětský svaz — země turistiky, země přátel.** Palác kultury Praha, foyer Sjezdového sálu, IV. patro, 24. dubna až 5. května 1986.

● **17. MEZINÁRODNÍ VELETRH SPOTŘEBNÍHO ZBOŽÍ. Stopky, jež mají čas výrobcům předmětů denní spotřeby. Brno — Výstaviště, 23. až 28. 4. 1986** — pro příznivce sportu jsou sportovní a turistické potřeby umístěny v expozici INSPORT, která je součástí veletrhu — kvalita, účelnost, dokonalý design, módda — to jsou kritéria pro úspěch exponátů ve výpsané soutěži o zlatou medaili a zlatou stuhu INTERMÓDY — i v nevypsané soutěži o přízeň obchodních zájemců a návštěvníků. Bližší informace podají: **Brněnské veletrhy a výstavy, Výstaviště 1, 602 00 Brno, tel. 314 11 11, dálnopis 622 38.**

● **PALÁC KULTURY PRAHA, ČS. FILMOVÝ ÚSTAV,** KINOKAVÁRNA, uvádí cyklus k 65. výročí založení KSČ. Čtvrtek 17. 4. 1986 Hvězda zvaná Pelynůk, režie M. Frič. **Úterý 29. 4. 1986** Zločin v Modré hvězdě, režie A. Kachlík. **Středa 30. 4. 1986** Kdo hledá zlaté dno, režie J. Menzel. Společenský sál od 20 hodin. Restaurační provoz od 19.00 do 23.00 hodin. Revoluční improvizace Tomáš Háša. Změna programu vyhrazena. Vstupenky v obvyklých předprodejích a v pokladně Paláce kultury, tel. 417 27 31, 417 27 41; předprodejní pokladna otevřena po—pá od 10 do 18 hodin, denní prodej hodinu před začátkem představení. Hromadné objednávky vyřizuje národrové oddělení, tel. 42 21 16.

● **ELEKTROTECHNICKÁ FAKULTA ČVUT** v Praze oznamuje, že od školního roku 1986/1987 připravuje pro absolventy vysokých škol technického a příbuzného směru postgraduální studia: **1. Systémové inženýrství v palivoenergetických systémech** — I. běh — 5. semestrů — inovační — zahájení zim. sem., uzávěrka přihlášek 15. 6. 1986, **2. Automatizované systémy řízení** — XIII. běh — 5 semestrů — rekvalifikační — zahájení zim. sem., uzávěrka přihlášek 31. 8. 1986, **3. Měření a jakost** — 4 semestry — specializační — zahájení zim. sem., uzávěrka přihlášek 30. 5. 1986, **4. Spojovací systémy a programovým řízením** — III. běh — 3 semestry — specializační — zahájení let. sem., uzávěrka přihlášek 15. 11. 1986, **5. Mikroprocesory a mikropočítače** — VII. běh — 5 semestrů — inovační — zahájení let. sem., uzávěrka přihlášek 31. 10. 1986. Závazné přihlášky na PGS získáte osobně — středa, pátek od 6.00 h do 10.00 h, nebo na telefonické vyžádání ČVUT FEL, dálkové a postgraduální studium, Suchbátrova 2, 166 27 Praha 6, tel. 332/1, PGS — s. Joudová.

KONKURSY

■ **ŘEDITEL VÝZKUMNÉHO ÚSTAVU PALIVOENERGETICKÉHO KOMPLEXU PRAHA vypisuje** ve smyslu směrnice Státní komise pro vědecko-technický a investiční rozvoj ze dne 14. června 1985 **konkurs na volné funkční místo samostatného odborného pracovníka pro výzkum v oblasti ekonomiky, řízení a modelování reprodukce základních prostředků a investiční výstavby v podmínkách resortu paliv a energetiky.** Funkční zařazení C2 — samostatný odborný pracovník, kvalifikační požadavky vysokoškolské vzdělání příslušného směru (VŠE, případně VŠ technického směru se zaměřením na ekonomiku), 6 let odborné praxe. Přihlášky se stručným životopisem a přehledem dosavadní praxe zašlete do tří týdnů po zveřejnění na adresu: Výzkumný ústav paltvoenergetického komplexu Praha, odděleni kádrové a personální, 113 72 Praha 1, Vladislavova 4. **Předpokládaný nástup 1. července 1986.** Platové zařazení podle výnosu SK VTRI ze dne 3. října 1984, č. 5. Ústav nemá možnost ubytování ani přidělení bytu.

■ **SYMFONICKÝ ORCHESTR HL. M. PRAHY FOK vypisuje konkurs na místo tutti hráče do skupiny II. houslí — přehrávka se koná dne 17. 6. 1986 ve 14.00 hodin v CUKRÁRNĚ Obecního domu. Předpoklády:** absolutorium konzervatoře nebo AMU, věková hranice 35 let. Cestovné ke konkursu hradíme pouze příjemci ucházeli. Přihlášky s podrobným životopisem zašlete na adresu orchestru — 110 00 Praha 1, nám. Republiky 5, Obecní dům do 20. 5. 1986. Podmínky a upřesnění obdrží adepti písemně.

■ **ŘEDITEL ÚSTAVU PRO JAZYK ČESKÝ ČSAV vypisuje konkurs na místo odborného pracovníka odd. sovětského jazyka se zaměřením na přípravné a technicko-organizační práce spojené s výzkumem a zpracováním jeho výsledků. Nástup od 1. 5. 1986 nebo podle dohody.** Požaduje se vysokoškolské vzdělání filologického směru nebo úplné střední všeobecné vzdělání s umožněním vysokoškolského studia při zaměstnání. Písemné nabídky s podrobným životopisem zašlejte do tří týdnů po uveřejnění konkursu na adresu: ÚJČ ČSAV, osobní oddělení, Letenská 4, 118 51 Praha 1.

■ **VÝCHODOČESKÝ STÁTNÍ KOMORNÍ ORCHESTR PARDUBICE vypisuje konkurs na místo do skupiny fléten. Podmínky:** přednes 1. a 2. věty klasického koncertu a hra z listu, absolutorium — konzervatoř, AMU, JAMU, ukončená prezenční vojenská služba, věková hranice 35 let. Termín konkursu bude oznámen písemně. **Přihlášky s podrobným životopisem zašlejte do 15. 5. 1986 na adresu: Východočeský státní komorní orchestr Pardubice, PSČ 530 21.**

■ **ÚSTŘEDNÍ ŘEDITEL ÚSTŘEDÍ VĚDECKÝCH, TECHNICKÝCH A EKONOMICKÝCH INFORMACÍ PRAHA vypisuje konkurs na obsazení míst odborných pracovníků pro výzkum, projektování a programování automatizovaných systémů vědeckotechnických informací, řízení vědeckotechnické spolupráce a zabezpečení prognostické činnosti rozvoje vědy a techniky.** Nástup co nejdříve. Požadavky: vysokoškolské vzdělání zaměřené na VT nebo informatiku a praxe. Funkční a platové zařazení se bude řídit ustanovením kvalifikačních předpokladů v souladu se směrnicí SK VTRI č. 5/1984. **Přihlášky doplněné stručným životopisem a přehledem dosavadní praxe zašlete do 3 týdnů po zveřejnění konkursu na adresu: Ústředí vědeckých, technických a ekonomických informací, úsek kádrové a personální práce, Konviktská 5, Praha 1, PSČ 113 57.**

■ **STÁTNÍ SYMFONICKÝ ORCHESTR, MORAVSKÁ FILHARMONIE OLOMOUC, nositel vyznamenání Za zásluhy o výstavbu, vypisuje konkurs na místa: tutti hráče do skupiny I. houslí, tutti hráče do skupiny II. houslí, tutti hráče do skupiny viol. K žádosti přiložte životopis (vzdělání) a přehled dosavadní praxe. Přihlášky zašlete ihned na adresu: Moravská filharmonie, nám. Míru 23, 772 00 Olomouc, tel. č. 289 71.** Uchazeči budou ke konkursu pozváni písemně.

■ **ŘEDITEL ÚSTAVU EXPERIMENTÁLNÍ FARMAKOLOGIE CFV SAV,** 842 16 Bratislava, Dúbravská cesta č. 9, vypisuje konkurs na místo studijního pobytu a interní asistantury pro rok 1986 v oborech: farmakologie, genetika, biochemie, molekulární biologie. Předpoklady: VŠ příslušného směru, u aspirantů alespoň 1 rok praxe. Platové podmínky podle VVZ. Žádosti s uvedením oboru a délky praxe zašlete na uvedenou adresu nejpozději do 30. dubna 1986.

■ **STÁTNÍ FILHARMONIE BRNO, nositel Řádu práce a laureát státní ceny Klementa Gottwalda, vypisuje konkurs na obsazení volných míst hráčů — do skupiny 1. houslí — do skupiny 2. houslí — do skupiny violoncel — do skupiny bicích nástrojů.** Podmínkou je absolutorium konzervatoře nebo AMU a věková hranice 35 let. **Nástup ihned, nebo po dohodě.** 1. věta z některého Mozartova koncertu pro housle a koncert podle vlastní volby. **Povinná skladba pro violoncelo:** J. S. Bach a koncert podle vlastní volby. **Přihlášky** s podrobným životopisem a údaji o dosaženém vzdělání a praxi zašlete na adresu: Státní filharmonie Brno, Kounicova 48. **Čas. 5. 602 00 Brno do 10. května 1986. Konkurs proběhne v 1. polovině měsíce června 1986.**

■ **ŘEDITEL VÝZKUMNÉHO ÚSTAVU STROJÍRENSKÉ TECHNOLOGIE A EKONOMIKY, 150 61 Praha 6, Veleslavínova 4, vypisuje konkurs na obsazení funkčních míst pro čtyři oblasti: samostatné odborné pracovníky specialisty** pro výzkum a vývoj, projektování, konstrukci a programování v oblastech automatizovaných výrobních systémů, manipulačních, dopravních, periferních zařízení a JUS, měřicích zařízení geometrických veličin a jejich prvků a řídicích systémů (hardware i software). Požadované vzdělání VŠ, případně CSc., praxe min. 3 roky v oboru. Pracoviště Praha 5-Kosíře, jinonická 80 — **vědeckotechnický, příp. vědecký pracovník** v oblasti ekonomiky podniku. Požadované vzdělání VŠ ekonomického směru, příp. CSc., praxe min. 3 roky v oboru — **vedoucí výzkumně vývojový pracovník specialista** pro oblast rozvoje řízení podniku se zaměřením na vnitropodnikové řízení a řízení výrobních procesů. Požadované vzdělání VŠ, příp. CSc., podniková praxe min. 3 roky v oboru. **Kvalifikační požadavky:** Kádrové předpoklady pro práci ve výzkumu. Platové zařazení podle kvalifikace v rámci platového řádu pro VVZ. Uchazeči o uvedená místa předloží současně s přihláškou na konkurs opisy vysvědčení, diplomů, doklady o získání vědecké hodnosti, specializaci a přehled dosažených výsledků. **Termín k podání přihlášek nejpozději do 3 týdnů po uveřejnění konkursu, odbor KPP, Praha 6, Veleslavínova 4, PSČ 160 61.**

■ **ŘEDITEL VÝZKUMNÉHO ÚSTAVU POZEMNÍCH STAVEB vypisuje konkurs na obsazení místa: samostatného odborného pracovníka pro obor mechanizace stavebnictví, kvalif. požadavky: VŠ směr strojní, min. 6 let odborné praxe — samostatného odborného pracovníka pro obor technologie betonu, kvalif. požadavky: VŠ směr stavební, min. 6 let odborné praxe.** Platové zařazení podle směrnice Č. 5/84 SK VTRI. Náborová oblast Praha. Přihlášky se životopisem a popisem praxe zašlete do 15 dnů po uveřejnění na adresu: **Výzkumný ústav pozemních staveb, OKPP, Pražská č. 16, 102 21 Praha 10.**

■ **ŘEDITEL JIHOČESKÉHO BIOLOGICKÉHO CENTRA ČSAV v Českých Budějovicích vypisuje konkurs na místa pro Laboratoř biomatematických metod: matematika-statistika pro vědecké školy** (absolvent mat. fyz. fakulty, věk do 35 let) — **matematika programátora pro práci na počítači SMEP.** Přihlášky včetně životopisu zašlejte na ÚKPP JČBC ČSAV, Branišovská č. 31, 370 05 České Budějovice, do 14 dnů po zveřejnění.

■ **REKTOR VYSOKÉ ŠKOLY EKONOMICKÉ V PRAZE vypisuje konkurs na obsazení míst: docentů a odborných asistentů na katedře ekonomiky investic a vědeckotechnického rozvoje — odborných asistentů a asistentů na katedře ekonomiky a řízení nevýrobní sféry a sociálního rozvoje — 1 místo odborného asistenta na katedře ekonomiky dopravy a spojů — 1 místo odborného asistenta na katedře ekonomiky a řízení příslušného směru, praxe v oboru vítána, kádrové předpoklady. Přihlášky doložené podrobným životopisem, přehledem praxe a doklady o vzdělání přijímá do 3 týdnů po uveřejnění konkursu kádrový a personální odbor VŠE v Praze 3, nám. A. Zápotockého 4, PSČ 130 67.**

POZVÁNÍ NA CESTY

★ *NABÍDKA ČEDOKU! Již je na čase rozhodnout se pro místo, kde strávíte svou letní dovolenou. Dosud jsou volná místa a zájezdech k Černému moři do Rumunska a k Baltskému moři či Mazurským jezerům do Polska. Zastavte se v nejbližší cestovní kanceláři Čedoku, kde dostanete podrobnější informace. V případě, že by již ve dámi vyhlédnutém zájezdu nebylo volné místo, nabídnou vám pracovníci Čedoku k výběru zájezd jiný. V červenoých termínech můžete navštívit černomorské letovisko EFORII SUD při zájezdech vlastní dopravou (ceny uvádíme bez dopravy) s ubytováním v chatách Brza Marli, cena: od 880 Kčs, nebo v hotelu Riviera, cena: od 1630 Kčs. K BALTSKÉMU MOŘI do POLSKA se můžete vydat při 14denních pobytech zájezdech v červenci vlastní dopravou (ceny bez dopravy) do střediska SVINOUJŠTÍ — hotel Albatros, cena: 6240 Kčs, nebo do POBIEROWA — kempinkové domky, cena: 3600 Kčs. Při 14denních pobytoých zájezdech vlastní dopravou v srpnu vás očekávají KRETOWINY, které patří do oblasti Mazurských jezer. Ubytování je v rekreačním středisku WARMIA v hotelu, cena: 4020 Kčs. ČEDOK VÁM PŘEJE ŠŤASTNOU CESTU!*

Z KNIŽNÍ NABÍDKY

UČEBNÍ POMŮCKY

NAKLADATELSTVÍ SVOBODA
Revoluční 15
Praha 1
PSČ 113 03

Názorné učební pomůcky na pomoc stranickému a politickému vzdělávání v domácích a kabinetech politické výchovy, společenských organizacích, středních a vysokých školách, státních institucích atd. Podklady jsou připravovány na základě závěrů XVII. sjezdu KSČ a XXVII. sjezdu KSSS a postihují základní dimenze systému stranického a politického vzdělávání od studijního období 1986/1987.
Z připravovaných titulů Nakladatelství Svoboda v roku 1986 a 1987 si můžete objednat:

Ke studiu politické ekonomie
(B. Zýka a kol.)
Druhé, upravené vydání vysvětluje v názornosti — pomocí tabulek, grafů a map — základní kategorie politické ekonomie kapitalismu a socialismu. Uvedeno metodickými pokyny, které ukazují i možnosti kombinací jednotlivých názorných materiálů.

..... výt.
fólie pro zpětnou projekci — 180 listů, asi 800,— Kčs
..... výt.
brožura — 224 stran, asi 22,— korun

Ke studiu marxistsko-leninské filozofie
(J. Rezek a kol.)
Souhrn základních pojmů a kategorií marxistsko-leninské filozofie se zdůrazněním její praktické aplikace na realizaci politiky strany v životě a rozvoji socialistické společnosti.

..... výt.
fólie pro zpětnou projekci — 80 listů, asi 500,— Kčs
..... výt.
brožura — 96 stran, asi 10,— korun

Ke studiu dějin a politiky KSČ
(Z. Fiecítá)
Titul vydaný jako transparentní fólie pro zpětnou projekci převedený do formy brožury. Soubor názorných materiálů pomocí map, grafů a tabulek dokumentuje boj naší dělnické třídy, podmínek vzniku a vývoje jednotlivých etap dějin KSČ v souvislosti s mezinárodním komunistickým a dělnickým hnutím.

..... výt.
brožura — 96 stran, asi 5,— korun

Závěry a úkoly XVII. sjezdu KSČ
(V. Rozsypal a kol.)
Názorné objasnění a shrnutí základních závěrů a úkolů sjezdu v jednotlivých oblastech hospodářské, sociální a zahraniční politiky strany i v řešení vnitrostranických otázek.

..... výt.
fólie pro zpětnou projekci — 100 listů, asi 600,— Kčs
..... výt.
brožura — 104 strany, asi 12,— korun
..... výt.
nástěnky A1 na PVC — 25 kusů, asi 175,— Kčs

Ke studiu dějin a zkušeností KSSS
(J. Hřibek — M. Drmský)
Druhé vydání názorných pomůcek dokumentujících historii i současnost politiky KSSS. Celý titul je připravován v duchu přípomínek uživatelů a obohacen o závěry a úkoly XXVII. sjezdu KSSS včetně posledních číselných údajů.

..... výt.
fólie pro zpětnou projekci — 128 listů, asi 700,— Kčs
..... výt.
brožura — 128 stran, asi 14,— korun

Spolupráce KSČ a KSSS v dějinách a současnosti
(J. Brabec a kol.)
Přehled a vyvětlení rozsahu a významu vzájemných vztahů obou bratrských stran v rámci mezinárodního dělnického a revolučního hnutí se zdůrazněním vývoje tohoto svazku zejména v současném vývoji.

..... výt.
fólie pro zpětnou projekci — 80 listů, asi 450,— Kčs
..... výt.
brožura — 88 stran, asi 10,— korun

Hospodářská politika KSČ — průmysl
(V. Nohavica a kol.)
Druhé vydání názorných pomůcek k problematice hlavních cílů, zásad a úkolů hospodářské politiky strany v rozvoji naší společnosti. Titul je přepracován a doplněn o konkrétní závěry a úkoly XVII. sjezdu KSČ v oblasti hospodářské politiky včetně posledních údajů.

..... výt.
fólie pro zpětnou projekci — 80 listů, asi 450,— Kčs
..... výt.
brožura — 88 stran, asi 10,— korun

Škola mladých komunistů
(B. Hřibek a kol.)
Základní přehled a vysvětlení zdrojů, cílů a rozhodujícího vlivu dělnického a revolučního hnutí v životě a historii našeho národa, zejména se zřetelem na období formování našich novodobých dějin od vedením KSČ.

..... výt.
fólie pro zpětnou projekci — 40 listů, asi 300,— Kčs

Teorie a praxe řízení strany
(T. Mrhal a kol.)
Názorné zobrazení a vysvětlení — pomocí tabulek a grafů — problematiky výstavby a činnosti strany v praxi.

..... výt.
fólie pro zpětnou projekci — 80 listů, asi 550,— Kčs
..... výt.
brožura — 98 listů, asi 12,— korun

Cesta ČSSR k rozvinutému socialismu
(I. Čáp)
Soubor zobrazující základní souvislosti vývoje třídně rozdělěného světa a podstatu mezinárodního napětí z hlediska agresivní politiky světového imperialismu.

..... výt.
soubor map formát A0 — 1 mapa asi 6 Kčs (vycházejí postupně)

Metodická práce s učebními pomůckami I
Metodický materiál objasňující postup forem a metody práce při využívání učebních pomůcek (fólií pro zpětnou projekci a dalších názorných prostředků) v pedagogickém procesu.

..... výt.
60 listů, formát A4, asi 35,— korun

Metodická práce s učebními pomůckami II
Metodický materiál objasňující postup forem a metody práce při využívání učebních pomůcek (fólií pro zpětnou projekci a dalších názorných prostředků) v pedagogickém procesu.

..... výt.
60 listů, formát A4, asi 35,— korun

Metodika stranického vzdělávání
(V. Kinci a kol.)
V názornosti zobrazené metody, postupy a využívání učebních názorných prostředků ve stranickém vzdělávání.

..... výt.
fólie pro zpětnou projekci — 60 listů, asi 420,— Kčs

Názorné prostředky v ekonomické propagandě a agitaci
(J. Michalec — J. Dvorský)
Studijní souhrn základních pojmů, kategorií a pracovních postupů zpracování ekonomického faktu do názorné vizuální podoby pro zvýšení efektivnosti systému EPA. Soubor titulů je rozsáhlý obrazový přehled základních typů vizuálních prvků, grafů, schémat, tabulek a map.

..... výt.
volné listy v obalu — 120 stran, asi 40,— Kčs

Přehled fílmů stranického vzdělávání
(V. Kopecký a kol.)
Výběr asi tisíce titulů české a slovenské krátkometrážní tvorby, kterých je možno využít pro potřeby stranického vzdělávání i politického vzdělávání společenských organizací. Zahrnuje filmy publicistické, dokumentární, vědeckopopularizační a odborné.

..... výt.
brožura (katalog) — 200 stran, asi 8,— Kčs

Celého inzerátu použijte jako objednacího listu, který zašlete buď okresní politické prodejně **n. p. KNIHA,** nebo přímo **Nakladatelství Svoboda, Revoluční 15, 113 03 Praha 1.**
Požadované tituly vám zašleme v průběhu roku 1986 a 1987 postupně, jak budou vyrobeny.

Jméno: _____

Přesná adresa: _____

_____ PSČ: _____

Datum _____ Podpis (razítko) _____

Prodejna kolektivní

KULTURA

Aby člověk nežil nadarmo

Rozhovor s cestovatelem a spisovatelem L. M. Pařízkem

Poprvé se dostal do Afriky jako sedmnáctiletý, naposledy ve svých šedesáti osmi letech. Považuje si toho, že mohl zhlédnout první 1. máj v první svobodné africké republice Ghaně. Je je autorem mnoha knížek, které četlo několik generací mladých čtenářů, není snad třeba připomínat. Zasloužilý umělec LADISLAV MIKES PAŘÍZEK.

■ **Ne každý cestovatel je schopen o svých putováních napsat. Kdo to ale zvládne snadno. Co to předpokládá?**

»Měl jsem srdce otevřené zážitkům a fotografickou paměť. Když jsem začal psát knížku, nevěděl jsem nikdy, jak to dopadne. Dostal jsem nápad, sedl a začal psát. Málo jsem toho zahodil a to, co jsem zahodil, bylo opravdu španě. Některou knížku jsem psal jedenáct let, jinou tři měsíce — přejte se mě proč — nevím. Jedno ale mohu říct: všechny osoby, všechny události, které popisuji, byly skutečné.«

■ **Kde se v chlapcích roků touha stát se cestovatelem a bere sila svůj sen realizovat?**

»Ještě před třicetí lety jsme se scházeli s F. A. Elstnerem a řadou dalších v Náprstkově muzeu. Tam jsme si osvěžovali vzpomínky z mladých let a tam jsem získával také zkušenosti o tom, jak se vyvíjí myšlení člověka, který šel v mladých letech za dobrodružstvím, až se mu stalo povoláním a přivedlo jej k filozofickému názoru na současnost světa a změny, které musí zakonitě v říši kolonialismu nastat. Byly to zcela akademické úvahy, ale všechny se vyplnily. Zřejmě je to zákonitost, kterou každý svědomitě nik podvědomě cítí. Nedovedl by to ani tak vyjádřit politickými argumenty, jako spíš znalostí života afrického lidu, jeho nezměrné touhy osvobodit se z neustálého poníženi. Bylo to nezetlí, těžko dnes může pochopit, jaká známy nastávají v afrických svobodných státech, kde chvíli co chvíli dochází k politickým převratům. Ale kdo zná kmenová zřízení, pro toho je celkem snadné pochopit.«

■ **Prošel jste desítkami, snad stovkami besed. Jaká dítě vás fascinovaly zaníceně cestovatelské oči, dokážou vás teď zaujmout rozzářené oči dětí?**

»No, jistě, pro mnohé z besedy strašně rád jezdím. Velikou odměnu jsem dostal v roce 1982 v Hradci Králové. To za mnou přišel jeden chlapec a dával mi podepsat původní vydání knihy Praires leopardé. Říkám mu, ale vždyť už to máš podepsané. Odpověděl mi, že jsem to podepsal před třiceti lety jeho tatínkovi. To mi udělalo velikou radost. Je snad jediný, který má mou knížku s mými dvěma podpisy. Takže si člověk říká, že snad nežil a nedělal nadarmo.«

Děkuji za rozhovor.

JANA MIŇOVSKÁ

ZA SPISOVATELEM VALENTINEM KATAJEVEM

Suhrančivou mocí

MOSKVA — Ve věku 89 let zemřel 12. dubna známý sovětský spisovatel Valentin Katajev. V nekrologu podepsaném stranickými, státními a kulturními činiteli se zdůrazňuje, že celým svým životem a dílem Valentin Katajev věrně sloužil sovětskému lidu a věci komunismu. V. Katajev byl členem vedení Svazu sovětelů SSSR a tajemníkem moskevské organizace spisovatelů. K jeho nejznámějším dílům patří romány Vpředi, Na obzoru plachta bílá, Zimní vítr nebo román pro mládež Syn pluku. (ČTK)

Těžko říci, zda nejvíc rodná Oděsa přisoudila Valentinu Katajevovi život spjatý s revolucí. Narodil se do doby velkých změn, nezhtavtal, jí však nikdy dluzen — sám ji napisoval činy tvůrčími i občanskými. Poznal Čapdu první světové války, se zbraní v ruce bijí revoluci a především psal. První příspěvky začaly otiskovat časopisy šestnáctiletému autorovi už v roce 1913, od roku 1922, kdy přijel natrvalo do Moskvy, se otevírá naplno tvorba jednoho ze zakladatelů sovětské literatury.

Období satirických fejetonů a povídek vrcholí v románu Defraudanti o nepmanských mravech. Jako dopisovatel z velkých staveb socialismu vytváří fresku budovatelský roman Vpředi! Od polovjny dvacátých let se věnuje revoluční próze — vzniká cyklus Viny Černého moře, začínající právě tím nejznámějším románem Na obzoru plachta bílá. Historie a současnost mu byly jedinou velkou inspirací a nové pro děti Syn pluku svým velkým a trvalým ohlasem dotvrzuje, jak hluboce Katajevovi rozumějí lidem, těm, o nichž píšu, i svým čtenářům.

Jednu z velkých kapitol sovětské literatury napsal ve druhé polovině padesátých let jako první šéfredaktor časopisu Junoť. Voznesenskij, Jevtušenko, Achmadulinová a další, dnes už dobře známé osobnosti, mohou ne nepodstatný vliv na své začátky připsat Katajevovi. Malé železná dvířka z roku 1964 jsou zase knihou vracející se tématem Leninova pobytu v Paříži a v premiérném ruské revoluce a do jisté míry jsou předznamenáním posledního Katajevova tvůrčího období — autobiografických knih, vzpomínek, nápadů, Ovah Živá voda, Tráva zapomnění, Oberonův kouzelný roh. Má démantové Čelenka, Jihočský román nebo starého přítele Saši Čelkina...

»Už jsem se nestačil rozloučit se Žádným z nich, ačkoli jsem si to přál, protože mi náhle připadalo, jako by se hvězdný mráz věčnosti dotkl profilčých šedobílých vlasů kolem tonsury na mé nepokrytě hlavě, zpočátku jen lehce a nijak strašně, a vtiskl jim třpyt démantové Čelenky. Pak se hvězdný chlad zvolna začal rozlévat mým tělem, od hlavy až k patě, pomalu, ale vytrvale zastavoval krevní oběh a nedovolil mi jediný krok — abych nemohl vyjít mimo černá kopí s zoličenými hroty, hradící začarovaný park, který se postupně měnil v pralesíkusný les, ach, bože mój, a pak rovněž i mne proměnil v sochu, stvořenou z vesmírné látky Stvořitelovou šílenou fantazií.« Právě tímto slovy končí kniha Má démantová Čelenka a není snad už co připsat k řádkům za velkým spisovatelem, moudrým člověkem, který rozdával optimismus s vírou v uhrančivou moc revolučního umění. Zemoabilá chata v Peredělkinu osiřela.

ZDENKO PAVELKA

Sochařovo jubileum

Dnes si připomínáme osmdesátiny zasloužilého umělce Vojtěcha Löffera. Obor jeho práce je mnohostranný: volná plastika, reliéf, medaile, monumentální realizace v architektuře i restaurování. Narodil se v Kosířích, žde i dnes žije a tvoří. Do výtvarného života vstoupil ve 30. letech. Tehdy dominovala v jeho díle sociální tematika. V následujícím desetiletí k ní pak přibyl i ostrý protest proti válce a násilí. V poválečném období plně charakterizuje Löfferovu tvorbu tradiční sochařské téma — žena, ženský akt. V jeho díle rozezněle lyrickou vroucí touhu i intimní prožitky, ale stejně tak autor využívá tohoto námětu v symbolické podobě k vyjádření oslavy vítězství a svobody. O tom svědčí realizace monumentálního charakteru, které bychom našli v Košicích, Dobšiné, Plešivci, Rožňavě i jinde. Ruku v ruce s tím se rozvíjí jeho komorní tvorba. Dokonalou konečnou úpravou, perfektní vyváženou formou i tvarem oproštěným od zbytečných detailů autor dosahuje moderního výrazu svých plastik, blízkých cítění člověka současné doby. Vojtěch Löffler se pravidelně zúčastňuje přehlídek slovenského umění a jeho umění reprezentuje naší tvorbu i v zahraničí. Titul zasloužilý umělec mu byl udělen v roce 1978 jako vyjádření uznání jeho dosavadní práci. (AS)

Výročí Máchova Máje

K trvalým hodnotám našeho národního kulturního dědictví patří básnická skladba Karla Hynka Máchy Máj, která poprvé vyšla před 150 lety, půl roku před smrtí autora. O oslavách tohoto výročí, které se uskuteční od dubna do listopadu v Praze, Litoměřicích a v dalších místech v ČSSR pod záštitou ministra kultury, informoval v úterý jeho náměstek **Jaroslav Beránek.**

Kulturní veřejnost si připomene život a dílo autora, který má stoj národním básníkem a inspiroval ke vzniku vynikajících uměleckých děl nejen spisovatele, ale i malíře, sochaře a hudební skladatele. V tomto roce vyjde mj. v českých nakladatelstvích celkem 17 nových titulů, věnovaných tvorbě tohoto největšího českého romantického básníka.

Kromě jiného to bude nové vydání Máje v nakladatelství Mladá fronta, sborník literárně kritických statí a výbor z Máchova díla v nakladatelství Československý spisovatel i řada studií o vlivu díla Karla Hynka Máchy například na české výtvarné umění. Autorem paměťné mše dalle k tomuto výročí je Jiří Práđler.

Oslavy zahájí 24. dubna literární večer Máj a jeho doba v pražském Památníku národního písemnictví a zakončí je pietní akt u Máchova hrobu na Vyšehradě 6. listopadu, v den 150. výročí jeho úmrtí. Součástí oslav bude i premiéra nové hry Jiřího Šotoly A jenom země bude má v Národním divadle a reprezentativní výstava ze sbírek Národní galerie Karel Hynek Mácha a výtvarné umění v Anežském klášteře. (CTK)

Pravdivý odraz přítomnosti

Výtavní sály Severočeské galerie v Litoměřicích hostí v těchto dnech průřez dílem jednoho z výrazných představitelů nastupující střední výtvarné generace, pražského malíře Jana Grimma. Důraz je kladen na tvorbu let 1984—1986, tedy převážně na obrazy vzniklé bezprostředně po jeho vystoupení v pražské Galérii beruti Čapdu první světové války. Se zbraní v ruce bijí revoluci a především psal. První příspěvky začaly otiskovat časopisy šestnáctiletému autorovi už v roce 1913, od roku 1922, kdy přijel natrvalo do Moskvy, se otevírá naplno tvorba jednoho ze zakladatelů sovětské literatury.

Zejména díky tomu, že autor nestylizuje, ale na základě bohaté kreslené zkušenosti (doložené na výsledcích spontánních, malířsky citěných kreseb) komponuje se zřejícím smyslem pro úspornost a významnou jednoznačnost gesta.

V kontextu Grimmovy generace lze považovat za příkladné, že malíř objevuje nové cesty, v nichž expresivní princip není cílem a stylizace pouhým vnějškovým přibližením rádoby aktuální, do jisté míry i módní formě. Obojí souvisí vyjádření myšlenky, což lze z hlediska sílly a napětí, k prvním portrétům období padesátých let. Soubežně s tvorbou sochařskou maluje ovlivněn postimpresionisty a expresivní malbou Edvarda Muncha. Vývoj Pangrácovy sochařské práce, patrný z dětských portrétů (Anička, Děcko v šátku, Vítánek, Mirek, atd.), se následně projevil v bustách významných osobností zejména z kultury (Hanuška Ladislav Štibor, Otylie Benišková, Arnošt Foiprecht, Julie Charvátová).

Druhým celkem sochařsky tvorby je lyrická plastika, kterou otevírá v jeho práci socha Hudby, určena pro náhrobek Františka Škroupa v Rotterdamu, kde byla v roce 1901 osazena. Líbezná plastika dívky upomíná na Evu Jana Laudy a navazuje na tradici J. V. Myslbeka a Jana Štursy v tomto typu alegorického sochařského projevu. K této zóně se řadí Otevírání studánek z roku 1983, plastika Ráno, původně pro výtvarné dotvoření hrobu skladatele Bohuslava Martinů v Poličce. Širší společenské aplikování tvůrčího úsilí Miroslava Pangráce dokládá početný soubor pomníkové realizace.

K posledním portrétním dílům, vyšlým ze sochařova ateliéru, patří např. busta pěvce Emila Buriana, Františka Zeníška (Národní divadlo v Praze), spisovatele Karla Mejstříka a karikaturisty Miroslava Nýda, které ztělesňují českou sochařskou tradici a dokumentují vysokou výtvarnou kvalitu svého tvůrce. Výstava potrvá do konce dubna 1986.

(JK)

Z VÝSTAVNÍCH SÍNÍ

poslání umění vůči společnosti považovat za imperativ, nalézající u Grimma pozitivní tvořivou odpověď. Výstava potrvá do 25. května. (ZC)

K nejzajímavějším výstavám práve probíhajícím v Praze patří výběr z Máchova umělce sochaře, jenž je **Miroslava Pangráce** uskutečněný za spolupráce Svazu českých výtvarných umělců a Středočeské galerie v Praze. Nachází se ve výstavní síni galérie v Husově ulici. Rozsáhlá expozice stovky obrazů a prvadesítky pěti plastik by se dají spíše nazvat průřezem celoživotního díla umělce, který zejména v poměřitu se zařadil mezi nejlepší současné sochaře.

Sochařova umělecká cesta vedla od prvních plastik s hornickými náměty z období války, které jsou značně ovlivněny poznáním díla Rodinova, přes Lidické ženy a skupinu Vystřelovací vytvořené po osvobození jako evokace prožitých dob, které nepostrádaly monumentální

Společné čs.-polské komuniké

PRAHA (ČTK) — Na závěr oficiální přátelské návštěvy předsedy rady ministrů PLR Zbigniewa Messnera v Československé socialistické republice bylo přijato společné komuniké, v němž se uvádí:

Na pozvání předsedy vlády Československé socialistické republiky Lubomíra Strougala vykonal ve dnech 14.—15. dubna 1986 předseda rady ministrů Polské lidové republiky Zbigniew Messner oficiální přátelskou návštěvu Československé socialistické republiky.

Zbigniew Messner byl přijat generálním tajemníkem ústředního výboru Komunistické strany Československa a prezidentem Československé socialistické republiky Gustávem Huškem, kterému předal soudružské pozdravy a nejlepší přání prvního tajemníka ÚV PSDS a předsedy státní rady Polské lidové republiky Wojciecha Jaruzelského. Gustáv Husák opětoval soudružské pozdravy a nejlepší přání Wojciechu Jaruzelskému. V srdečném a přátelském rozhovoru byla oceněna dosažená úroveň rozvoje československo-polských vztahů. Došlo též k výměně názorů na aktuální mezinárodně politické otázky.

Předseda rady ministrů Polské lidové republiky Zbigniew Messner položil věnec k hrobu Neznámého bojovníka, kticemi květů uctil památku Klementa Gottwalda a sovětských hrdinů v Národním památníku na Žižkově a položil věnec u památníku příslušníků 2. polské armády v Praze-Dablicích.

Zbigniew Messner navštívil n. p. Avia v Praze, kde se setkal se strancko-hospodářským aktivem podniku.

Během rozhovorů se Lubomír Strougal a Zbigniew Messner vzájemně informovali o úspěších dosažených při socialistické výstavbě v obou zemích, naplňování závěrů XVII. sjezdu KSČ a přípravě X. sjezdu PSDS. Posoudili komplex československo-polských vztahů a úkoly související s jejich rozvojem; projednali aktuální otázky současné mezinárodní situace.

Zdůraznili zásadní význam setkání nejvyšších stranických a státních představitelů ČSSR a PLR Gustáva Husáka a Wojciecha Jaruzelského pro prohlubování tradičních přátelských vztahů a další všestranný rozvoj vzájemné spolupráce mezi oběma bratrskými zeměmi a jejich národy. S uspokojením konstatovali, že Československo-polské vztahy, založené na zásadách marxismu-leninismu a socialistického internacionalismu, se úspěšně rozvíjejí ve všech oblastech a že dosažené výsledky jsou dobrým základem pro vytvření širokého perspektivního programu další všestranné spolupráce mezi Československem a Polskem.

Realizace těchto záměrů, obsažených v konkrétních programech vzájemné spolupráce, odpovídá životním zájmům lidu obou zemí, slouží svrchovaným jejich zájmům politickobezpečnostnímu svazku Varšavské smlouvy, jakož i socialistické ekonomické integraci členských států RVHP.

Předsedové vlád L. Strougal a Z. Messner věnovali zvláštní pozornost otázkám dalšího rozvoje hospodářských vztahů a vědeckotechnické spolupráce mezi oběma zeměmi.

Pozitivně ocenili současný stav a perspektivy rozvoje hospodářských vztahů mezi Československem a Polskem. Zdůraznili, že realizace závěrů přijatých při setkání na nejvyšší úrovni přispěla k vysoké dynamice a značnému rozšíření rozsahu tradičně dobré hospodářské a obchodní spolupráce a vytvořila trvalou základnu pro její další vzájemně výhodný rozvoj.

Úspěšně byly zakončeny práce spojené s koordinací plánů na léta 1986—1990 a uzavřena dlouhodobá obchodní dohoda. V tomto pětiletém období budou vzájemné dodávky zboží zhruba o 40 procent vyšší než obrat v letech 1981 až 1985. Protokol na rok 1986 předpokládá, že vzájemná výměna zboží dosáhne objemu přibližně 2,5 miliardy rublů.

Předsedové vlád zdůraznili mimořádný význam, který pro celkovou dlouhodobou spolupráci bude mít připravovaný Dlouhodobý program hospodářské a vědeckotechnické spolupráce mezi ČSSR a PLR do roku 2000, který bude podepsán na nejvyšší úrovni.

Vyzvedli důležitost spolupráce v oblasti zpracovatelského průmyslu, zvláště ve strojírenství, a v této souvislosti poukázali na velký význam specializace a kooperace výroby. Upozornili na potřebu i možnosti dalšího rozvoje dlouhodobých plánovitých výrobních styků, založených na tomto základě. Bude prodloužena platnost dosavadních dohod o kooperaci a specializaci. V nejbližším období se předpokládá uzavření dalších dohod.

Připravuje se spolupráce v klíčových oborech průmyslu, mezi jinými v elektrotechnice, výpočetní technice, dopravních zařízeních, traktorech a chemii.

V nejbližší době se předpokládá podepsání mezivládní dohody o spolupráci v oblasti elektroniky. Připravuje se rovněž dohoda o spolupráci v oblasti komplexní automatizace a robotizace výrobních procesů.

Rozpracovány jsou návrhy dohod o spolupráci v těžbě a dodávkách síry, výrobě grafitových elektrod v PLR a jejich dodávkách do ČSSR.

Byl podepsán program vědeckotechnické spolupráce mezi ČSSR a PLR na léta 1986—1990. V rámci dohodnutého programu budou uskutečňovány práce na společném řešení vědeckotechnických problémů v oblastech rozhodujících z hlediska dalšího ekonomického rozvoje, jako je například energetika, zejména jaderná, jakož i racionalizace využití paliv a energie, biotechnologie, elektronizace, automatizace a robotizace výrobních procesů a ochrana životního prostředí. Ve vybraných oblastech bude tato spolupráce realizována v plném vývojovém cyklu. Předpokládá se výměna informací o výsledcích vědecko-výzkumných prací.

Zdůrazněna byla potřeba zavádění nových organizačních forem v oblasti vědeckotechnické spolupráce, zahrnujících vytváření společných výzkumných týmů, laboratoří, konstrukčních kanceláří a jiných pracovišť, a též rozšíření rozsahu přímé spolupráce sdružení, průmyslových podniků a závodů a vědeckovýzkumných pracovišť obou zemí.

Bylo doporučeno přistoupit k realizaci úkolů vyplývajících ze společné Studie dlouhodobé koncepce rozvoje pohraničních oblastí ČSSR a PLR, zejména v oblasti ochrany životního prostředí a vodního hospodářství.

Bylo dohodnuto, že v brzké době bude podepsána mezivládní dohoda o výstavbě silničních přechodů a nového silničního hraničního přechodu Český Těšín—Cieszyn.

Předsedové vlád konstatovali, že ve vzájemných vztazích mezi bratrskými zeměmi sehrává aktivní úlohu československo-polský výbor pro hospodářskou a vědeckotechnickou spolupráci. Přijatá opatření k dalšímu rozvoji všestranné hospodářské spolupráce budou předmětem iniciativní činnosti tohoto výboru, jakož i koordinace národohospodářských plánů mezi ČSSR a PLR.

Byla potvrzena neměnnost orientace Československa a socialistické republiky a Polské lidové republiky na důsledné prohlubování mezinárodní socialistické dělby práce. Obě strany shodně konstatovaly, že hospodářská spolupráce členských zemí RVHP plně odpovídá zájmům Československa a Polska. Zdůraznily význam 41., mimořádného zasedání RVHP v Moskvě v prosinci minulého roku. Přijetí Komplexního programu vědeckotechnického pokroku v členských zemích RVHP na období do roku 2000 obě strany považují za důležitý a významný krok k prohlubování hospodářské spolupráce členských zemí RVHP.

Lubomír Strougal a Zbigniew Messner zdůraznili vysokou úroveň dosahovanou i v jiných oblastech československo-polské spolupráce. Poukázali na význam zintenzivnění veškeré činnosti zlouštěí k ještě lepší vzájemné výměně a využívání zkušeností ze socialistické výstavby, úspěch vědy a kultury a k širokým stykům lidu obou zemí, zejména mládeže. Konstatovali, že pro uspevňování internacionálních svazků tradičně přátelských národů Československa a Polska mají významnou úlohu v širokém měřítku organizované letní výměny dětí a mládeže, jakož i družební styky krajů, měst, závodů a také turistická a sportovní výměna. Považují za účelné podepsat v nejbližší možné době připravenou dohodu o cestovním ruchu mezi ČSSR a PLR.

Předsedové vlád vyjádřili jednomyslnou podporu mírových iniciativám Sovětského svazu, komplexně vyjádřených v prohlášení generálního tajemníka ÚV KSSS Michaila Gorbačova z 15. ledna t. r. a dále rozvinutých XXVII. sjezdem KSSS. Závěry XXVII. sjezdu KSSS jsou mohutným inspiračním zdrojem i pro sjezdy ostatních bratrských stran.

Vysoce ocenili návrh na vytvoření komplexního systému mezinárodní bezpečnosti i ostatní sovětské mírové iniciativy, které ukazují cesty k politice uvolňování mezinárodního napětí a v konečném důsledku k odvrácení hrozby jaderné katastrofy. Podtrhli historický význam mírového programu Sovětského svazu, jehož cílem je zbavit svět jaderných, chemických a dalších zbraní hromadného ničení a nastolit trvalou mírovou spolupráci mezi národy a státy s rozdílným společenským zřízením. Zdůraznili odhodlání obou států v těsném spojenectví se Sovětským svazem a ostatními zeměmi socialistického společenství realizovat tohoto mírového programu všestranně proszazovat.

Předsedové vlád, Československé socialistické republiky a Polské lidové republiky konstatovali, že Varšavská smlouva má rozhodující úlohu při obraně úspěchů socialismu a v úsilí o zachování míru v Evropě a na celém světě. V této souvislosti zdůraznili nezbytnost dalšího upevňování jednoty a semknutosti tohoto politickoobranného svazku bratrských socialistických států.

Vysoce ocenili jednostranné sovětské moratorium na zkoušky těchto zbraní. Rozhodně se vyslovili pro neodkladné zastavení těchto zkoušek ostatními jadernými mocnostmi, především Spojenými státy, jako důležité opatření ke zlepšení mezinárodního ovzduší a významný krok k likvidaci jaderných zbraní. Vyjádřili se pro co nejrychlejší vypracování Dohody o všeobecném a úplném zákazu zkoušek jaderných zbraní. V této souvislosti vyslovili vážné znepokojení nad odmítnutím sovětského návrhu vládou Spojených států a pokračováním jaderných výbuchů v USA, nejnovější 10. dubna 1986, a to bez ohledu na opakované výzvy Sovětského svazu, mnoha dalších států a široké veřejnosti.

Obě strany pokládají za důležité, aby se jaderné mocnosti, které tak dosud neučinily, zavázaly, že nepoužijí jaderné zbraně jako první. ČSSR a PLR vystupují za kvalitativní a kvantitativní zmrazení všech druhů jaderných zbraní a jejich nosičů.

Za velmi významné považují další upevnění režimu nešíření jaderných zbraní, jehož základem je Smlouva o nešíření jaderných zbraní. Velký význam v této souvislosti přikládají zachování dosažené dohody a vytváření nových bezjaderných zón v různých oblastech světa. Jako evropské státy oceňují zejména iniciativy k vytvoření bezjaderných pásem na severu Evropy, na Balkáně a koridoru bez jaderných zbraní podél linie rozdělující státy NATO a Varšavské smlouvy ve střední Evropě.

Obě státy přikládají velkou důležitost dosažení reálného pokroku na jednání mezi SSSR a USA v Ženevě. Podporují konstruktivní postup SSSR na těchto jednáních. Odsuzují pokračující rozmísťování amerických jaderných raket prvního dosahu v některých západoevropských zemích.

Československo a Polsko ostře odsuzují nebezpečnou činnost revanšistických sil, zejména v NSR, jejichž cílem je zpochybnění výsledků poválečného uspořádání v Evropě. Obě strany prohlašují, že hranice v Evropě jsou nenarušitelné a existující územní a politické reality jsou nezbytnou podmínkou zachování míru a bezpečnosti v Evropě i ve světě.

Předsedové vlád posoudili otázky upevňování míru, bezpečnosti a prohlubování spolupráce v rámci celoevropského procesu. Vyslovili se pro jeho pokračování a rozvoj a pro zintenzivnění práce stockholmské konference. Vyjádřili zájem, aby její první etapa skončila přijetím obsažného závěrečného dokumentu, který by byl předložen vídeňské schůzce představitelů signatářských států Závěrečného aktu KEBS. Tato schůzka by měla přispět k ozdravení politického ovzduší na kontinentě, k návratu k politice uvolňování mezinárodního napětí, ke snížení úrovně vojenské konfrontace v Evropě a k rozvoji spolupráce mezi evropskými státy.

Při projednávání současné mezinárodní situace obě představitelé vlád konstatovali, že nadále zůstává složitá a nebezpečná.

Vinu na tom nese stupňující se konfrontační politika imperialismu, především amerického, který se nezvádvá svých hegemonistických snahů tradičně přátelských národů Československa a Polska mají významnou úlohu v širokém měřítku organizované letní výměny dětí a mládeže, jakož i družební styky krajů, měst, závodů a také turistická a sportovní výměna. Považují za účelné podepsat v nejbližší možné době připravenou dohodu o cestovním ruchu mezi ČSSR a PLR.

Předsedové vlád vyjádřili jednomyslnou podporu mírových iniciativám Sovětského svazu, komplexně vyjádřených v prohlášení generálního tajemníka ÚV KSSS Michaila Gorbačova z 15. ledna t. r. a dále rozvinutých XXVII. sjezdem KSSS. Závěry XXVII. sjezdu KSSS jsou mohutným inspiračním zdrojem i pro sjezdy ostatních bratrských stran.

Vysoce ocenili návrh na vytvoření komplexního systému mezinárodní bezpečnosti i ostatní sovětské mírové iniciativy, které ukazují cesty k politice uvolňování mezinárodního napětí a v konečném důsledku k odvrácení hrozby jaderné katastrofy. Podtrhli historický význam mírového programu Sovětského svazu, jehož cílem je zbavit svět jaderných, chemických a dalších zbraní hromadného ničení a nastolit trvalou mírovou spolupráci mezi národy a státy s rozdílným společenským zřízením.

Zločinná agresívní akce na rozkaz Bílého domu

(Pokračování ze str. 1)

loženým tvrzením, že prý jde o »odvetu« za údajný podíl Libye na některých nedávných atentátech v Evropě. Dále cynicky poznamenal: »To, co jsme udělali, jsme udělat musel, a bude-li to zapotřebí, uděláme to znovu.«

Ministr obrany USA Weinberger sice na úterní tiskové konferenci ve Washingtonu předložil novinářům seznam pěti hlavních »vojenských cílů«, na které měla svrhnout svůj smrtonosný náklad americká letadla, **spory s Tripolisu a Benghází však hovoří o jiných, převážně civilních cílech.**

Britští rozhlasoví a televizní zpravodajové v Tripolisu konstatovali, že tvrdí-li Reaganova vláda, že letouny F 111 mířily jen na vojenské či »teroristické« objekty, minuly laserem řízené americké pumy daleko cíl: francouzské velvyslanectví je například tři kilometry vzdáleno od sídla vojenského velitelství, které mělo být napadeno. Přitom libyjské hlavní město nebylo v době náletu zatemněno, bylo zcela osvětleno a útok nebyl očekáván.

Bombami byla zasažena rezidence vůdce libyjské revoluce plukovníka Muamara Kaddáfího a budovy francouzského, japonského, švýcarského, finského, rumunského a íránského velvyslanectví. Podle zpráv z Paříže nikdo z pracovníků francouzského zastupitelského úřadu nebyl zraněn, i když budova je vážně poškozena. Naproti tomu v sídle nejvyššího libyjského představitele podle informace tripolského rozhlasu bylo zraněno několik blízkých spolupracovníků a příbuzných M. Kaddáfího. Podle informací zveřejněných v Bukureští, byli při americkém útoku zraněni čtyři rumunští občané.

Podle řeckého velvyslance v Tripolisu byl při útoku zraněn řecký manželský pár, který v Libyi pracoval.

□

Velvyslanectví ČSSR v Tripolisu v úterý oznámilo, že všichni čs. občané, kteří se nacházejí na území Libye, jsou v pořádku.

Jak rovněž oznámil tripolský rozhlas, bylo při barbarském americkém útoku na mezinárodní letiště v libyjském hlavním městě zničeno několik civilních letadel.

Americké pumy zasáhly kromě civilních domů také školy a domov pro tělesně postižené v Bengházi. Mnoho lidí zůstalo bez střechy nad hlavou.

□

Na žádost libyjské vlády byla v úterý k naléhavému zasedání svolána Rada bezpečnosti OSN. Bude jednat o barbarské agresi USA vůči Libyi.

Mluvčí Bílého domu Speakes v úterý večer řekl, že jeden letoun F 111, který bombardoval Libyi, se »ztratil beze stopy«. Televizní stanice CBS ohlásila, že má důkaz o tom, že bombardér sestřelila libyjská protivzdušná obrana. Další letoun F 111 byl nucen nouzově přistát na jedné základně v Španělsku, údajně z technických důvodů. Pozorovatelé jsou toho názoru, že Reaganova vláda zmenšuje skutečný rozsah škod, které americké válečné letectvo utrpělo.

Z americké letecké základny v Upper Heyfordu v Británii v úterý znovu odstartovalo 14 bombardérů F 111. Vojenský mluvčí tvrdil, že prý šlo pouze o cvičné lety. Pod křídly některých z letounů byla zavěšena výzbroj.

Mluvčí Pentagonu pak v pozdních večerních hodinách dementoval zprávy některých západních tiskových agentur o novém americkém náletu na Tripolis. Reagoval tak na informace, které v úterý večer svým diváckům nabídly americké televizní společnosti. Podle nich krátce před jedenadvacátou hodinou středoevropského času bylo v tomto městě opět slyšet protiletadlovou střelbu.

Stejnou zprávu sdělil zpravodaj britské agentury Reuter Jeden z pracovníků bonnského ministerstva zahraničí, s odvoláním na informace z velvyslanectví NSR v Tripolisu.

Nový útok ohlásila v úterý večer i madridská televize. Jak prohlásil v přímém telefonním rozhovoru pracovník Španělského velvyslanectví v Tripolisu, bomby tentokrát údajně vybuchovaly ve větší vzdálenosti od středu města než ráno.

Libyjská výzva arabským zemím

Libye vyzvala arabské země, aby zastavily prodej ropy Spojeným státům a přerušily diplomatické styky s Washingtonem.

Podle zprávy libyjské tiskové agentury JANA vyzvalo libyjské ministerstvo zahraničí ostatní arabské země, aby podnikly stejná opatření také proti západoevropským státům, jež se na agresi podílely, jako například Velká Británie.

Týž den M. Kaddáfi hovořil telefonicky se syrským prezidentem Hafízem Asadem. Jak oznámila agentura SANA, státníci jednali o situaci, která vznikla po letecké agresi USA. SANA zároveň zveřejnila oficiální prohlášení syrské vlády. Uvádí se v něm, že Spojené státy podnikly letecký útok proti Libyjské Džamáhírji s cílem nastolit své panství na Blízkém východě a podnítit Izrael k dalším agresím.

Vláda USA tak znovu prokázala, že ignoruje zájmy mezinárodní bezpečnosti, že jedná v rozporu se základními normami mezinárodního práva a že pošlapává zásadu národní svrchovanosti, praví se v dokumentu.

Syrská arabská republika tuto novou barbarskou agresi USA proti bratrské Libyi důrazně odsuzuje a prohlašuje, že je na její straně a že jí poskytne všechny potřebné prostředky. Vyzývá současně všechny arabské země a jejich vlády, aby se postavily na odpor proti této agresivní akci a aby využily všechna opatření k jejímu odrazení, zdůrazňuje se v závěru prohlášení.

Svědectví z ulic Tripolisu

Téměř miliónové obyvatelstvo libyjského hlavního města pokojně spalo, když přesně ve dvě hodiny v noci prorazily ticho ohlušující výbuchy, vzdálené i úplně blízké, a pronikavé hřmění letadel. Nebe pročísaly nesčetné rakety, píše v reportáži z Tripolisu zpravodaj agentury TASS Georgij Šelenkov.

První nálet trval deset dlouhých, nekonečných minut. Nemilosrdně probuzené město, které se ihned ponořilo do naprosté tmy, už té noci neusnulo. Na ulice vyběhali probolelcové lidé, kteří si ještě nestačili ani celou hrůzu uvědomit. Kolem projížděla auta a osvětlovala si cestu krátkými záblesky světlometů. Obyvatelé Tripolisu však nepodlehli panice.

Uplynula hodina, pak druhá, a sotva se město trochu uklidnilo, peklo vypuklo znovu. Kdesi blízko odbočky agentury TASS se roztleskl ohlušující výbuch a okna se znovu rozsvítilo přelétávajícími raketami.

Přestože místa, kam dopadly pumy a rakety, byla uzavřena, protože tam pokračovaly záchranné práce a byli odtud vynášeni mrtví a ranění, o »čisté práci« amerických útočníků svědčí pohled na okolní čtvrť. Z patrové vily v tiché uličce, ústící na hlavní tripolskou tepnu, zůstaly jen trosky, sousední domy měly vyražená okna, nic neztrácely na všechny strany rozbité dřevěné žaluzie. V uličce stojí vraky automobilů.

U vily přímo proti sovětskému velvyslanectví prudce zabrzdil vůz a z něho vyskočil mladý muž. Zoufale volal na přítomné, kteří vyběhli na balkón: »Nikdo z nich nežijí! V troskách zůstali úplně všichni!«

V ulicích města jsou vzbruzení lidé Rozhlas vyzývá ke klidu a bdělosti. Zdá obyvatele, aby se nehromažďovali, protože by se mohli stát snadnější obětí dvojného bombardování. Přesto však jde život v Tripolisu dál. Ráno lidé nastoupili do práce, děti šly do školy, prodavači otevřeli obchody.

V jedné z tripolských čtvrtí, kterou v úterý ráno navštívili další zahraniční zpravodajové, bylo americkými bombami zasaženo více než deset obytných budov, z nichž polovina bylo zcela zničena. Novináři se naskytl otřesný pohled na hromady trosek domů vzdálených necelých 400 metrů od budovy francouzského velvyslanectví, které dostala přímý zásah. Ulice i jejím okolí jsou lemovány kostrami ohořelých automobilů a zaplaveny vodou, unikající z poškozeného potrubí. Pod troskami jednoho z domů zůstali čtyři lidé, mezi nimi matka s dítětem. Záchranné čety vypročítují oběti zranění. V zahradě jednoho z domů leží na nosítkách mrtvý muž, vráščité ruce pokryté silnou vrstvou prachu z rozlítištěného betonu a cihel.

Proti skupině novinářů vrávorá muž krvácející z řezných ran na hlavě. »Ti prokleti zločinci zničili můj dům,« říká Janis Pariatis, lékař řeckého původu, který působí v Libyi již 21 let. Jeho žena Paniota byla zraněna a přepravena do nemocnice.

V jednom z domů, do kterého nevináří vchází, je podlaha pokryta skvrnami čerstvé krve Lidé, kteří tu spali, byli v postelích zasaženi střepinami skla a vyraženými okenními rámy. Nedaleká komunikační věž, která byla zřejmě jedním z cílů útoku, zůstala zcela nepoškozena.

Jak uvedla libyjská agentura JANA, bylo do centrální nemocnice převezeno 60—100 zraněných, mezi nimi ženy a malé děti. Tripolský rozhlas vyzval, aby se přihlásili mimořádní dárci krve.

ROZHOŘČENÉ PROTESTY A PROJEVY ZNEPOKOJENÍ V CELÉM SVĚTĚ

Odsouzení barbarského útoku

Agrese USA znemožnila setkání G. Shultze s E. Ševardnadzem

PRAHA (ČTK, zr) — Je těžké nalézt slova, která by dostatečně odsoudila tento pirátský akt otevřeného státního banditismu a teroru. V případě amerického bombardování libyjských měst se nejedná o složin jednotlivce, ale o formu státní politiky. S výjimkou několika málo nejhlasem odsuzuje tuto barbarskou akci a zároveň vyjadřuje znepokojení a obavy nad nebezpečím globální vojenské konfrontace.

Prohlášení vlády SSSR

MOSKVA — Sovětská vláda vydala toto prohlášení k agresi USA proti Libyi:

Americký imperialismus spáchal další zločin, který vážně ohrožuje světový mír a bezpečnost.

Otevřená agrese Spojených států proti Libyi, skutečnost, že přestírají zájmy malých států a národů, vzbuzují rozhořčení na celém světě.

Je zde tedy další názorný důkaz o agresivním přístupu USA k nezávislým rozvojovým zemím, přístupu, který má den ze dne vybojnější a pro mír nebezpečnější charakter. Americká vláda si zahrává s ohněm v rozporu se zdravým rozumem a bez ohledu na reality dneška. Musí být jasné, že v jaderném století se veškeré problémy ve vztazích mezi státy musejí řešit politickými prostředky.

V současné historii nenajdeme od doby pirátského útoku USA na Grenadu, tak křiklivý výsměch mezinárodnímu právu a obecně lidské morálce. Skutečnost, že Spojené státy po bombardování Libye z 25. března 1986 znovu útočí na tento svrchovaný arabský stát, nezvratně dokazuje, že nynější americká vláda učinila normou své politiky násilí, agresi a výbojný šovinismus.

Washington se pokouší převést do praktické roviny koncepci »neoglobalismu«, která se od všech svých dřívějších variant liší tím, že diplomacii dělových člunů nahradila diplomacie letadlových lodí.

I těch málo lidí na Západě, kteří si ještě dělali nějaké iluze o skutečných záměrech Bílého domu, přesvědčují poslední akce Spojených států o tom, že jejich nynější politika je politikou agrese, vyvolávání regionálních konfliktů, politikou, jež má nahradit dialog a konfrontaci a balancování na pokraji války.

Americká agrese je drzá a otevřená výzva k celému světovému veřejnému mínění. I kdyby Washington nyní operoval jakýmikoli »argumenty«, zůstává skutečností, že právě vláda Spojených států je hlavním viníkem zostřování napětí ve světě a nezodpovědně si zahráva s osudem miliónů lidí. USA jsou velmoc, stálý člen Rady bezpečnosti OSN, jež má zvláštní odpovědnost za zachování světového míru, avšak ve skutečnosti nanejvýš hrubě porušuje chartu této organizace, která zakazuje používat sílu v mezinárodních vztazích.

Sovětské vedení upozorňovalo, že podobné akce se nutně projeví na vztazích mezi SSSR a USA. Bohužel, Washington tohoto varování neuposlechl, což dokazuje agresivní akce proti Libyi. Vlastně tato vláda sama v nynější etapě znemožnila plánované setkání na úrovni ministrů zahraničních věcí obou zemí.

Sovětská vláda rozhodně odsuzuje agresivní banditismus akci USA proti Libyi — svrchovanému státu a členu OSN — a žádá její okamžité ukončení. Jinak bude Sovětský svaz nucen z toho vyvodit dalekosáhlé závěry.

S politikou vydírání a hrozeb, s politikou, která zásadně odporuje zájmům míru a mezinárodní bezpečnosti je nutné jednou provždy skoncovat.

BONN (Od našeho zpravodaje) — **Západoněmečtí politici** zaujali po deším vahání k americkým náletům na Tripolis a Benghází rozdílné postoje. Zatímco SPD a Strana zelených agresi jednoznačně odmítly a ministři zahraničí a hospodářství Hans-Dietrich Genscher a Martin Bangemann ji opatrně kritizovali, kancléř Helmut Kohl nevěhal prohlásit, že chápe americké »důvody« k útoku.

Helmut Kohl se ovšem neodvážil jít tak daleko, aby bezvýhradně podpral libyjských mést otevřená podpoří. Jinak věrný stoupenec Washingtonu dokonce prohlásil, že užití síly nepovažuje za vhodný prostředek pro řešení sporů. Tím ovšem jeho samostatný přístup k posuzování americké agrese skončil a kancléř na tiskové konferenci pokračoval zcela v duchu nočního televizního vystoupení Ronalda Reagana.

Podobně jako nejvyšší americký představitel také Helmut Kohl obvinil Libyi z údajné podpory mezinárodního terorismu a z podněcování a provádění destabilizujících akcí. (ku)

PAŘÍŽ (Od našeho zpravodaje) — Ve chvíli, kdy se na rotačkách tiskla úterní vydání novin, z nichž mnohé, jako Le Matin, zpochybňovaly možnost ozbrojeného, osvobodivého boje, už americké letouny bombardovaly Tripolis a Benghází. **Francouzská vláda** o tomto vývoji dosud, jak píše Le Monde, věděla »od sobotního večera«.

Televize i rozhlas se velmi rozsáhle po celý den věnovaly vojenskému útoku na Libyi. Odpolední vydání **Le Monde** mu zasvětilo téměř čtyři stránky. Jeden z nejstarších světa, ale dosud jedna jediná, a ještě velmi stručná, z Francie. V prohlášení ministerstva zahraničí se uvádí, že »Paříž lituje toho, že vystupňování terorismu vedlo k represivní akci, která sama vyvolává sled násilí...«

Zpravodaj **rozhlasové stanice France-Inter** v USA potvrdil, že rozhodnutí o útoku bylo přijato již před několika dny a čtení emisarů Washingtonu, vyslaní do Evropy, byli západoevropské partnery »nikoli žádat o souhlas, ale předem je upozornit«. Zpravodaj se pozastavil nad tím, že britský ministr jednal v podvědí klidně s ostatními ministry zahraničí zemí EHS, aniž jim cokoli řekl, ačkoli M. Thatcherová dala Washingtonu souhlas s tím, aby americké letouny odstartovaly ze základny v Británii, už v neděli. (stš)

LONDÝN (Od našeho dopisovatele) — **Britský ministr zahraničí Geoffrey Howe** a po něm i sama **premiérka Margaret Thatcherová** ve snaze obhájit svůj proamerický postoj, tak ostře kontrastující s postojem ostatních západoevropských vlád, vystoupili s projevy označujícími americkou agresi vůči Libyi za údajný akt sebeobrany, který je prý v souladu s Chartou OSN a s mezinárodním právem. Premiérka Thatcherová také řekla, že má údajně důkazy o libyjské podpoře terorismu, které ovšem nemůže předložit, aby prý nepřozradila své zpravodajské zdroje. Tato prohlášení vyvolala v Británii další vlnu rozhořčení. Premiérka Thatcherová své rozhodnutí nekonzultovala se svou vládou, ale jen s prezidentem Reaganem. (zv)

TEL AVIV — Zcela podle očekávání jedním z mála advokátů amerického pirátského útoku se stal izraelský premiér Peres. Ve snaze zdůvodnit nesmyslný nálet tvrdil, že USA jsou prý »oprávněny k tomu opatřením sebeobrany«.

ŘÍM — Itálie v žádném případě nemůže souhlasit s postupem USA vůči Libyi. Bude vždy proti řešení sporných otázek silou, už také proto, že každé její použití může provokovat výbušnou reakci s nedozírnými následky. Uvedl to v Poslanecké sněmovně **předseda italské vlády Bettino Craxi.**

ATÉNY — Řecké ozbrojené síly byly uvedeny do stavu zvýšené pohotovosti. Úřední zdroje v Aténách oznámily, že řecké velení podrobně sleduje situaci v oblasti a že velení řeckých ozbrojených sil se sešlo v noci k poradě.

Předseda řecké vlády **Andreas Papandreu** jako **předseda vládnoucí strany Panhellénské socialistické hnutí (PASOK)** odsoudil americký útok na Libyi jako »státní násilí a ohrožení míru«. Jeho prohlášení uvádí, že útok uvedl celou Evropu do smrtelného nebezpečí všeobecného vojenského konfliktu. Papandreu zdůrazňuje, že americký útok musí být odsouzen, neboť podmínoval mír a narušuje nezávislost národa ve jménu hegemonistické americké přítomnosti v oblasti.

AMSTERODAM — Také **Nizozemský ministr zahraničí Hans van den Boek** odsoudil americký nálet. Zvláštní politovánl vyslovil nad tím, že Spojené státy podnikly útok, přestože se 12 evropských států, jejichž představitelé se setkali v Haagu, vyslovilo pro politické řešení a proti vojenské eskalaci.

O tom, jak USA respektují své spojence, svědčí i to, že americký útok proti Libyi byl zahájen pouhé tři hodiny poté, co se předseda italské vlády B. Craxi setkal s emisarem amerického prezidenta V. Waltersem.

TOKIO — Také **Japonsko** vyjádřilo hluboké a vážné znepokojení nad útokem amerického letectva na libyjské území. **Mluvčí ministerstva zahraničí** oznámil, že japonská vláda sleduje vývoj situace s hlubokým znepokojením, a vyjádřil naději, že situace se nebude dále vyostřovat.

PEKING — **Čínské ministerstvo zahraničí** vydalo prohlášení, v němž jménem čínské vlády vyjadřuje »znepokojení nad americkým útokem proti Libyi« a odsoudilo jej. Žádáme americkou vládu, aby zastavila útoky proti svrchovanému území Libye, zdůrazňuje se v dokumentu.

□

S obdobnými výzvami a prohlášeními vystoupily další desítky vlád a mnozí významní politici představitelé z celého světa. Americkou agresi proti svrchovanosti libyjského státu ostře odsoudily vlády Madagaskar, NDR, Rumunska, Polska, Jugoslávie, Mexika, Nikaraguy, Afghánistánu, čínské země hnutí nezúčastněných, a mnoho dalších.

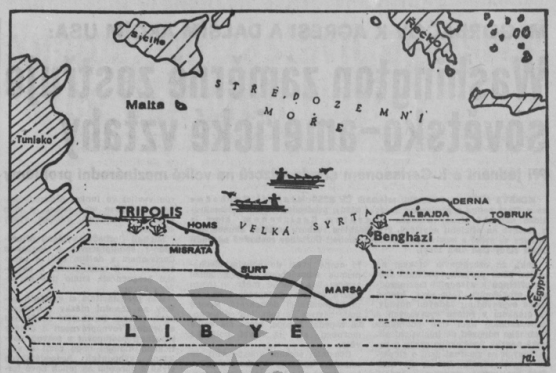

Na americkém útoku proti Libyi se podílely i letouny z letadlových lodí Coral Sea (snímek nahoře, archiv) a America ve Středozemí. Americké bomby zasáhly i některé zastupitelské úřady, mezi nimi i francouzské velvyslanectví (na snímku dole). Telefoto ČTK

V ovzduší protilibyjské hysterie

OD NAŠEHO WASHINGTONSKÉHO ZPRAVODAJE

Zločinným leteckým útokem prozaším vyvrcholila hysterické protilibyjská kampaň, vedená už řadu měsíců Reaganovou vládou a zdejšími sdělovacími prostředky. Rozhlasové a televizní stanice, které nálety oznámily ve zvláštních zpravodajských relacích, vzápětí po jejich ukončení záměrně vybíraly pro své komentáře takové »hlasy Američana« jako »teď to dostali, a když se ještě ozvou, je třeba je dorazit«.

V tomto vybičovaném šovinistickém ovzduší, kdy je Libye obviňována ze všech možných teroristických činů, které se v poslední době udaly, se Reaganově vládě podařilo tak jako před třemi lety v případě invaze na Grenadu získat rozhodující část kongresových kruhů i veřejnosti na stranu své agresivní politiky.

List New York Times tak v úterním úvodníku píše, že útok proti Libyi »je možné jen schválit a tleskat mu«, a cynicky dodává, že i kdyby byli při náletech zabiti civilisté, USA se prý snažily vyhnout se »ztrátám na nevinných lidech«.

Nálety na Libyi oznámil nejprve v pondělí večer vzápětí po jejich provedení mluvčí Bílého domu Larry Speakes a půldruhé hodiny po něm se je snažil v mimořádném televizním vystoupení zdůvodnit i prezident Reagan a pak ještě ministr zahraničí Shultz a ministr obrany Weinberger.

Prezident Reagan označil nejvyššího libyjského představitele Muamara Kaddáfího za »nepřítele Spojených států«. O úrovni Reaganovy argumentace svědčí jeho tvrzení, že prý před svržením proamerického královského režimu libyjským lidem v roce 1969 »byli libyjští lidé přáteli Spojených států«. Jeho konkrétní záminku útoku uvedl nedávný teroristický atentát v západoberlínské diskotéce, při němž zahynul jeden americký voják. I když byla za bezprostřední záminku k útoku zvolena událost z minulého týdne, je jasné, že velmi přesné plány na provedení bombardování libyjského území včetně stanovení cílů byly vypracovány už dlouho předem. Přinejmenším na přelomu roku, kdy o nich poprvé podrobně informoval americký tisk. USA naplánovaly dokonce i invazi proti Libyi, ale musely tuto operaci odložit, kromě jiného pro odpor Egypta, který nebyl ochoten k tomuto dobrodružství poskytnout své pozemní vojska. Podle listu Washington Post padlo definitivní rozhodnutí bombardovat Libyi už minulou středu, ale jeho provedení vázlo na souhlasu britské vlády s použitím amerických bombardérů F 111 umístěných na základnách v Británii. Jak napsal Washington Post, i kdyby měli Britové původně námitky, nakonec pod americkým tlakem souhlasili.

O tom, že prezident Reagan a krajně pravicové a bojechtivé kruhy, které nyní ovládají americkou zahraniční politiku, byli odhodlání napadnout Libyi za každou cenu, svědčí i způsob, jakým Reagan obešel ustanovení zákona o válečných pravomocech z roku 1973, který byl přijat právě proto, aby nebyly Spojené státy vtaženy znovu do války vietnamského typu proti vůli Kongresu.

Podle tohoto zákona musí americký prezident konzultovat Kongres před vysláním amerických jednotek do akcí, hrozících rizikem války. Reagan si sice pozval tucet představitelů Republikánské a Demokratické strany, ale v době schůzky už bombardovací letouny F 111 odstartovaly ze svých základen v Británii... Senátor za Demokratickou stranu Robert Byrd k tomu poznamenal, že »k žádné konzultaci nedošlo« a že z Reaganovy strany šlo pouze o sdělení již přijatého rozhodnutí.

Naproti tomu vůdce republikánské většiny v Senátu Robert Dole po schůzce prohlásil, že zúčastnění kongresmani Reaganovo rozhodnutí bombardovat Libyi podpořili. Zmíněný senátor Byrd však řekl, že mu Reaganův přístup »dělá starosti«, zejména pokud jde o to, zda se podobná akce nebude znovu opakovat.

Předseda zahraničního výboru Sněmovny reprezentantů, demokrat Dante Fascell nálet sice podpořil, ale vyslovil znepokojení nad tím, že argument »sebeobrany«, použitý Reaganem k ospravedlnění agrese, může teď být »špatným precedentem«, neboť ho prezident bude moci použít k jakýmkoli dalším válečným akcím.

Ukazuje se, že i ti američtí politikové, kteří měli výhrady ke »kovbojskému přístupu« prezidenta Reagana k okolnímu světu, se stali rukojmími štvavé šovinistické kampaně, která označuje za »špatného Američana« každého, kdo by chtěl nyní kritizovat útoky proti Libyi.

O atmosféře, kterou vyvolává Reganova vláda a americká propaganda, svědčí vysílání oficiální americké rozhlasové stanice Hlas Ameriky, citované v úterý listem New York Times. Vzápětí po náletech vyhrožoval Hlas Ameriky Libyjcům, že nesou »kolektivní odpovědnost« za politiku své vlády. Pod tímto propagovaným heslem by si americké vládnoucí kruhy chtěly vyhradit právo bombardováním a nevybíravým terorem »trestat« libyjské muže, ženy a děti, kdykoliv se jim zneliší politika libyjské vlády.

ZDENĚK POREYBNÝ

Zahraniční zpravodajství též na straně 8.

Americké kulomety míří na auta v Západním Berlíně

Zastrašují turisty i místní obyvatele

ZÁPADNÍ BERLÍN (Od našeho zpravodaje) — Policejní hlídky se samopaly a vysílačkami stojí na důležitých bodech města, desítky hlídkových vozů křižují ve dne v noci Západním Berlínem. Na hraničním přechodu Checkpoint Charlie míří do oken projíždějících vozidel velkorážní kulomet z amerického Vietnamu a kolem něj postává několik vojáků v maskovacích oblecích a přilbami na hlavách.

Spojenecké velitelství v Západním Berlíně, v němž jsou zastoupeny jednotky USA, Francie a Británie, se rozhodlo, jak uvádí tisková agentura DPA, k systematickým kontrolám na hraničních přechodech do Německé demokratické republiky. Přitom byl, jak dále agentura uvádí, pumový atentát na diskotéku La Belle ve čtvrti Friedenau, do níž převážně docházeli američtí vojáci.

Od neděle je na hraničních přechodech nasazeno rovněž na 1200 západoberlínských policistů, kteří se střídají ve třech směnách po 400 mužích a provokativně kontrolují každého, kdo přijíždí po silnici či železnici do Západního Berlína. Do vozu S-Bahnu (rychlé městské dopravy) vstupují na hraničním přechodu okamžitě dva ozbrojení policisté a kontrolují pasy a vysílačkou si přes ústřednu ověřují totožnost každého cestujícího.

Američané se za vydatné pomoci místní policie rozhodli zastrašovat jak cestující, tak obyvatele. Kontrolují všechny projíždějící vozidla. Springerův Bild-Zeitung, už v neděli jich 150 zadržel. Snaží se již po několik dnů vyvolat ve veřejnosti dojem, že útok na diskotéku přisuzovaly strany Libye a útočníci prý přijeli do Západního Berlína z území NDR. Nepodložené **obvinění sovětské prohlášení dementovala i samotná západoberlínské policie, která pumový výbuch vyšetřuje a zatím nemá žádnou stopu.**

Stokrát opakovaná lež se však má stát pravdou, a proto Američané, kteří mají ve městě hlavní slovo, přešli k zastrašování. Kulomety, samopaly a pistole, to jsou argumenty, kterými chtějí dokázat věrohodnost svých tvrzení, jež jim poskoušila jako záminka k barbarskému leteckému útoku na libyjská města. (ch)

M. GORBAČOV K AGRESI A DALŠÍM AKCÍM USA:

Washington záměrně zostřuje sovětsko-americké vztahy

Při jednání s I. Carlssonem shoda názorů na velké mezinárodní problémy

MOSKVA (ČTK) — Generální tajemník ÚV KSSS Michail Gorbačov se v úterý setkal s předsedou švédské vlády, předsedou Sociálně demokratické dělnické strany Švédska Ingvarem Carlssonem, který je v Moskvě na oficiální návštěvě. Při obsáhlém rozboru sociálně ekonomické situace ve světě a mezinárodní situace Michail Gorbačov rozhodně odsoudil zvůli vlády USA vůči Libyi.

Řekl, že ozbrojeným útokem na malou zemi projevila podstatu svého přístupu k zásadním mezinárodním problémům. Toto akce, k jakému nelze ospravedlnit žádnými důvody, je článkem v řetězu vyzývavých a provokačních akcí USA podniknutých jako odpověď na iniciativní mírové návrhy Sovětského svazu a zaměřených na zmaření úsilí o zlepšení mezinárodních vztahů, na zmaření pozitivních tendencí a nadějí, které byly výsledkem ženevského setkání. Tyto akce znamenají záměrné zostření sovětsko-amerických vztahů.

Celé světové společenství, Organizace spojených národů a především západní Evropa a členské státy NATO jsou postaveny před závažnou volbu: pasivita, natož lhostejnost nebo dokonce účast na takovýchto akcích hrozí rozvratem mezinárodních vztahů s nepředvídatelnými následky.

Civilizace prožívá převratné období ve svém vývoji, je načase, aby všichni lidé schopní odpovědného a zdravého myšlení zaujali jasný, jednoznačný postoj nezávisle na ideologických a politických rozdílech.

Je nutné uvést do pohybu mechanismus sebezáchovy lidstva. Nelze ztrácet čas. Mnoho mdlin v tomto směru přináší spolupráce komunistů a sociálních demokratů. Mnohé bude záviset na tom, jak se zachová západní Evropa, která má velké možnosti, ale již chybí politická vůle.

Účastníci setkání konstatovali, že ženevská schůzka uvedla do pohybu mírové síly a že je důležité společným úsilím učinit vše, aby nebylo znehodnoceno to pozitivní, co v mezinárodních vztazích vzniklo.

S uspokojením byla konstatována shoda názorů na četné velké mezinárodní problémy, takové, jako jsou nutnost odstranit jaderné zbraně, zastavit jaderné vybuchy, zabránit militarizaci vesmíru, dále spolupráce států na základě rovnoprávnosti, právo na volbu společenského rozvoje a na úplnou samostatnost, zvměšování do vnitřních záležitostí a další.

Michail Gorbačov vyjádřil úctu k tradiční politice neutrality, kterou Švédsko uplatňuje. Vysoce ocenil mezinárodní činnost Olofa Palmeho v hnutí nezúčastněných, kterou vyvíjel ve funkci předsedy komise, jež nese jeho jméno, a jako jeden z iniciátorů dílčích výzev šesti zemí.

Michail Gorbačov vyjádřil připravenost spolupracovat s Ingvarem Carlssonem v dalším úsilí o uskutečnění idejí mezinárodní a evropské bezpečnosti, mimo jiné na severu Evropy.

Oba představitelé si vyměnili názory na zásadní otázky dvoustranných vztahů. Dlouholeté zkušenosti a ovzduší rovnoprávnosti a důvěry umožňují postupovat v rozvoji politického dialogu obou zemí a vzájemně výhodných hospodářských styků s důrazem na jejich nové formy diktované vědeckotechnickým pokrokem. Chceme, aby vztahy se Švédskem nebyly závislé na žádné konjunktuře, prohlásil M. Gorbačov. Bylo dohodnuto, že jakékoli problémy, které mohou vzniknout, budou projednávány na úrovních úrovních přímo a otevřeně, jak se předpokládá u dvou dobrých sousedů, v duchu vzájemného porozumění a s přihlédnutím k zájmům obou zemí.

Michail Gorbačov na žádost Ingvara Carlssona hovořil o Činnosti KSSS zaměřené na realizaci závěrů XXVII. sjezdu, o problémech, které se vyskytly v rozvoji sovětské společnosti, o rozsáhlé práci při přestavbě celé ekonomiky.

Oba představitelé při setkání hovořili rovněž o některých regionálních problémech a o humanitárních otázkách.

Podle shodného názoru setkání umožnilo lépe pochopit postoj a názory druhé strany a stalo se dobrým základem pro další rozvoj stabilních přátelských vztahů SSSR a Švédska pro aktivizaci kontaktů a výměny názorů a pro rozšíření součinnosti na mezinárodním poli jak po stránce, tak po stránce linií.

□

Týž den se uskutečnilo jednání předsedů vlád obou zemí Nikolaje Ryžkova a Ingvara Carlssona. Byla prodloužena obchodní dohoda do roku 1995.

Jak je v jednání s Carlssonem, který je v Moskvě na oficiální návštěvě, zdůrazněno, je Švédsko připraveno na jednání o všech otázkách, jimiž se zabývá. Členské státy NATO a zejména USA ji svým přístupem nikterak neusnadňují. Otevřeně naopak podporují provokační „protikonferenci", kterou v Bernu pořádaly obskurní antikomunistické organizace „Internacionála odporu" a „Mezinárodní Sacharovovův institut" se zjevným cílem otrávit ovzduší schůzky a zpochybnit celý proces KEBS. Zatímco na samém zasedání klade delegace USA jen překážku za překážkou, přednesla v pondělí velvyslankyně USA ve Svýcarsku F. Whittlesseyová na „protikonferenci" oficiální „poděkování poselství" prezidenta Reagana. V této souvislosti si mnozí pozorovatelé v Bernu kladou otázku, s jakým cílem delegace USA na schůzku přijela, zda se ji nesnaží zmařit již v samém zárodku. Socialistické státy naopak usilují o střízlivý přístup a nadále doufají v konstruktivní průběh zasedání.

M. Orzechowski odsoudil akt státního terorismu USA vůči Libyi, jenž hrubě porušuje zásady helsinského Závěrečného aktu, ohrožuje mír ve Středomoří, v Evropě a na celém světě.

Přijetí u prezidenta Brazilie

Na závěr svátku listu Brazilské KS

BRASÍLIA (Od našeho zvláštního zpravodaje) — Prezident Brazilské federativní republiky José Sarney přijal v úterý v prezidentském paláci Planalto v hlavním městě Brazílie vedoucí delegaci komunistických a revolučně demokratických stran a jejich tiskových orgánů, mezi nimi i Rudého práva, kteří byli hosty svátku listu za Umbande, ústředního tiskového orgánu Brazilské KS. Letos se tento svátek, konaný v největším městě Brazílie a jižní Ameriky Sao Paulu, uskutečnil poprvé v podmínkách legality.

Prezident Sarney při tomto setkání, probíhajícím v duchu přátelství a porozumění, zdůraznil společný zájem pokrokových a realisticky uvažujících sil v celém světě na udržení míru, odzbrojení a rozvoji spolupráce, zdůraznil nutnost zamezit militarizaci vesmíru. Vyjádřil přesvědčení, že všechny sporné problémy v Latinské Americe i jinde lze řešit pokojně a vyhnout se vytváření nových ohnisek napětí a války.

Před prezidentským palácem se téhož dne konaly bouřlivé manifestace solidarity s Libyí a Nikaraguou. (pos)

Jen s obtížemi se prosazovali naši hokejisté proti švédské obraně. Na snímku Hrdina (vlevo) sleduje kotouč, který mu vyjíždí Albelin (vpravo), akci v pozadí přihlíží Eldebrink. Foto ČTK

Dnes se hraje

13.00: Finsko—ČSSR (TV 1. + věč. záznam ve 20.00 h na 1. programu). **13.30:** Polsko—Kanada, **16.30:** NSR—SSSR, **17.00:** Švédsko—USA.

Ocenění organizátorům

V úterý byli v Praze vyhlášeni nejlepší organizátoři veřejně přístupných tělovýchovných a sportovních akcí, které se konaly v minulém roce.

Hlavní cenu udělila rada masového rozvoje tělesné výchovy ČSV ČSTV Tělovýchovné jednotě Tábor, ČZO SSM Uranových dolů Hamr, TJ Chyšky, odboru turistiky TJ Krásná Lípa. Čestná uznání dostaly výbor Svazu plaveckých sportů MV ČSTV v Brně, redakce deníku Nová svoboda v Ostravě, redakce rozhlasového klubu dětí Domino a sportovní redakce Československého rozhlasu. (T)

Boork v nové roli

Před rokem v Praze chodil s mnohem delším plnovousem a jinak ostříhaným vlasy, takže jej nyní mnozí z těch, co jej pamatují o roli trenéra švédské hokejové reprezentace, jako novináře vůbec nepoznají. Leif Boork přijel do Moskvy pomáhat reportérům švédského rozhlasu, ale svou původní profesi trenéra nezapře. Má skleny odhadnout hodnotit výkony mužstev i jednotlivých hráčů. Na adresu československých reprezentantů poznamenal, že jej jejich výsledky v letošním mistrovství mimořádně překvapily. Naše mužstvo se mu totiž zdálo ještě po zápasech ČSSR—Švédsko v Plzni a v Teplicích lépe připraveno než před rokem. Teď už má jiný názor: »Velkou ztrátou je neúčast Hašavy, ale hlavně chybí někdo, kdo by mužstvo uklidnil. A útočníci musejí dávat góly... Ale co, je to sport.«

Právě Leif Boork dobře ví, jak ve sportu chutná pocit zklamání. Pod jeho vedením na pražském MS před rokem Švédové dosáhli historicky špatného umístění — skončili šesti. V létě pak Boork ze své funkce odstoupil. Pod novým vedením dosáhlo švédské mužstvo několika dílčích dobrých výsledků, za celkem hodnotitelný považovali Švédové i svůj postup do letošního mistrovství světa. Podařílo se jim zvítězit i nad našimi reprezentanty a tak tentokrát nouvadí Boork mohl své nekdejší svěřence chválit.

Moskva (so)

Učiníme vše pro splnění cílů roku míru

(Pokračování ze str. 1)

letošního roku do Kodaně. Aktivně se ho zúčastní československá delegace složená z představitelů mírového hnutí, společenských organizací, činitelů vědy, kultury, umění, zástupců církevních kruhů apod.

Akcí věnovaných Mezinárodnímu roku míru bude v Československu několik desítek a budou různorodé. Jedním společným znakem je, že se připravují a jsou organizovány za aktivní účasti a oprávděového zájmu celé československé veřejnosti a svým obsahem plně odčítají heslo Mezinárodního roku míru Zabezpečit mír a budoucnost lidstva.

V závěru dopisu se zdůrazňuje, že ČSSR je pevně odhodlána zasazovat se o to, aby Mezinárodní rok míru i jejím přičiněním co nejúčinněji přispěl k třetí mírových ideálů, k upevňování myšlenek odzbrojení, mezinárodní bezpečnosti a všestranné spolupráce mezi národy.

Obstrukce v Bernu

BERN (Zvláštní zpravodaj ČTK) — Ve švýcarském hlavním městě byla v úterý zahájena schůzka expertů o kontaktech mezi lidmi. Na základě výsledného dokumentu madridské schůzky Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě se bude zabývat problematikou kontaktů mezi lidmi, organizacemi a institucemi ze 33 evropských zemí, USA a Kanady.

Již sama příprava schůzky svědčila o citlivosti a složitosti problémů, jimiž se zabývá. Členské státy NATO a zejména USA ji svým přístupem nikterak neusnadňují. Otevřeně naopak podporují provokační „protikonferenci", kterou v Bernu pořádaly obskurní antikomunistické organizace „Internacionála odporu" a „Mezinárodní Sacharovovův institut" se zjevným cílem otrávit ovzduší schůzky a zpochybnit celý proces KEBS. Zatímco na samém zasedání klade delegace USA překážku za překážkou, přednesla v pondělí velvyslankyně USA ve Švýcarsku F. Whittlesseyová na „protikonferenci" oficiální „poděkování poselství" prezidenta Reagana. V této souvislosti si mnozí pozorovatelé v Bernu kladou otázku, s jakým cílem delegace USA na schůzku přijela, zda se ji nesnaží zmařit již v samém zárodku. Socialistické státy naopak usilují o střízlivý přístup a nadále doufají v konstruktivní průběh zasedání.

Kdo je pro důvěru a bezpečnost v Evropě

STOCKHOLM (ČTK) — Ve Stockholmu bylo v úterý zahájeno 10. kolo konference o opatřeních k posílení důvěry a bezpečnosti a o odzbrojení v Evropě.

Ministr zahraničí PLR **Marian Orzechowski** upozornil účastníky zahajovacího jednání na důležité hodnocení situace v Evropě, které je obsaženo v komuniké ze zasedání ministrů zahraničních věcí členských států Varšavské smlouvy, jež se konalo 19.—21. března, a na výzvu spojeneckých socialistických zemí ke všem evropským státům, USA a Kanadě k vytváření bezdaňových pásem v Evropě. Polský ministr zdůraznil, že plodné završení stockholmské konference by umožnilo posunout kupředu i celoevropský proces vůbec.

M. Orzechowski odsoudil akt státního terorismu USA vůči Libyi, jenž hrubě porušuje zásady helsinského Závěrečného aktu, ohrožuje mír ve Středomoří, v Evropě a na celém světě.

Rozvoj spolupráce s Egyptem

KÁHIRA (ČTK) — Ministr zahraničního obchodu ČSSR **Bohumír Dolák** ukončil pracovní návštěvu Egyptské arabské republiky. Jednal zde o rozvoji čs.-egyptské spolupráce v různých odvětvích.

Na závěr pobytu přijal B. Urbana předseda egyptské vlády Ali Lattfi. V rozhovoru oba představitelé odcenili dosavadní rozvoj obchodní a hospodářské spolupráce.

B. Urban a egyptský ministr plánování Kamál Ahmad Ganzúri podepsali za návštěvy dodatkový protokol k dohodě o hospodářské spolupráci mezi oběma zeměmi. Realizace tohoto dokumentu umožní zvýšení vývozu čs. strojírenských výrobků a zejména investičních celků do Egypta.

NA HOKEJOVÉM MS ČESKOSLOVENŠTÍ REPREZENTANTI STÁLE BEZ BODU

Ani potřetí jsme neuspěli

OD NAŠEHO ZVLÁŠTNÍHO ZPRAVODAJE

MOSKVA — Kdo viděl odhodlání, s nímž šli naši reprezentanti do svého třetího zápasu letošního mistrovství světa v ledním hokeji, nemohl pochybovat o tom, že je ledě nechají všechny síly. V zápase proti Švédům v tomto směru oproti utkáním s Polskem a NSR učinili zřejmý pokrok. Jednotlivé Švédové jsou přece jen protivníkem kvalitnějším. Pouhou vojorností po porazit nelze. A naši hokejoví reprezentanti, jak toto stretnutí znovu ukázalo, momentálně skutečně na vie nemají. Bojovali, dřeli, ale všechno jejich úsilí bylo kteckovité, nepromyšlené, nedůsledné, nezáměrné, ordinošino nápadu, pohledné kombinace. Dělali neuvěřitelné chyby... Zejména prostřední třetina z naší strany vyzněla zcela hluše. Soupeři se tím vzdalují a naše případná čtvrtá ve skupině o první až čtvrté místo se dostala do ohlasti pouhých teorií.

ČSSR–Švédsko 2:3 (1:0, 0:3, 1:0)

Naši soupeři už nastoupili se svými zvyšeno posílenými z kanadsko-americké NHL — Jonssonem a Steenem. Zejména druhý z nich zahrál výborně, přestože oba ze sebou měli 11 Zhdnitsev cesta a zvykali si na zcela novou výstroj.

V oboustranně nebezpečném začátku střetnutí patřilo vítězné iniciativy našim hokejistům, ale do střeleckých šancí je bezdůvodně nepouštěli. Mimořádnou příležitost ukliditi se vedoucím gólem měli naši hráči ve 13. minutě, kdy mohli hrát 100 sekund v pěti proti třem Švédům, ale po 47 sekundách tuto možnost svým faulem Hrdina zhatil. Potrápovali jsme proti třem Švédům ve čtyřech a Růžičkovou ostrou střelou Lindmark pouze vyrazil před sebe, dojíždějící Rusnák však už na puk nedosáhl. Přesto jsme se dostali do vedení, a to ve chvilích, kdy se to nejméně čekalo. V 17. minutě ve vlastním oslabení vyboval Růžička mezi švédskými obránci pak udělal kličku i brankáři Lindmarkovi a z ostrého úhlu trefil prázdnou branku.

V první třetině si nás soupeř otestoval, jaký by Švédové byli tomu, co viděli v našem podání proti Polsku a NSR. Když však zjistili, že z naší strany mimo nebezpečí nehrozí, pustili se ve druhé části hry, do naších hokejistů s mnohem větší vervou. To byly pro naše hráče nejtěžší chvíle utkání. Přestali jsme sice brzo ztrácet jedno poloční oslabení, ale při Caldrově vyloučení si najel Steen na Carlssonovu přihrávku tak šikovně, že mu před Haškem stačilo jen nastavit hokejku k tomu, aby skórval. Od té chvíle se naši hráči zachovali stejně ve stejných chybách jako v předcházejících měřeních sil na tomto mistrovství. Nebyl spolehlivého Haška, mohli jsme ve druhé třetině dostat také vše góly než jen tři. Naši jednou příležitost měli Lála až deset sekund před gesvitkou.

V závěrečných dvaceti minutách čs. hráči zmobilizovali poslední zbytky sil. Už chodily na tedy jen tři dlouhé fauly — Růžičkova, Rusnákova a kombinace Svitek—Pašek

NSR–USA 2:9

Pouhých třináct minut úvodní třetiny stačilo zámorským hokejistům k tomu, aby rozhodli o výsledku utkání. Výborně se uvedl zejména střelecky disponovaný Hull. Tým NSR vystřídal brankáře a ve druhé třetině vyrovnal hru, ale to už Američané hráli s klidu. Sledovatelná vývoj utkání, v jehož závěru ještě vstřelili odevzdaného soupeři další góly.

Branky: 35. Fritz, 40. Krupp — 2. Hull, 3. Erikson, 10. Hull, 11. Erikson, 13. Carter, 31. Jensen, 47. Hull, 58. Housley, 59. Sprenger, Řídili Karandin — Galinovski a Pavlovskij (všichni SSSR), vyloučení 7:8, využití přesilovek 0:1, oslabení 0:1, 7300 diváků, třetiny 0:5, 2:1, 0:3.

Kanada–Finsko 2:3

Zatím jedno z nejkvalitnějších utkání šampionátu. Přestože Kanaďané, nové posílení Hawerchukem a Tantim, byli po většinu zápasu aktivnější, udržovali si jednobranko od vedení jejich soupeř. Finové za to do značné míry vděčili svému brankáři Kamppurimu. Definitivně mohl už na začátku poslední třetiny rozhodnout Lehtonen. V rozpětí pěti minuty jel dvakrát na kanadskou branku, ale nemýlili přesně. Kanaďanům se vyrovnání nepomohla ani power play.

Branky: 8. Taylor, 51. Hardy — 6. Makkonen, 23. Arbelius, 56. Lehtonen. Vyloučení: 2:2 minuty — Lipina (oba ČSSR), Van de Fenn (NSR), využití 8:9, přesilovky bez využití, 8600 diváků, třetiny: 1:1, 0:1, 1:1.

SSSR–Polsko 7:2

Sovětští hokejisté hráli v pokliidném tempu, ale přesto měli po většinu utkání drtivý tlak. Střelcům však chybělo mnohdy přesná muška, hodně zachránil také brankář Ilunisz. Obtížně bojující soupeř vstřelil dvě branky až v samém závěru utkání.

Branky: 10. Bykov, 20. Svitlov, 22. Varnakov, 27. Ilja, 28. Jarinov, 42. Varnakov, 52. Fetisov — 58. Jachna, 60. Zabowa. Řídili Kompalla (NSR) — Lundström (Švédi), Tarhanen (Fin.), vyloučení 1:1, bez využití, 11 000 diváků, třetiny 2:0, 3:0, 2:2.

Sparta v Ostravě

PRAHA (Od našeho zpravodaje) — Od 15 h hostí Banik Ostrava na Bezeiech pražskou Spartu v semifinále Českého poháru. Domácí nastoupí kompletní, hosté bez Straky, Ridi Stiegler. Druhé utkání, Banik Havířov—Dukla Praha, bylo odloženo na 9. května. V semifinále Slovenského poháru hostí Nitra od 15 h Žilinu. (kit)

—Sejba. Ve 47. minutě Rosol z Růžičkovy přihrávky vstřelil na 2:3, ale vyrovnat naši reprezentanti nedokázali. Vůli neztráceli, chybělo jim však více sil. Přesto vyšli osobní souboje, nestačili Švédům brusleckky. Takže nám nebyla ni plana ani skutečnost, že více než tři minuty jsme v závěru hrali přesilovku. Udržet útočné pásmo naši hráči neměli kázeň, natož vůřněji ohrozit Švédovu branku. Hašek mohl z branky odejít teprve šest sekund před koncem a to už byl čas pouze na jednou. Ivrdší střelu, kterou vyslal Peček. Udělali jsme řečku za dalším smutným vystoupením našich hráčů na MS.

Branky: 17. Růžička, 47. Rosol — 25. Steen, 37. Carlsson, 39. Albelin. Rozhodovali Banfield (Kanada) — Prusov a Jegorov (SSSR). Vyloučení 8:10, využití přesilovek 0:1, oslabení 1:0, 11 000 diváků.

ČSSR: Hašek — Kadlec, Procházka, Božik, Šenšik, Latinák, Kusý — Rosol, Růžička, Hrdina — Lála, Rusnák, Liba — Pivoňka, Pašek, Sejba — Svitek, Vodila, Caldr.

Švédsko: Lindmark — Olausson, Samuelsson, Albelim, Eldebrink, Jonsson, Kihlström — Eklund, Lundh, Rundqvist — Hjalm, Founa, Labraaten — Bergqvist, Carlsson, Södergreen — Andersson, Nordmark.

Otto Oest: »V první třetině jsme byli vděčni, že jsme prohrávali jen o gól. Ale pak dali naši hráči do hry srdce, takže nám v závěru stačilo soustředit se na udržení výsledku.«

Jan Starší: »Utkání jsme považovali za klíčové a chtěli jsme ho vyhrát. Jen tak jsme mohli zvrátit pro nás nepříznivý vývoj šampionátu. O výsledku rozhodly hrubé chyby v druhé třetině. Stále herně nemůžeme najít svou tvář. Bojujeme však dál, byť se ukazuje, že mužstvo je výkonnostně velmi nevyrovnané.« **LADISLAV SOSENKA**

1. SSSR	3	3	0	0	15:5	6
2. USA	3	2	0	1	20:9	4
3. Švédsko	3	2	0	1	9:7	4
4. Finsko	3	2	0	1	9:10	4
5. Kanada	3	1	0	2	11:10	2
6. Polsko	3	1	0	2	6:15	2
7 NSR	3	1	0	2	9:20	2
8. ČSSR	3	0	0	3	5:9	0

Zahynul Vl. Moravec

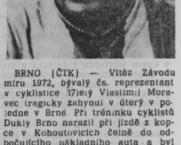

BRNO (ČTK) — Vítěz Závodu míru 1972, bývalý čs. reprezentant v cyklistice Vlastimil Moravec tragicky zahynul v úterý v podnoe v Brně. Při tréninku cyklistů Dukly Brno narazil při jízdě z kopce v Kohoutovicích čelně do odbočujícího nákladního auta a byl na místě mrtev.

Vlastimil Moravec se řadil společně s Janem Veselým a Janem Smolíkem k trojlístku čs. cyklistů, jimž se podařilo zvítězit v Závodě míru. V majových etapách mezi Prahou, Varšavou a Berlínem startoval celkem pětkrát: ve premiéře 1971 skončil na 14. místě, o rok později vyhrál, 1974 — 25. místo, 1975 — 7. místo a 1977 dojel na 14. místě. Kromě toho byl i dvakrát mistrem CSSR: 1974 v závodě jednotlivců a 1979 v časovce družstev na 100 km, zvítězil v roce 1975 v závodě Bohemia a na svém kontě měl i řadu dalších dílčích i zahraničních úspěchů. V současné době působil jako trenér cyklistů Dukly Brno.

Chtěli bychom příliš mnoho?

Viděl jsem to v pražské Sportovní hale při mistrovství Evropy ve stolním tenisu na vlastní oči: Orlowski se hrozochodno stavy v utkání se sovětským reprezentantem Stadničenkem přiznal, že soupeřův míček škrtl o hranu stolu, šel ke stolku rozhodčího a opravil jeho výrok ve svůj neprospěch. Asi to ve stolním tenise není tak tidký jev, totéž udělal i Polák Grubba ve čtvrtfinále proti Švédovi Appelgrenovi. Přistoupil k ukazateli skóre a upravil stav z 12:12 na 11:13.

V pondělním prvoligovém utkání fotbalistů Slavie a Bohemians jsem viděl zase něco jiného: po pěkné, rychlé Janečkově akci dostravil Škoda míč do slávistické sítě. A zatímco jásající střelec s rukama nad hlavou se nechal objímat od svých spoluhráčů, rozběhl se brankář Veselý za rozhodčím a ukazoval mu, že Škoda dal gól rukou. Nastalo dohadování, které rozřešil až pomezní Fausek. Viděl celou situaci ze strany, potvrdil, že Škoda dosáhl gólu rukou. Nutno dodat, že hráči Bohemians ani příliš nepro testovali. Ani šťastný nešťastný střelec Škoda.

Jaké by to však bylo krásné gesto, kdyby tak jako stolní tenisté sám přiznal, že zahrál rukou. Nebo bychom chtěli od fotbalistů příliš mnoho?

(ur)

★ **Na ME volnostylařů v Aténách** se v úterý čs. reprezentantům nedařilo. V kategorii do 74 kg podlehl Holoubek Maďaru Gullasovi na body a v kategorii do 68 kg prohrál Hoensch s Bulharem Sterevem technickou převahou soupeře.

RH bezpečně vede

PRAHA (Od našeho zpravodaje) — Extraliga družstev na klasické plochá dráze pokračuje ve středu v Plzni a ve čtvrtek ve Slaném (začátek po oba dny v 16 hodin). Po dvou závodech vede bezpečně RH Praha s 94,5 bodu, před ZP Pardubice 68,5, Slaným 35 a Plzní 18. (fek)

Z DOMOVA I CIZINY

★ **Sovětští cyklisté vyhráli časovku** družstev na 35 km v cyklistickém závodě Jaroslavského okruhu. Sovětové absolvovali tuto trať za 1:09:09,6 hodin.

★ **Výborně si vedli čs. chodci** na závodech v Mexiku. Hrubliner vyhrál závod na 20 km a Blažek hodinovku.

DUKLA BEZ VÍZKA, DYNAMO BEZ BESSONOVA

Blochin zve na Julisku

PRAHA (Od našeho zpravodaje) — **Na šesti evropských stadionech se dnes, ve středu, rozhodne o finalistech evropských pohárových soutěží. V úterý se odehrály už první semifinálové zápasy naznačily, kteří z mužstev má postup na dosah ruky. Patří mezi ně i Dynamo Kyjev, jež před čtrnácti dny svou rychlou a technickou hrou nadchlo naše fotbalové příznivce.**

V úterý dopoledne přítelétli kyjevští fotbalisté do Prahy k semifinálové odvetě s pražskou Duklou. Po vítězství 3:0 v domácím prostředí budou dynamovci na trávník Julisky nastupovat s opravděným optimismem. Ten brzdí jen trenér Valerij Lobanovskij. »Evropské poháry se hrají na dva zápasy, jsme teprve v polofase,« řekl. A pak dodal: »Přečetli jsme si, jak československý tisk vysoko ocenil naši hru v prvním zápase. Budeme se snažit předvést v Praze stejný fotbal jako v Kyjevě. Věřím, že diváci, kteří přijdou na stadión, nebudou zklamáni.«

Podobně hovoří i trenér Dukly Jiří Lopata: »I já jsem přesvědčen, že utkání bude mít pěknou úroveň. Jednak vzhledem ke kvalitám soupeře, jednak i pro to, že naši hráči chtějí dokázat svůj návrat nejlepší výkon a zvítězit, přestože favoritem je pochopitelně Dynamo.«

Valerij Lobanovskij bude postrádat ve svém celku Bessonova, který v Kyjevě vyvídí druhou žlutou kartu. Nahradí ho zřejmě Bal. Jinak nemá důvod měnit úspěšnou sestavu z prvního utkání.

Ze zejména důvodu jako Bessonov nebude hrát ani Vízek a to je pro Dukla citelná ztráta. O starty Pelce a Kluckého, kteří chybělí v posledních ligových zápasech, rozhodne lékař.

Pravděpodobné sestavy: Dynamo Kyjev: Danov — Bal, Baltoča, Kuznécov, Děmjanenko — Rac, Jakovenko, Jaremčuk — Zavarov, Bělanov, Blochin.

Dukla Praha: Kostelník — Klucký, Novák, Fiala, Bažant — Lauštman, Pelc, Rada — Luhový, Korejčík, Křtěl.

Utkání začíná v 17 hodin a řídí ho rumunský rozhodčí Igna. O utkání je značný zájem, místa k sezení jsou vyprodána, zbylé vstupenky k stání budou v prodeji od 9 hodin u pokladen stadionu a od 13 hodin také na stanici metra Leninova.

Další semifinálové zápasy — PMEZ: Steaua Bukurešť—Anderlecht Brussel (první utkání 0:1), CF Barcelona—IFK Göteborg (0:3), **PVP:** Bayer Uerdingen—Atlético Madrid (0:1). **Pohár UEFA:** KV Waregem—1. FC Köln (0:4), Real Madrid—Inter Milán (1:3). (ban)

VÝHRY

V prvním tahu 15. týdne sportky bylo vsazeno 20 551 104 Kčs. Na 124 136 výher připadá 10 552 552 Kčs. V prvním pořadí není výhra ve druhém pořadí jsou čtyři výhry po 200 000 korunách, ve třetím pořadí jsou 83 výhry po 22 100 Kčs, ve čtvrtém pořadí je 5640 výher po 515 Kčs, v pátém pořadí je 118 409 výher po 40 korunách.

Ve druhém tahu sportky bylo vsazeno 20 128 914 Kčs. Na 130 194 výhry připadá 10 064 457 Kčs. V prvním a ve druhém pořadí není výhra, ve třetím pořadí je 117 výher po 16 270 Kčs, ve čtvrtém pořadí je 6360 výher po 505 Kčs, v pátém pořadí je 123 717 výher po 40 Kčs.

V 15. týdnu sazky bylo vsazeno 3 404 150 Kčs. Na 18 364 výher připadá 1 702 075 Kčs. V prvním pořadí je 13 výher po 26 280 Kčs, ve druhém pořadí jsou 1384 výhry po 310 Kčs, ve třetím pořadí je 16 967 výher po 50 korunách.

Ve 14.—15. týdnu Matesa bylo vsazeno 6 619 915 Kčs. Na 24 296 výher připadá 4 309 957 Kčs. V prvním pořadí jsou tři výhry po 287 790 Kčs, ve druhém pořadí je 709 výher po 1875 korunách, ve třetím pořadí je 23 587 výher po 90 Kčs.

(ČTK — Bez záruky)

★ **Josef Růžička**, zasl. mistr sportu a držitel stříbrné medaile z OH 1952 v Helsinkách v řeckořímském zápase v těžké váze, zemřel v úterý v Praze ve věku 61 let. Pohřeb se koná v pondělí 21. dubna v 9.30 h ve strašnickém krematoriu.

RUDÉ PRÁVO vydává ústřední výbor KSČ. Šéfredaktor Zdeněk Hoření, zástupci šéfredaktora Jaroslav Kojzar, František Ryba a Miloslav Vítek. Redakce, administrace a inzerce: 112 86 Praha 1, Na poříčí 30, telefon 24 98 51, 232 34 51 a 232 39 35, pro mezimiestské hovory 232 28 51, dálnopisy 12 11 84 a 12 14 28. Informace o podnikové inzerci telefon 24 98 51, linky 613, 603, o soukromé inzerci linky 604, 689. Krajské redakce 974 01 Banská Bystrica, třída SNP 75, tel. 235 81, 815 32 Bratislava, Štúrova 4, tel. 534 16 658 17 Brno, nám. Rudé armády 13, tel. 410 60—9, 370 29 České Budějovice, U tří lvů 1, tel. 380 15, 501 72 Hradec Králové, Škroupova 605, tel. 61 38 55, 040 70 Košice, Šmeralova 11, tel. 266 54, 709 08 Ostrava, Novinářská 3, tel. 23 51 41, 305 40 Plzeň, Leninova 15, tel. 22 10 18, 400 21 Ústí nad L., Mírové nám. 25, tel. 221 94. Tiskne RUDÉ PRÁVO, tiskařské závody, Praha. — Rozšiřuje Poštovní novinová služba. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá administrace PNS, pošta a doručovatel. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS — ústřední expedice a dovoz tisku, Praha, závod 01, administrace vývozu tisku, Hálkova 19, 160 00 Praha 6. — Předplatné měsíčně 12,70 Kčs. Nevyžádané příspěvky se nevracejí.

45 901

ISSN 0032-6569